

UCHWAŁA Nr XXIX/202/2017
RADY MIEJSKIEJ
W ŁASZCZOWIE
z dnia 21 listopada 2017 roku

zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010- 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017, poz. 1875) – Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1

Załącznik do Uchwały Nr XXXIX/266/10 Rady Miejskiej w Łaszczowie z dnia 4 listopada 2010 w sprawie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010-2023 otrzymuje nowe brzmienie stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Mariusz Hawrylak

Załącznik do Uchwały Nr XXIX/202/2017
Rady Miejskiej w Łaszczowie
z dnia 21 listopada 2017 roku

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010 - 2023

[Łaszczów, 21 listopad 2017 rok]

1. WPROWADZENIE DO LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŁASZCZÓW NA LATA 2010-2023.....	8
1.1 Struktura Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010-2023	11
1.2 Obszar Rewitalizacji objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Łaszczów	12
1.3 Opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	15
1.3.1 Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi Gminy.....	15
1.3.2 Powiązania Programu z dokumentami strategicznymi Województwa Lubelskiego.....	17
1.3.3 Powiązania Programu z dokumentami strategicznymi kraju i europy	18
1.4 Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	21
1.5 Opiniowanie Programu przez właściwe podmioty.....	21
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	25
2.1 Wprowadzenie metodyczne do diagnozy	25
2.2 Analiza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarze rewitalizacji.....	28
2.2.1 Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych.....	28
2.2.1.1 Liczba mieszkańców	28
2.2.1.2 Bezrobocie.....	32
2.2.1.3 Ubóstwo.....	33
2.2.1.4 Przesłębpczość.....	38
2.2.1.5 Poziom edukacji.....	39
2.2.1.6 Poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.....	40
2.2.1.7 Poziom kapitału społecznego.....	42
2.2.2 Współwystępowanie negatywnych zjawisk innych niż społeczne	43
2.2.2.1 Negatywne zjawiska gospodarcze	43
2.2.2.2 negatywne zjawiska środowiskowe.....	44
2.2.2.3 Negatywne zjawiska funkcjonalno - przestrzenne	45
2.2.2.4 negatywne zjawiska techniczne.....	54
2.3 Sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.	55
2.3.1 Założenia ogólne:	55

2.3.2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji	55
2.3.2.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	56
2.3.2.2 Problemy – zidentyfikowane nagromadzenie negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji	60
3. CZĘŚĆ PLANISTYCZNA.....	63
3.1 Wizja i cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów	63
3.1.1 Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);.....	63
3.1.1.1 Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	63
3.1.1.2 Cele	64
3.2 Lista planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	68
3.2.1 Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	68
3.2.2 Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	81
3.3 Niezbędne zmiany w dokumentach strategicznych	82
4. CZĘŚĆ ZARZĄDCZA.....	83
4.1 Zarządzanie realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów	83
4.1.1 Koordynator Rewitalizacji	83
4.1.2 Zespół ds. Rewitalizacji	84
4.1.3 Komitet Rewitalizacji	84
4.2 Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji.....	84
4.3 mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	85
4.3.1 Założenia dotyczące integracji działań rewitalizacyjnych.....	85
4.3.2 Komplementarność problemowa	86
4.3.3 Komplementarność przestrzenna	86
4.3.4 Kompleksowość.....	87
4.3.5 Komplementarność źródeł finansowania	87
4.3.6 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	88
4.3.7 Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji	88
4.3.7.1 Partnerstwo	88

4.3.7.2	Partycypacja	88
4.3.8	Komplementarność międzyokresowa	89
4.4	Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych grup aktywnych na terenie rewitalizacji w proces rewitalizacji.....	89
4.4.1	Definicja konsultacji społecznych.....	89
4.4.2	Cele konsultacji.....	90
4.4.3	Przedmiot konsultacji.....	90
4.4.4	Wdrażanie procesu rewitalizacji	94
4.4.5	Szacunkowe ramy finansowe i harmonogram programu	95
4.4.5.1	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych – ramy finansowe	97
4.4.5.2	Lista pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	99
4.4.5.3	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych – HARMONOGRAM CZASOWY.....	100
4.4.6	Środki zewnętrzne	101
4.4.7	Środki własne.....	103
4.4.8	Plan finansowy rewitalizacji.....	104
4.5	Monitorowanie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	106
4.6	Ocena postępów oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji	107
4.7	System wprowadzania zmian w LPR.....	109
5.	ZAŁĄCZNIKI.....	110
5.1	Wzór fiszki projektowej.....	110
5.2	Ankieta	111

1. WPROWADZENIE DO LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŁASZCZÓW NA LATA 2010-2023

Podstawą formalno - prawną, obok Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 oraz krajowych programów operacyjnych jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, ze zm.), tj.: art. 18 ust. 2 pkt 6, który określa tytuł do uchwalania programów rewitalizacji.

Rewitalizacja sprzyja poprawie ładu przestrzennego i realizacji idei zwartej osadnictwa, a pośrednio przeciwdziałaniu niekontrolowanej suburbanizacji, poprzez tworzenie warunków do poprawy jakości życia w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Rewitalizacja służy stopniowemu włączaniu w potencjał rozwojowy gminy obszarów i społeczności dotkniętych kryzysem, a więc długotrwale wykluczonych z rozwoju lub wykazujących objawy postępującej degradacji.

Program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy/miejską, na podst. art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2013 r. poz. 594, ze zm), wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno - funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny wynika z programu rewitalizacji, jest zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów lub logicznie powiązany z treścią i celami programu, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE. Przedsięwzięciem rewitalizacyjnym jest projekt / grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, ekonomicznym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartych lub wynikających z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązanych z treścią i celami programu rewitalizacji.

Zasadniczym celem rewitalizacji jest ożywienie społeczne i gospodarcze gminy, czyli pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno - gospodarczego, a także przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego. Należy podkreślić, iż gminny program rewitalizacji ma charakter wielokierunkowy, obejmuje obszar całej gminy, ze szczególnym uwzględnieniem zdiagnozowanych obszarów problemowych. Skutki realizacji projektów rewitalizacyjnych odpowiadających na zdiagnozowane problemy powinny być dostrzegane nie tylko z perspektywy obszaru poddanego rewitalizacji, ale również z punktu widzenia całej gminy, powiatu, a nawet kraju.

Wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 stanowią, że: "Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe, integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja to optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz oraz zewnątrz."

Stan kryzysowy, tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niski poziom uczestnictwa w życiu np. kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej; środowiskowej; przestrzenno-funkcjonalnej czy technicznej.

Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Komplementarność przestrzenna - zapewnienie niniejszej komplementarności ma służyć temu, by program rewitalizacji wywoływał skuteczną poprawę całego obszaru rewitalizacji, poszczególne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów / przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych w/w aspektach.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna: konieczność zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, pozwalającego na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych, niezależnych od siebie instytucji i podmiotów oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Komplementarność międzyokresowa - w odniesieniu do gmin programujących rewitalizację na swoim obszarze, obejmuje ocenę skutków Lokalnego Programu Rewitalizacji (jeśli taki był realizowany) oraz innych zrealizowanych projektów i działań, które mają wpływ na obszar rewitalizacji lub mogą być wykorzystane w programie rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania (zgodnie z polityką spójności na lata 2014-2020), oznacza, że projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem podwójnego dofinansowania.

Diagnoza zawarta w programie rewitalizacji obejmuje obligatoryjnie pogłębioną analizę kwestii społecznych, jako zasadnicze kryterium określenia zasięgu i charakteru stanu kryzysowego zgodne z jego definicją. Poza tym, diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych obejmuje analizę zjawisk ekonomicznych, przestrzennych środowiskowych, kulturowych, technicznych, w tym stan wyposażenia w infrastrukturę techniczną czy stan techniczny obiektów budowlanych.

Na podstawie obiektywnych danych i stosownie do lokalnych uwarunkowań, przedmiotem analizy była:

- skala i rozmieszczenie problemów społecznych na obszarze gminy (w tym np.: poziom bezrobocia, poziom ubóstwa, poziom przestępczości, i in.)
- ocena rozmieszczenia lokalnego potencjału zmian społecznych (w tym np.: aktywność gospodarcza i inwestycyjna, sytuacja demograficzna, w tym udział młodych rodzin i osób starszych)
- zróżnicowanie poziomu bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy (np. na podstawie statystyk policyjnych)
- występowanie zagrożeń środowiskowych (ekologicznych) i uciążliwości
- jakość zagospodarowania i zabudowy
- sytuacja mieszkaniowa (np.: dostępność wody, kanalizacji, gazu)
- jakość obsługi mieszkańców, w tym: dostępności usług publicznych (szkoły, biblioteki, domy kultury, parki i tereny rekreacji, place zabaw itp.), handlu i usług komercyjnych
- dostępność komunikacyjna (w tym np.: powiązania drogowe z centrum miasta i głównymi skupiskami miejsc pracy, dostępność komunikacji publicznej, tras pieszych i rowerowych itp.)

Diagnozę tę sporządzono dla całego obszaru, aby mogła być podstawą do analiz służących wyznaczeniu zasięgu obszarów zdegradowanych, a następnie wyboru obszaru rewitalizacji.

Zasięg obszaru rewitalizacji wyznaczony został w granicach obszarów zdegradowanych, w których występują problemy społeczne, z nawarstwieniem innych problemów opisanych w definicji stanu kryzysowego, a przy tym jest to obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy. Obszar rewitalizacji wpisuje się w strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy, z uwzględnieniem społecznych więzi sąsiedzkich i kulturowych. Obszar rewitalizacji łącznie obejmuje nie więcej niż 20% powierzchni gminy i dotyczy liczby ludności nie większej niż 30% jej mieszkańców.

Wizja wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego wraz z określeniem celów rewitalizacji jest efektem wspólnych ustaleń z interesariuszami rewitalizacji, a zwłaszcza z lokalną społecznością. Wizję stanowi opis stanu docelowego. Cele rewitalizacji sformułowano odpowiednio do specyfiki problemów i potencjałów lokalnych. Kierunki działań ustalono stosownie do specyfiki każdego z obszarów rewitalizacji, tak, aby odnosiły się do problemów (i potencjałów) określonych w diagnozie i prowadziły do osiągnięcia celów rewitalizacji.

Opis planowanych działań rewitalizacyjnych, realizowanych w ramach programu rewitalizacji zawiera przede wszystkim: identyfikację głównych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych tj. takich, bez których obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji oraz innych uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, które trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. W opisie przedsięwzięć wskazano obszary tematyczne, zagadnienia istotne z punktu widzenia potrzeb rewitalizowanego obszaru. Zarówno projekty / przedsięwzięcia, jak i uzupełniające są przedsięwzięciami zaplanowanymi, wynikającymi z programu rewitalizacji, a więc mogą być przedmiotem wnioskowania o wsparcie z RPO WL lub innych programów operacyjnych.

Działania rewitalizacyjne planowane do realizacji ukierunkowane są na wyprowadzanie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego, celem ograniczenia ubóstwa w gminie / regionie. Działania te prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ożywienia gospodarczego i społecznego obszaru zdegradowanego.

Działaniami dedykowanymi obszarom wymagającym rewitalizacji są :

Działanie 13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich

Działanie 13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich.

W ramach przedmiotowych działań zaplanowano realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych, mających na celu przywracanie bądź nadawanie nowych funkcji zdegradowanym społecznie, gospodarczo, środowiskowo obszarom, podporządkowanych i ukierunkowanych na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych.

W ramach Programu przewidziano także preferencje dla inwestycji niezbędnych dla kompleksowej rewitalizacji danego obszaru realizowanych w ramach następujących Działań: Działanie 3.1 *Tereny inwestycyjne*; Działanie 5.2 *Efektywność energetyczna sektora publicznego*; Działanie 5.3 *Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego*; Działanie 5.5 *Promocja niskoemisyjności*; Działanie 7.1 *Dziedzictwo kulturowe i naturalne*; Działanie 9.1 *Aktywizacja zawodowa*; Działanie 9.3 *Rozwój przedsiębiorczości*; Działanie 11.1 *Aktywne włączenie*; Działanie 11.2 *Usługi społeczne i zdrowotne*; Działanie 12.2 *Kształcenie ogólne*; Działanie 13.2 *Infrastruktura usług społecznych*.

1.1 STRUKTURA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŁASZCZÓW NA LATA 2010-2023

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łaszczów zawiera: opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy; diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych; zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia; wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji); cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk; listę planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, charakterystykę przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową; mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami / przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji; indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji; system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji; system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

Prace związane z aktualizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów wynikają z:

- **Uchwały Rady Miejskiej w Łaszczowie Nr XXXIX/266/10 z dnia 4 listopada 2010 roku w sprawie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łaszczów na lata 2010-2017.**
- **Uchwały Nr XVIII/114/2016 Rady Miejskiej w Łaszczowie z dnia 17 listopada 2016 roku w sprawie przystąpienia do aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łaszczów na lata 2010-2017.**
- **Uchwały Nr XXV/157/2017 Rady Miejskiej w Łaszczowie z dnia 30 czerwca 2017 roku zmieniającej uchwałę w sprawie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łaszczów na lata 2010-2017 [następującym w brzmieniu: W uchwale Nr XXXIX/266/10 Rady Miejskiej w Łaszczowie z dnia 4 listopada 2010 w sprawie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łaszczów na lata 2010-2017 wprowadza się następujące zmiany: 1. Tytuł Uchwały otrzymuje brzmienie: W sprawie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010-2023. 2. § 1 otrzymuje brzmienie: Zatwierdza się Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010-2023 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały]**
- **Uchwały Nr XXVII/167/2017 Rady Miejskiej w Łaszczowie z dnia 29 września 2017 roku zmieniającej uchwałę w sprawie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łaszczów na lata 2010-2017 [następującym w brzmieniu: Załącznik do Uchwały Nr XXXIX/266/10 Rady Miejskiej w Łaszczowie z dnia 4 listopada 2010 w sprawie zatwierdzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010-2023 otrzymuje nowe brzmienie stanowiące załącznik do niniejszej Uchwały]**

1.2 OBSZAR REWITALIZACJI OBJĘTY LOKALNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI GMINY ŁASZCZÓW

Na podstawie diagnozy zjawisk kryzysowych wskazano obszar zdegradowany obejmujący miejscowości Łaszczów i Pukarzew. W ramach obszaru zdegradowanego wskazano obszar rewitalizacji charakteryzujący się najniekorzystniejszymi wskaźnikami, tj. miejscowość Łaszczów. W celu spełnienia wymogów, iż obszar rewitalizacji łącznie obejmuje nie więcej niż 20% powierzchni gminy i nie więcej niż 30% mieszkańców z miejscowości Łaszczów wyłączono tereny niezamieszkałe.

Obszar rewitalizacji obejmuje część miejscowości Łaszczów (obszaru zdegradowanego). Z obszaru zdegradowanego jakim jest miejscowość Łaszczów – została wyłączona część miejscowości z uwagi na fakt, iż ta część miejscowości jest prawie niezamieszkała. W wyniku nadania praw miejskich miejscowości Łaszczów w 2010 roku – do miasta włączono jeszcze 4 inne miejscowości – spowodowało to nie tylko wzrost liczby mieszkańców miejscowości Łaszczów, ale także wzrost powierzchni obszaru miejscowości. Stąd też biorąc pod uwagę spójność obszaru rewitalizacji wyłączono obszar niezamieszkały (stanowiący pola) oraz następnie obszar zamieszkały przez niewielką liczbę osób – stanowiących przed zmianą obszaru miejscowości (w 2010 roku) mieszkańców miejscowości m.in. Łaszczów – Kolonia. W większości wszystkie negatywne zjawiska, jakie występują w miejscowości Łaszczów usytuowane są w samym centrum miejscowości Łaszczów.

Obszar rewitalizacji objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Łaszczów obejmuje część miejscowości Łaszczów.

- Powierzchnia obszaru wynosi 450,23 ha, co stanowi 3,65 % całkowitej powierzchni Gminy, a zamieszkuje ją 1812 co stanowi 28,75 % populacji mieszkańców gminy (6302 stan na 31 grudnia 2016 roku).

RYСУNEK 1. LOKALIZACJA GMINY ŁASZCZÓW NA TLE POWIATU TOMASZOWSKIEGO

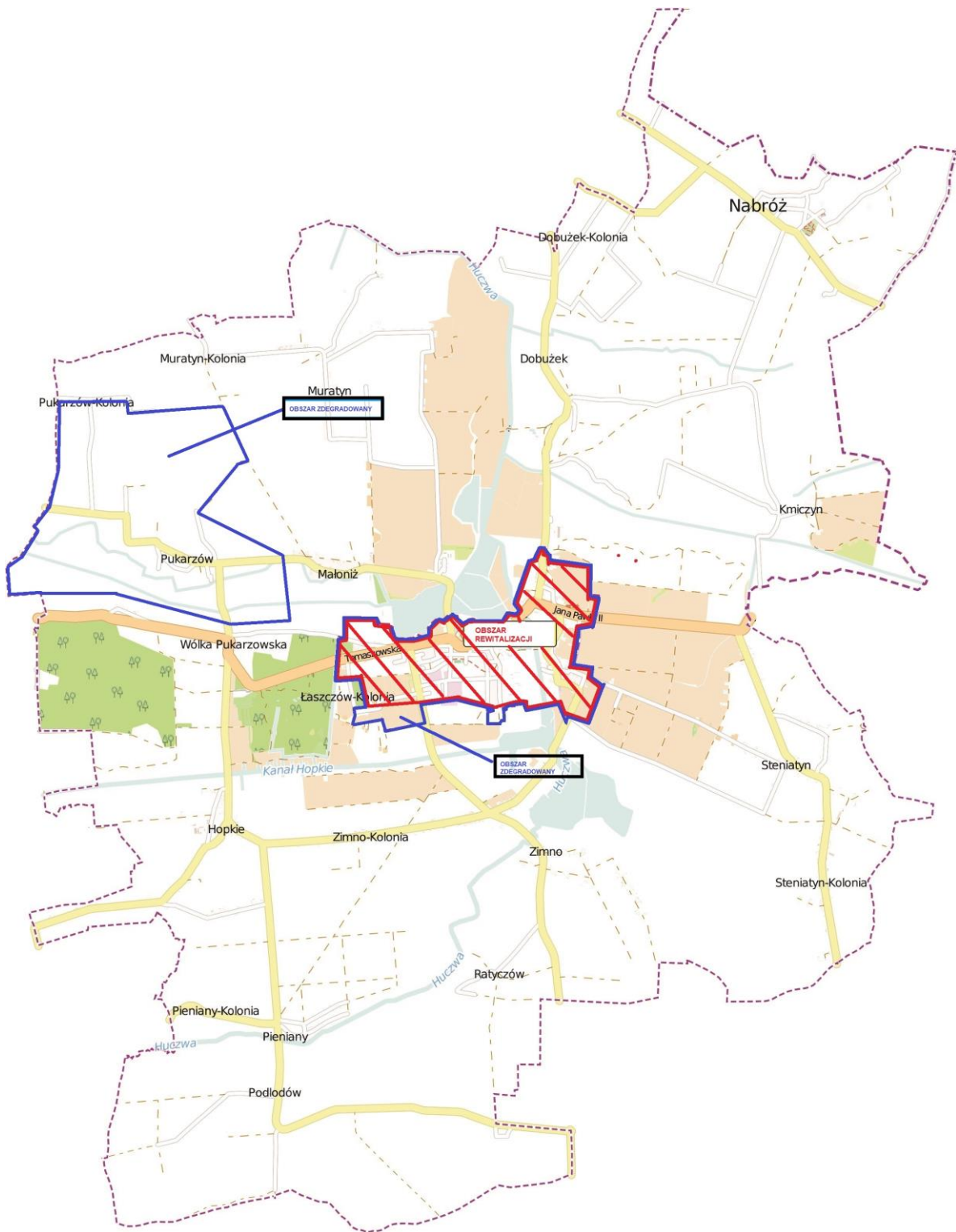
RYSUNEK 2. LOKALIZACJA GMINY ŁASZCZÓW W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

Wg klasyfikacji odpowiadającej poziomom nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), Łaszczów należy do podregionu chełmsko-zamojskiego

Mapa 1 – Gmina Łaszczów: lokalizacja obszaru zdegradowanego (miejscowości Pukarzów, Łaszczów), lokalizacja obszaru rewitalizacji: część miejscowości Łaszczów.

Kolorem niebieskim oznaczono obszary zdegradowane (miejscowość Łaszczów i miejscowość Pukarzów), Kolorem czerwonym oznaczono obszar rewitalizacji (część miejscowości Łaszczów).

1.3 OPIS POWIĄZAŃ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

1.3.1 POWIĄZANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010 - 2023 jest dokumentem o charakterze operacyjnym, którego podstawowym założeniem jest wyznaczenie ram dla skutecznej interwencji publicznej ukierunkowanej na wyznaczone obszary kryzysowe/problemowe. Dokument ten identyfikuje cele pozwalające na zniwelowanie kluczowych deficytów obszarów problemowych, które w ramach polityki gospodarczej, społecznej i ekologicznej powinny korespondować z założeniami na poziomie lokalnym, regionalnym oraz krajowym. Wobec powyższego, należy podkreślić, iż niniejszy Program jest z jednej strony zgodny z podstawowymi dokumentami o charakterze planistycznym i programowym oraz z drugiej strony, tworzy płaszczyznę zgodności pomiędzy poszczególnymi dokumentami z różnych dziedzin funkcjonowania społeczności lokalnej i samorządu. Lokalny Program Rewitalizacji jest komplementarny w swoich założeniach z dokumentami o charakterze programowym i strategicznym na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym.

Lokalny Program Rewitalizacji obowiązuje od 2010 roku. Założenia w nim zawarte realizowane są sukcesywnie. Z przyczyn proceduralnych jak również z sytuacji finansowej zadanie to zaplanowano do realizacji w późniejszym okresie. Jak też dokonano zmiany listy projektów do realizacji. Niniejsza zmiana jest wynikiem przeprowadzenia aktualizacji diagnozy na poziomie wszystkich aspektów z niej wynikających. Ponadto zmiana wykazu planowanych do realizacji zadań wynika z nowego okresu programowania na lata 2014-2020. Mając na uwadze, iż zarówno cele ogólne, cele szczegółowe oraz wizja nie powinny w zbyt szybkim tempie ulegać zmianom – dokonano aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji i wydłużenia jego okresu realizacji, a nie uchwalenia nowego programu.

Niniejszy Program ma bezpośrednie powiązania wdrożeniowe z następującymi dokumentami systemu planowania strategicznego Gminy Łaszczów:

I. Strategia rozwoju Gminy Łaszczów

Strategia Rozwoju Gminy Łaszczów na lata 2007–2020 opracowana została w październiku 2007 r. / przyjęta uchwałą Nr XXVII/167/09 Rady Gminy Łaszczów z dnia 29 października 2009 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Łaszczów na lata 2007-2020. Celem nadrzędnym Strategii jest Poprawa jakości życia mieszkańców. Wizją rozwoju lokalnego Gminy jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez osiągnięcie m.in. celów:

- uzyskania wysokiego poziomu życia mieszkańców,
- uzyskanie silnej i konkurencyjnej gospodarki zdolnej do tworzenia nowych miejsc pracy i ograniczenia bezrobocia,
  - rozwój usług jak też wzmocnienie gospodarki (innowacyjność),
  - aktywne społeczeństwo obywatelskie,
  - odpowiedzialność Gminy za realizację wymogów rozwoju.

Projekty zapisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010-2023 są spójne z priorytetami Strategii Rozwoju Gminy Łaszczów na lata 2007-2020, tj:

- Priorytet II mający na celu zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty – obowiązkowy charakter zadań władanych gminy. Cele: *Poprawa infrastruktury technicznej Gminy. Poprawa infrastruktury dziedzictwa turystycznego i kulturowego. Poprawa infrastruktury społecznej.*
- Priorytet III mający na celu skuteczny zewnętrzny i wewnętrzny marketing obszaru na rzecz pozyskania i realizacji inwestycji wewnętrznych. Cel: *Uzyskanie zadowolenia mieszkańców.*
- Priorytet IV mający na celu sprawne i skuteczne zarządzanie samorządowe. Cel: *Rozwój infrastruktury.*

II. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łaszczów:

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy. W zakresie ochrony środowiska i krajobrazu: Obowiązuje utrzymanie

wysokich standardów środowiska przyrodniczego, w szczególności czystości wód, powietrza atmosferycznego, gleb. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łaszczów został przyjęty Uchwałą nr IX/54/03 Rady Gminy Łaszczów z dnia 25 sierpnia 2003 r. W planie tym określono główne cele rozwoju, główne funkcje gminy i funkcje poszczególnych jednostek. Projekty zapisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010-2023 wpisują się w następujące cele Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łaszczów: tworzenie warunków wzrostu gospodarczego, poprawa jakości życia, ochrona środowiska naturalnego i kulturowego przy jednoczesnym racjonalnym jego wykorzystaniu dla zrównoważonego rozwoju obszaru. Plan uwzględnia zasady rozwoju zrównoważonego. Nie narusza walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy, stanowiących elementy krajowego systemu obszarów chronionych.

III. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Łaszczów na lata 2015-2017:

Uchwała Nr V/15/2015 Rady Miejskiej w Łaszczowie z dnia 26 lutego 2015 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łaszczów na lata 2015 – 2017 określa, iż głównym celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania. Cel ten realizowany jest przez cele szczegółowe, tj.: diagnozowania i analizy środowisk rodzinnych; zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny; rozwijania umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia; zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących; wspierania rodzin dysfunkcyjnych w celu umożliwienia powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny.

IV. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łaszczów na lata 2014-2020

Podjęta Uchwałą Nr V/16/2015 Rady Miejskiej w Łaszczowie z dnia 26 lutego 2015 roku w sprawie. Działania i cele LPR są zgodne z Celem Strategicznym Nr 1 Strategii – Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży; Celu 2: Budowy systemu wsparcia dla osób bezrobotnych poprzez promocję zatrudnienia i przedsiębiorczości; Celu 3: Rozwijania zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych; Celu 4: Tworzenia warunków pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich rodzin w życiu społecznym; Celu 5: Budowy zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy.

V. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łaszczów na lata 2016-2020

Podjęty Uchwałą Nr XII/65/2015 Rady Miejskiej w Łaszczowie z dnia 29 grudnia 2015 roku. Cele i działania wynikające z LPR są zgodne z niniejszym dokumentem w następującym zakresie: Cel główny projektu: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Łaszczów. Jak też jest zgodny z celami szczegółowymi jakimi są: Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług. Założeniami systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Łaszczów są: zmiana postrzegania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie; promowanie wartości prorodzinnych; edukacja dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie; promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

VI. Strategia Rozwoju Powiatu Tomaszowskiego:

Jest dokumentem terytorialnego systemu planowania, który obejmuje zadania własne powiatu, wynikające z ustaw oraz zadania zlecone przez organ administracji rządowej. Zadania planowane do realizacji zawarte w niniejszym Programie wpisują się w cele I kierunki rozwoju powiatu tomaszowskiego – poprzez dążenie do rozwoju społeczno – gospodarczego obszaru (podniesienie poziomu wykształcenia, rozwój rynku pracy, wykorzystanie ekologii turystyki jako czynnika

gospodarczej aktywizacji, wykorzystanie wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, rozwój infrastruktury).

1.3.2 POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego, na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 roku) - której cele nie odnoszą się wprawdzie wprost do rewitalizacji, ale jej zapisy zawierają działania zbieżne z elementami procesów rewitalizacji. Cel strategiczny 4: „Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu”; 4.2. Wspieranie włączenia społecznego; Obszar Priorytetowy III: Włączenie: III.1 Poprawa warunków życia osób starszych oraz ich integracja ze środowiskiem; III.2 Zmniejszenie oddziaływania problemów bezrobocia i ubóstwa; III.3 Poprawa funkcjonowania i warunków życia osób niepełnosprawnych i z problemami zdrowotnymi; III.4 Poprawa warunków życia osób z rodzin dysfunkcyjnych; III.5 Poprawa funkcjonowania osób dotkniętych problemami przemocy domowej i uzależnień; 4.3. Wzmacnianie społecznej tożsamości regionalnej i rozwijanie więzi współpracy wewnątrz regionalnej m.in. przez odwoływanie się do tradycji wielokulturowości i włączaniu jej do regionalnych programów edukacyjnych i selektywnie wspieranych działań kulturotwórczych oraz stymulowanie podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych, organizacyjnych, edukacyjnych. Obszar Priorytetowy I: Społeczność: I.1 Poprawa kapitału społecznego i edukacji; I.2 Zmiana postaw społeczności obszaru rewitalizacji w kierunku uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym; I.3 Poprawa stanu infrastruktury technicznej oraz przestrzeni służącej rewitalizacji; I.4 Poprawa stanu bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości

„Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020” (RPO WL)

W dokumencie RPO WL wskazane są kwestie dotyczące zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego. Interwencja RPO WL koncentrować się będzie na obszarach, na których nagromadzenie barier o charakterze infrastrukturalnym, społecznym i ekonomicznym prowadzi do trwałej marginalizacji, a w efekcie do wykluczenia znacznej grupy mieszkańców. Nastąpi koncentracja wsparcia w niektórych osiach priorytetowych wynikająca z kryteriów innych niż terytorialne. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łaszczów wpisuje się w działania zapisane w RPO WL. Przewidywane przedsięwzięcia wpisują się w osie priorytetowe tj: 1. Cyfrowe Lubelskie; 2. Konkurencyjność przedsiębiorstw; 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna; 4. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów; 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego; 6. Mobilność regionalna i ekologiczny transport; 7. Rynek pracy; 8. Włączenie społeczne; 9. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje; 10. Infrastruktura społeczna.

„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (PZPWL)

W Planie, wyznaczone zostały obszary funkcjonalne wskazane do integrowania działań przestrzennych zapewniających ich właściwe funkcjonowanie oraz możliwości rozwoju w dłuższej perspektywie. Obszary funkcjonalne w niektórych przypadkach obejmują swym zasięgiem większe obszary niż zasięg OSI wynikający ze SRWL. W odniesieniu do LOF założono, że w dalszym ciągu będzie następować integracja funkcjonalna z ośrodkiem wojewódzkim i zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej. Poza tym zostaną stworzone warunki dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej oraz dywersyfikacji sektorowej gospodarki rolnej.

„Strategia Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego” (ZIT LOF) jest to instrument partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego (JST) miast i obszarów

powiązanych z nimi funkcjonalnie, które mogą realizować wspólne przedsięwzięcia, łączące działania finansowane z EFRR i EFS.

1.3.3 POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI KRAJU I EUROPY

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – jest strategicznym instrumentem zarządzania polityką rozwoju prowadzoną przez instytucje państwowe. Dokument przedstawia cele do realizacji w perspektywie roku 2020 i 2030, wskazuje sposób ich osiągnięcia oraz określa najważniejsze projekty. Strategia opiera się na trzech celach szczegółowych:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna).
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (spójność społeczna, rozwój zrównoważony terytorialnie)
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywne wykorzystanie środków Unii Europejskiej).

Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie wzrost zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Zakłada się zwiększenie przeciętnego dochodu gospodarstw domowych, przy jednoczesnym dążeniu do zmniejszania dysproporcji w dochodach między poszczególnymi regionami. Zakłada się, że odsetek osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zmaleje. Zmniejszy się również rozwarstwienie dochodowe Polaków (wartość tzw. współczynnika Giniego).

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami: Celem szczegółowym I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną - m.in. w zakresie: przemian strukturalnych sektora; Nowych form działania i współpracy; Nowoczesnych instrumentów wsparcia oraz Trwałego zwiększenia inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych. Celem szczegółowym II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony – m.in. w zakresie: Poprawy dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne; Wzrost i poprawę wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. Celem szczegółowym III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu – m.in. w zakresie wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przedkładający się na trwałe efekty rozwojowe.

Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Głównym celem dokumentu jest wytyczenie i charakterystyka działań skierowanych ku poprawie, jakości życia Polaków i rozwoju Polski na tle Unii Europejskiej. Założeniem strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łaszczów jest zgodny z następującymi celami w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” Kapitał Ludzki; Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny; Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju, Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny.

„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego (KSRR) 2010 -2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie” - wyznacza cele rozwoju regionalnego o wyraźnym terytorialnym zorientowaniu na politykę wobec obszarów wiejskich i miejskich. Celem strategicznym polityki regionalnej jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Adresatem przedsięwzięć rozwojowych są obszary funkcjonalne w kontekście wykorzystania ich potencjałów. Działania dotyczące rewitalizacji wpisują się w szerszy kontekst odnoszących się do polityki przestrzennej kraju, zarówno w KSRR 2010-2020, a w szczególności Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, m.in. w zakresie: - przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego; - przeciwdziałania suburbanizacji; - optymalizacji gospodarowania przestrzenią i zasobami środowiskowymi, głównie poprzez nadanie priorytetu inwestycjom typu brownfield zamiast greenfield, głęboką przebudowę i adaptację zdegradowanych obiektów do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych, rekreacyjnych, społecznych, gospodarczych oraz rekultywację terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze; Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju –wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”). Lokalny Program Rewitalizacji oraz wyznaczone w nim cele i przedsięwzięcia wpisują się we wszystkie cele polityki regionalnej. Przyczynią się do zwiększenia konkurencyjności i atrakcyjności obszaru objętego Programem przy wykorzystaniu jego lokalnych potencjałów i zasobów. Wzrośnie spójność terytorialna regionu, zmniejszą się różnice w rozwoju pomiędzy poszczególnymi obszarami, zapewniony zostanie trwały rozwój ekonomiczny i społeczny na terenach zmarginalizowanych.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - Dokument określający zasady ładu przestrzennego w Polsce. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno gospodarczy państwa. Cele określone w dokumencie to: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Zwiększanie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa. Przywrócenie i utrwalanie ładu przestrzennego.

Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” - obejmuje trzy wzajemnie powiązane ze sobą priorytety tj: wzrost inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach; rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu poprzez wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną;

„Europejski program walki z ubóstwem” - ma na celu zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były dostępne dla

całej społeczności, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.

„Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK 2020)”, - wpisuje się w nowy system strategicznego zarządzania rozwojem kraju poprzez uwzględnienie wytycznych dotyczących głównych kierunków rozwoju, płynących z „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”. Podstawowe priorytety DSRK 2030, koncentrujące główne działania i wyznaczające kierunki interwencji, mające na celu przyspieszenie procesów rozwojowych to: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjna gospodarka oraz spójność społeczna i terytorialna. W kontekście programowania polityki rozwoju na szczeblach niższych, DSRK 2030 stanowi odniesienie dla dokumentów przygotowywanych na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014 - 2020 tj. umowy partnerstwa i programów operacyjnych.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 – m.in. wskazuje działania na rzecz poprawy sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, wzrostu poziomu zatrudnienia mieszkańców, wydłużenia aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych, podniesienia poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli oraz kreowania polityki edukacyjnej zmierzającej do podniesienia poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli;

Strategia rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa do 2020 r. – w dokumencie tym określono kluczowe kierunki rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., co pozwoli właściwie skierować zakres interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych. Jako cel główny, przyjęto poprawę jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa dla zrównoważonego rozwoju kraju.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020” (POIŚ). Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z Osią Priorytetową I: „Zmniejszenie efektywności gospodarki” oraz Osią II: „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. W POIŚ działania w ramach osi będą koncentrować się na rozwoju infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami i wodno-ściekowej, przeciwdziałaniu spadku różnorodności biologicznej, zwiększeniu możliwości zapobiegania zagrożeniom naturalnym oraz wzmocnieniu odporności na zagrożenia związane z negatywnymi efektami zmian klimatu. Ponadto działania ukierunkowane na tworzenie warunków rozwoju zrównoważonego obszarów funkcjonalnych, m.in. poprzez promowanie strategii niskoemisyjnych.

„Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020” (PROW) – gdzie celem głównym jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Zapisane przedsięwzięcia w LPR są spójne i mogą być finansowane z PROW w celu realizacji działań jak: MO7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich – działanie ma na celu wspieranie rozwoju infrastruktury wiejskiej oraz odnowę wsi, przyczyniając się tym samym do poprawy warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej; M19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) - działanie LEADER realizuje cel „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich” poprzez wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (LSR).

„Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014 – 2020” (POPW) – mający za zadanie wzmacniać i uzupełniać działania prowadzone w ramach regionalnych i krajowych programów operacyjnych. Głównym celem POPW jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności tego makroregionu. Część z planowanych działań z Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy wpisuje się w Oś Priorytetową I „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia”.

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022” (projekt NPR) - projekt dokumentu zawiera rozwiązania na rzecz stworzenia korzystnych warunków do prowadzenia skutecznej rewitalizacji, w odniesieniu do przygotowanej przez samorząd gminy diagnozy lokalnych potrzeb i potencjałów. NPR zakłada

działania w wielu płaszczyznach, obejmujących m.in. zmiany legislacyjne, narzędzia, informację i edukację oraz instrumenty finansowe.

1.4 ODSTĄPIENIE OD PRZEPROWADZENIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łaszczów nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dnia 14-10-2010 roku otrzymano opinię Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie (RDOŚ-06-WOOŚ-0713-5-047/10/kko) informującą, iż zgodnie z art. 47 i art. 57 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko – iż Lokalny Program Rewitalizacji i działania przewidziane w niniejszym dokumencie nie ustalają ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć i że realizacja postanowień tego dokumentu nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na środowisko. Reasumując Lokalny Program Rewitalizacji nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.5 OPINIOWANIE PROGRAMU PRZEZ WŁAŚCIWE PODMIOTY

ETAP I

Podstawą prawną opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji było Zarządzenie Nr 51/10 Burmistrza Łaszczowa z dnia 10.09.2010 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łaszczów na lata 2010–2017.

Zgodnie z przyjętą metodologią, do prac nad opracowaniem LPR MŁ włączono, oprócz przedstawicieli władz samorządowych, również reprezentantów innych zainteresowanych instytucji i podmiotów. Wszystkie działania proponowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji zostały przygotowane z uwzględnieniem możliwości oraz potrzeb, warunków i jakości życia, które to zdefiniowano w oparciu o przeanalizowane dane dotyczące sytuacji obecnej (społeczno – gospodarczej) i wyłonione na jej tle problemy. Projekty wpisane do dokumentu zostały zaproponowane w wyniku ustaleń, jakie podjęto na spotkaniach konsultacyjnych w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łaszczów na lata 2010-2017, które odbywały się w sierpniu 2010 r.. Przy formułowaniu założeń LPR, szczególnie w zakresie wymogu spójności z polityką regionalną kraju, województwa lubelskiego, a także samego Miasta Łaszczów, bazowano na obowiązujących w tym okresie dokumentach, zwłaszcza: Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015; Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007–2013; Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju; Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013; Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020; Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; Program Rozwoju i Rewitalizacji Miast dla Województwa Lubelskiego; Studium Programowo-Przestrzenne Rozwoju Obszarów Nadgranicznych w Województwie Lubelskim; Plan Rozwoju Lokalnego dla Gmin i dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2004-2006 z perspektywą do roku 2013; Strategia Rozwoju Powiatu Tomaszowskiego; Strategia Rozwoju Gminy Łaszczów na lata 2007-2020; Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łaszczów; Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004-2013.

Lokalny Program Rewitalizacji w latach 2010 – 2017 miał interdyscyplinarny charakter i stanowił wielokierunkowy dokument operacyjny. Odnosił się do działań technicznych (remonty, modernizacje, zagospodarowanie przestrzenne), działań gospodarczych i społecznych. Realizacja

LPR bazowała na współdziale samorządu z mieszkańcami, właścicielami nieruchomości i partnerami społeczno-gospodarczymi.

Pierwotna lista projektów umieszczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji powstała w oparciu o konsultacje społeczne. Odbyły się spotkania społeczne. W konsultacjach udział wzięli potencjalni beneficjenci środków Unii Europejskiej. Obecni byli m.in. przedstawiciele: Urzędu Miejskiego w Łaszczowie; Rady Miejskiej w Łaszczowie; Gminnego Ośrodka Kultury; Parafii w Łaszczowie; Szkół z terenu Gminy Łaszczów; Stowarzyszenia „FENIKS”; przedsiębiorców; mieszkańców Łaszczowa; Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia „G 6 Grzędy Sokalskiej”.

Z uwagi na fakt, iż głównym właścicielem obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji jest Gmina, to ono jest głównym wnioskodawcą zadań do realizacji. Ważnym elementem LPR są również projekty zgłoszone przez Stowarzyszenia oraz Fundacje.

Władze samorządowe Gminy Łaszczów deklarowały wolę współpracy z organizacjami pozarządowymi, prywatnymi i innymi podmiotami w zakresie prowadzonej działalności w sferze zadań publicznych. Aktywność podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną. W celu osiągnięcia obopólnych korzyści niezbędna jest również długoterminowa współpraca sektora publicznego i prywatnego.

Celem współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi jest: Umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną i jej tradycje; Poprawa jakości usług publicznych; Objęcie szerszych grup potrzebujących usługami społecznymi dzięki zaangażowaniu środków pozabudżetowych; Wspieranie rozwoju inicjatyw obywatelskich i stymulowanie ich dzięki udziałowi środków budżetowych Gminy w rozwoju usług społecznych; Pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych, zwiększenie udziału mieszkańców w procesie tworzenia lokalnej polityki oraz rozwiązywaniu ich problemów, a przez to poprawa jakości ich życia.

Formy współpracy; Wspieranie lub powierzanie przez Gminę Łaszczów organizacjom zadań wymienionych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie poprzez udzielanie dotacji; Wzajemne informowanie się o planach działalności i kierunkach współdziałania w celu zharmonizowania tych działań i kierunków; Udzielanie przez samorząd wsparcia technicznego; Organizowanie otwartych spotkań przedstawicieli organizacji i podmiotów prywatnych z przedstawicielami samorządu, organizowanie wspólnych przedsięwzięć (konferencje, szkolenia, seminaria); Udzielanie przez samorząd pomocy w przygotowywaniu projektów i pozyskiwaniu środków z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych.

Konsultacje społeczne Lokalnego Programu Rewitalizacji zapoczątkowane zostały w momencie rozpoczęcia prac nad dokumentem. Współpraca z przedstawicielami społeczności lokalnej wiązała się z podjęciem rozmów na temat ustalenia wspólnej listy celów oraz projektów przewidzianych do realizacji na najbliższe lata. Spotkania społeczne w sprawie LPR odbyły się w 2010 oraz 2017 roku. W spotkaniu udział wzięli potencjalni beneficjenci środków Unii Europejskiej. Obecni byli m.in. przedstawiciele: Urzędu Miejskiego w Łaszczowie; Rady Miejskiej w Łaszczowie; Gminnego Ośrodka Kultury; Parafii w Łaszczowie; Publicznego Gimnazjum w Łaszczowie; Stowarzyszeń, Fundacji; przedsiębiorców; mieszkańców Łaszczowa; LGD Stowarzyszenie „G 6 Grzędy Sokalskiej”.

Podczas spotkań konsultacyjnych przedstawiono główne założenia LPR, zaprezentowano główne dokumenty strategiczne krajowe i wojewódzkie, z którymi powinien być spójny LPR, ponadto poinformowano o potencjalnych źródłach współfinansowania działań ze środków zewnętrznych, w tym głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Uczestnicy spotkania otrzymali do wypełniania karty projektów do umieszczenia w LPR. Po rozpatrzeniu potrzeb i możliwości realizacyjnych ustalona została wspólna lista projektów na lata 2010-2017. W oparciu o sporządzoną listę powstał Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2010-2017, który obecnie po aktualizacji obejmuje okres do roku 2023.

Uchwalony przez Radę Miejską w Łaszczowie dokument został rozpowszechniony drogą internetową. Dostępny jest również do wglądu w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Łaszczowie. Konsultacje społeczne są elementem procesu wdrażania i monitorowania, a więc oceny realizacji założeń LPR. Organizowane są spotkania (konferencje, seminaria, prezentacje), podczas których omawiane są kwestie dotyczące wdrażania LPR. Dodatkowym instrumentem uwzględniającym w sposób możliwie najszerszy ocenę opinii publicznej są ankiety na temat indywidualnych przekonań mieszkańców dotyczących skuteczności zrealizowanego LPR i zauważalności jego skutków.

Wprowadzane zmiany są zgodne z aktualnymi trendami rozwojowymi i bieżącymi potrzebami mieszkańców. Głównym narzędziem identyfikacji pojawiających się na bieżąco potrzeb jest system komunikacji bezpośredniej - spotkania.

ETAP II

W trakcie trwania konsultacji pozyskano informacje (w szczególności od organizacji pozarządowych) o zadaniach mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Po przeprowadzonych konsultacjach projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji nie odnotowano żadnych opinii co do przedłożonego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów. Konsultacje projektu dokumentu odbyły się zgodnie z zapisami Uchwały Nr XXVII/171/09 Rady Gminy Łaszczów z dnia 29 października 2009 roku w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Łaszczów.

Konsultacje społeczne Lokalnego Programu Rewitalizacji zapoczątkowane zostały w grudniu 2016 roku. Konsultacje społeczne dotyczyły aktualizacji zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji zarówno w zakresie diagnozy, jak również aktualności celów i działań Programu, zadań wpisanych do LPR oraz wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Nieodzownym elementem konsultacji okazała się współpraca z przedstawicielami stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich, przedsiębiorcami. Podjęto działania związane z ustaleniem wspólnej listy celów oraz projektów przewidzianych do realizacji na najbliższe lata.

Wśród wniosków zgłaszanych przez lokalną społeczność najwięcej wniosków dotyczyło zadań z zakresu:

- Budowy przyłączy kanalizacyjnych oraz kanalizacji sanitarnej
- Budowy i modernizacji chodników wraz z oświetleniem
- Wnioski dotyczyły również udzielania pomocy istniejącym stowarzyszeniom (pomocy prawnej jak i organizacyjnej)
- Wzbogacenia zajęć uczniów szkół podstawowych mające na celu rozwój umiejętności jak też wyposażenia szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne
- Działań związanych z aktywnym spędzaniem wolnego czasu (w szczególności łączących różne pokolenia) – mających na celu propagowanie bogatej historii, kultury, jak też środowiska naturalnego.
- Odnowy przydrożnych kapliczek wraz z ich oznakowaniem (opisaniem historii)
- Szkoleń dla osób bezrobotnych
- Poprawy warunków do nauczania w szkole podstawowej, gimnazjum i przedszkolu
- Zagospodarowania terenów zieleni (montaż ławek, koszy na śmieci, nasadzenie nowych drzew), zagospodarowanie miejsc przy przystankach autobusowych.
- Wyremontowania budynku byłego kina (jako zadanie, które zostało również wskazane w pierwszych konsultacjach LPR z 2010 roku
- Ochrona dziedzictwa kulturowego w postaci odnowy przydrożnych kapliczek
- Poprawy zarówno warunków technicznych Gminnego Ośrodka Kultury jak i wzbogacenie ofert kierowanych do lokalnej społeczności przez Ośrodek Kultury np. utworzenia siłowni.

Fundacja Rodu Szeptyckich złożyła wniosek o wpisanie do zadań LPR projekt o nazwie Dom Komedii Aleksandra Fredry. Wszystkie zgłaszane wnioski zostały ujęte w Programie.

Spotkania społeczne w sprawie LPR odbyły się w marcu i kwietniu 2017 roku. W spotkaniu udział wzięli potencjalni beneficjenci środków Unii Europejskiej. Obecni byli m.in. przedstawiciele: Urzędu Miejskiego w Łaszczowie; Przedstawiciele organizacji pozarządowych, Przedstawiciele grup nieformalnych, Dyrektorzy szkół – którzy to m.in. opracowali diagnozy działań niezbędnych w celu poprawy jakości nauczania i rozwijania nowych umiejętności wśród dzieci i młodzieży; przedsiębiorców; mieszkańców Łaszczowa; LGD Stowarzyszenie „G 6 Grzędy Sokalskiej”.

Podczas spotkań konsultacyjnych przedstawiono główne założenia LPR, zaprezentowano główne dokumenty strategiczne z którymi powinien być spójny LPR. Zainteresowane podmioty poinformowano o potencjalnych źródłach współfinansowania działań ze środków zewnętrznych, w tym głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – celu sprawnego sporządzania ankiet. Uczestnicy spotkania otrzymali do wypełniania karty projektów do umieszczenia w LPR. Po rozpatrzeniu potrzeb i możliwości realizacyjnych ustalona została wspólna lista projektów na lata 2017-2023. W oparciu o sporządzoną listę powstał Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2010–2017, a następnie jego aktualizacja przewidująca okres realizacji zadań do roku 2023.

Przez cały okres trwania konsultacji – można było zapoznać się z jego treścią w Urzędzie Miejskim w Łaszczowie. Ponadto z przedstawicielami KGW prowadzono rozmowy celem wyłonienia zadań najbardziej wpływających na eliminację występujących zagrożeń.

W trakcie sporządzania ankiet zadań wpisanych przez Gminę Łaszczów odbywały się spotkania w miejscu planowanej realizacji zadania. Określano wówczas z Dyrektorami lub Kierownikami jednostki – w szczególności cel działania. Przeprowadzane wizje lokalne przyczyniły się do tego, iż zakładane do realizacji zadania zostały oszacowane z należytą starannością.

Uchwalony przez Radę Miejską w Łaszczowie dokument jest dostępny na stronie www. Urzędu Gminy. Wprowadzane zmiany są zgodne z aktualnymi trendami rozwojowymi i bieżącymi potrzebami mieszkańców.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2.1 WPROWADZENIE METODYCZNE DO DIAGNOZY

Dostosowując metodologię badań do obszaru wiejsko - miejskiego Gminy Łaszczów przeprowadzono analizę wskaźnikową badającą nagromadzenie negatywnych zjawisk. Analiza poddaje badaniu występowanie negatywnych zjawisk, w każdym koniecznym do wybrania obszaru zdegradowanego zakresie.

Problem obrazowany jest wskaźnikiem, w szczególności jest to wskaźnik ukazujący zjawisko w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Wartość wskaźnika określana jest jako niekorzystna kiedy wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla gminy (pod uwagę branych jest 5 miejscowości). Zgodnie z tym przyznawana jest punktacja 5 pkt, 4 pkt 3 pkt, 2 pkt oraz 1 pkt. Ponadto dla wyliczenia pełnej wartości niniejsza punktacja mnożona jest wagę pkt, która przypisana jest do każdego wskaźnika. Diagnoza dokonana została w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i gdzie koncentracja problemów jest największa. Stąd też, zasięg obszaru rewitalizacji wyznaczony został przy uwzględnieniu faktycznego występowania na jego terenie przesłanek świadczących o koncentracji zjawisk kryzysowych (w szczególności problemów o charakterze społecznym) i wewnętrzny potencjał rozwojowy. Głównym kryterium jakim posługowano się przy delimitacji obszaru rewitalizacji było występowanie różnorodnych problemów społecznych.

Występowaniu zjawisk kryzysowych przypisano następującą wagę punktową:

- ✓ Liczba mieszkańców gminy (gęstość zaludnienia) / (waga punktowa) - 1
- ✓ Wskaźnik bezrobocia / (waga punktowa - 3
- ✓ Liczba osób objętych pomocą społeczną / (waga punktowa - 3
- ✓ Poziom edukacji / (waga punktowa - 2
- ✓ Poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym / (waga punktowa - 2
- ✓ Poziom kapitału społecznego / (waga punktowa - 2
- ✓ Zjawisko gospodarcze / (waga punktowa - 1
- ✓ Infrastruktura sportu i rekreacji / (waga punktowa - 1
- ✓ Infrastruktura kultury / (waga punktowa - 1
- ✓ Negatywne zjawiska techniczne / (waga punktowa - 1

Tabela 1 - Wykaz występowania koncentracji negatywnych zjawisk w poszczególnych miejscowościach wraz z przypisaną punktacją

Lp	Miejscowość	Liczba mieszkańców gminy (gęstość zaludnienia)		Wskaźnik bezrobocia		Liczba osób objętych pomocą społeczną		Poziom edukacji		Poziom uczytnictwa w życiu kulturalnym		Zjawisko gospodarcze		Infrastruktura sportu i rekreacji		Infrastruktura kultury		Negatywne zjawiska techniczne		Razem		
		Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	Liczba pkt	Liczba pkt * waga punktowa	
1	Dobużek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Dobużek-Kolonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Hopkie	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	7
4	Hopkie-Kolonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Kmiczyn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Kmiczyn-Kolonia	0	0	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
7	Łaszczów	5	5	5	15	0	0	4	8	5	10	5	10	0	0	5	5	5	5	5	5	63
8	Łaszczów-Kolonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	3	
9	Małoniż	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	3	
10	Muratyn	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
11	Muratyn-Kolonia	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
12	Nabroź	2	2	0	0	0	0	0	0	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
13	Nabroź-Kolonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14	Nadolce	0	0	3	9	1	3	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	14
15	Pieniany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3	
16	Pieniany-Kolonia	0	0	0	0	4	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
17	Podhajce	0	0	4	12	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0	0	0	17

18	Podlodów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Pukarzów	4	4	0	0	0	0	0	0	4	8	0	0	0	0	4	4	4	4	4	4	24
20	Pukarzów-Kolonia	0	0	0	0	5	15	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	16
21	Ratyczów	0	0	0	0	3	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
22	Steniatyn	0	0	0	0	0	0	5	10	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
23	Steniatyn-Kolonia	0	0	0	0	2	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
24	Wólka Pukarzowska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	8	0	0	0	0	0	0	0	0	8
25	Zimno	0	0	0	0	0	0	0	0	3	6	5	10	0	0	0	0	0	0	0	0	16
26	Zimno-Kolonia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Podsumowując, z analizy danych występowania negatywnych zjawisk w poszczególnych miejscowościach – największe ich natężenie występuje w miejscowości:

- Łaszczów – 63 pkt

Mniejsze nasilenie występowania zjawisk negatywnych występuje w miejscowościach:

- Pukarzów – 24 pkt

- Podhajce – 17 pkt; - Pukarzów-Kolonia – 16 pkt; - Zimno – 16 pkt; - Nadolce – 14 pkt; - Pieniany-Kolonia – 12 pkt; - Steniatyn – 12 pkt

- Ratyczów – 9 pkt; - Wólka Pukarzowska – 8 pkt; - Hopkie – 7 pkt, - Kmiczyn-Kolonia – 6 pkt; - Steniatyn-Kolonia – 6 pkt; - Nabród – 6 pkt

Najniższy wskaźnik występowania negatywnych zjawisk ma miejsce w miejscowościach:

- Łaszczów-Kolonia – 3 pkt; - Małoniż – 3 pkt; - Muratyn-Kolonia – 3 pkt; - Pieniany – 3 pkt; - Muratyn – 2 pkt

W miejscowościach takich jak: Dobużek, Dobużek-Kolonia, Hopkie-Kolonia, Kmiczyn, Nabród-Kolonia, Podlodów, Zimno-Kolonia – które otrzymały pkt 0 – nie oznacza, że zjawiska dane w ogóle nie występują. Wartości zerowe wynikają z przeprowadzonej formy diagnozy.

Stąd też należy mieć ciągle na uwadze możliwość występowania tych zjawisk i przeprowadzenia działań wpływających na ich eliminację.

2.2 ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK ICZYNNIKÓW KRYZYSOWYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

2.2.1 KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych – obejmuje w szczególności kwestie bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

2.2.1.1 LICZBA MIESZKAŃCÓW

Dane demograficzne prezentujące obszar Gminy:

Tabela 2 - Liczba mieszkańców Gminy Łaszczów (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Lp	Miejscowość	Liczba mieszkańców w 2014 rok	Liczba mieszkańców w 2015 rok	Liczba mieszkańców w 2016 rok	% mieszkańców w stosunku do liczby mieszkańców całej gminy	Powierzchnia miejscowości (km ²)	Gęstość zaludnienia (liczba osób / 1 km ²)
1	Czerkasy	0	0	0	0,00%	3,5	0
2	Dobużek	215	217	218	3,46%	7,3	30
3	Dobużek-Kolonia	135	137	131	2,08%	4	34
4	Domaniż	0	0	0	0,00%	1,2	0
5	Hopkie	198	195	193	3,06%	3,7	54
6	Hopkie-Kolonia	56	59	55	0,87%	1,5	40
7	Kmiczyn	88	86	81	1,29%	4,3	19
8	Kmiczyn-Kolonia	67	65	64	1,02%	3,3	20
9	Łaszczów	2259	2240	2204	34,97%	5,2	437
10	Łaszczów-Kolonia	127	128	125	1,98%	2,9	44
11	Małoniż	144	144	140	2,22%	2,9	49
12	Muratyn	150	145	142	2,25%	4,9	29
13	Muratyn-Kolonia	39	39	37	0,59%	2,6	15
14	Nabroź	268	266	260	4,13%	5,4	49
15	Nabroź-Kolonia	193	194	194	3,08%	4,8	42
16	Nadolce	160	158	160	2,54%	6,4	26
17	Pieniany	128	124	123	1,95%	4,8	26
18	Pieniany-Kolonia	70	64	68	1,08%	1,6	45
19	Podhajce	24	34	23	0,36%	3,6	6
20	Podłodów	231	225	224	3,55%	9,1	25
21	Pukarzów	492	485	472	7,49%	5,2	91
22	Pukarzów-Kolonia	80	77	76	1,21%	3,3	23
23	Ratyczów	219	215	215	3,41%	7,5	29
24	Steniatyn	221	225	221	3,51%	4,8	47
25	Steniatyn-Kolonia	191	189	187	2,97%	6,5	28
26	Wólka Pukarzowska	286	271	271	4,30%	7,4	37
27	Zimno	383	378	373	5,92%	9,2	41
28	Zimno-Kolonia	50	46	45	0,71%	1,1	43
	Razem	6474	6406	6302	100	128	50

Na terenie Gminy Łaszczów znajdują się 2 miejscowości niezamieszkałe, tj. miejscowość Czerkasy oraz miejscowość Domaniż. Najbardziej zamieszkałe miejscowości to: Łaszczów, Pukarzów, Hopkie, Małoniż, i Nabród. W miejscowości Łaszczów, Pukarzów i Hopkie średnia gęstość zaludnienia jest wyższa niż średnia dla Gminy Łaszczów. Najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w miejscowościach: Podhajce, Muratyn-Kolonia, Kmiczyn.

Największy procent mieszkańców (w stosunku do całej gminy) stanowią mieszkańcy miejscowości: Łaszczów – 34,97%; Pukarzów – 7,49%; Zimno – 5,92%; Wólka Pukarzowska – 4,30%; Nabród – 4,13%. Najmniejszy procent mieszkańców (w stosunku do całej gminy) stanowią mieszkańcy miejscowości: Kmiczyn-Kolonia – 1,02%; Hopkie-Kolonia – 0,87%; Zimno-Kolonia – 0,71%; Muratyn-Kolonia – 0,59%; Podhajce – 0,36%. Największa gęstość zaludnienia (tj. powyżej średniej dla Gminy Łaszczów (która wynosi 50 osób/km²) występuje w miejscowości Łaszczów i wynosi 437 osób/km² (5 pkt). Pukarzów – 91osób/km² (4 pkt); Hopkie – 54 osób/km² (3 pkt). Ponadto w miejscowości Małoniż i Nabród (po 2 pkt) gęstość zaludnienia niewiele jest mniejsza niż średnia gęstość zaludnienia dla Gminy Łaszczów i wynosi 49 osób/km².

Tabela 3 – Liczba mieszkańców Gminy Łaszczów (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Liczba mieszkańców w podziale na wiek												
Lp	Miejscowość	Liczba mieszkańców w 2014 rok	Liczba mieszkańców w 2015 rok	Liczba mieszkańców w 2016 rok	Liczba mieszkańców w 2017 rok	Liczba mieszkańców urodzonych przed 1951	Liczba mieszkańców urodzonych w latach 1952-1991	Liczba mieszkańców urodzonych w latach 1992-1998	Liczba mieszkańców urodzonych w latach 1999-2002	Liczba mieszkańców urodzonych w latach 2003-2010	Liczba mieszkańców urodzonych w latach 2011-2017	% mieszkańców w stosunku do liczby mieszkańców całej gminy
1	Dobużek	215	217	218	213	52	118	17	9	11	6	3,46%
2	Dobużek-Kolonia	135	137	131	131	26	81	8	3	8	5	2,08%
3	Hopkie	198	195	193	188	37	105	19	5	12	10	3,06%
4	Hopkie-Kolonia	56	59	55	55	18	22	6	0	6	3	0,87%
5	Kmiczyn	88	86	81	79	11	46	8	5	7	2	1,29%
6	Kmiczyn-Kolonia	67	65	64	64	13	34	6	2	3	6	1,02%
7	Łaszczów	2259	2240	2204	2214	377	1262	194	88	177	116	34,97%
8	Łaszczów-Kolonia	127	128	125	126	11	76	13	7	10	9	1,98%
9	Małoniż	144	144	140	140	27	81	8	5	13	6	2,22%
10	Muratyn	150	145	142	141	51	68	7	4	8	3	2,25%
11	Muratyn-Kolonia	39	39	37	37	12	18	3	1	3	0	0,59%
12	Nabróż	268	266	260	259	64	140	25	7	13	10	4,13%
13	Nabróż-Kolonia	193	194	194	195	37	103	11	9	23	12	3,08%
14	Nadolce	160	158	160	160	35	88	11	6	9	11	2,54%
15	Pieniany	128	124	123	121	29	57	17	6	8	4	1,95%
16	Pieniany-Kolonia	70	64	68	67	15	40	2	3	7	0	1,08%
17	Podhajce	24	24	23	23	5	14	4	0	0	0	0,36%
18	Podlodów	231	225	224	222	51	111	16	10	22	12	3,55%
19	Pukarzów	492	485	472	454	98	237	39	20	40	20	7,49%
20	Pukarzów-Kolonia	80	77	76	76	20	36	6	4	5	5	1,21%
21	Ratyczów	219	215	215	212	34	113	26	10	17	12	3,41%

22	Steniatyn	221	225	221	218	36	122	28	9	18	5	3,51%
23	Steniatyn-Kolonia	191	189	187	187	27	109	20	7	14	10	2,97%
24	Wólka Pukarzowska	286	271	271	270	50	149	22	13	22	14	4,30%
25	Zimno	383	378	373	373	70	191	50	13	27	22	5,92%
26	Zimno-Kolonia	50	46	45	44	10	24	4	3	2	1	0,71%
Razem		6474	6396	6302	6269	1216	3445	570	249	485	304	100,00%

W miejscowościach: Muratyn 34%, Hopkie-Kolonia 32,14% oraz Muratyn-Kolonia 30,77% mieszka najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym. Najmniej osób w wieku poprodukcyjnym mieszka w miejscowości Łaszczów 8,66%, Kmiczyn 12,5% oraz Steniatyn-Kolonia 14,4%.

2.2.1.2 BEZROBOCIE

Na etapie wytyczania obszaru rewitalizacji zdiagnozowano rozkład na terenie Gminy Łaszczów bezrobocia rejestrowanego ogółem, a odrębnie – bezrobocia długotrwałego (ponad 1 rok). Ponieważ nie ma danych o osobach pracujących ogółem według adresów zamieszkania, nie było możliwe wyliczenie stopy bezrobocia rejestrowanego dla poszczególnych miejscowości. Toteż posłużono się wskaźnikiem *odsetek bezrobotnych w populacji ogółem*. Zarówno bezrobocie ogółem jak i bezrobocie długotrwałe – jakkolwiek widoczne na terenie całej gminy mają wyraźnie widoczną koncentrację w wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Jednak z kolei w samym obszarze są rozłożone w miarę równomiernie i nie można mówić o biegunie szczególnie nasilonych problemów bezrobocia w którejś konkretnej części obszaru rewitalizacji.

Wskaźnik bezrobocia liczony jako liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne na koniec 2016 roku na 100 mieszkańców wskazuje, że największy problem istnieje w miejscowości: Łaszczów – 8,33%, (następnie: Podhajce – 5,88%, Nadolce – 5,61%), a najlepszy wskaźnik osiągnięty jest w miejscowości Zimno – 3,00%. Najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne mieszka w miejscowości Łaszczów, w stosunku do liczby mieszkańców miejscowości Łaszczów wskaźnik ten przekracza średnią dla gminy, która wynosi 5,53%.

Tabela 4 – Liczba osób bezrobotnych w gminie Łaszczów w podziale na poszczególne miejscowości. (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Liczba osób bezrobotnych						
LP	Miejscowość	Liczba mieszkańców 2015 rok	Liczba mieszkańców 2016 rok	Liczba osób w wieku produkcyjnym	wskaźnik bezrobocia na 100 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych
2	Dobużek	217	218	143	4,20	6
3	Dobużek-Kolonia	137	131	98	4,08	4
4	Hopkie	195	193	128	3,91	5
5	Hopkie-Kolonia	59	55	26	3,85	1
6	Kmiczyn	86	81	56	3,57	2
7	Kmiczyn-Kolonia	65	64	41	4,88	2
8	Łaszczów	2240	2204	1453	8,33	121
9	Łaszczów-Kolonia	128	125	92	4,35	4
10	Małoniż	144	140	98	4,08	4
11	Muratyn	145	142	82	3,66	3
12	Muratyn-Kolonia	39	37	21	4,76	1
13	Nabroź	266	260	170	4,12	7
14	Nabroź-Kolonia	194	194	125	4,00	5
15	Nadolce	158	160	107	5,61	6
16	Pieniany	124	123	69	4,35	3
17	Pieniany-Kolonia	64	68	49	4,08	2
18	Podhajce	24	23	17	5,88	1
19	Podlodów	225	224	135	3,70	5
20	Pukarzów	485	472	289	4,15	12
21	Pukarzów-Kolonia	77	76	43	4,65	2
22	Ratyczów	215	215	137	3,65	5
23	Steniatyn	225	221	148	4,05	6
24	Steniatyn-Kolonia	189	187	132	3,79	5
25	Wólka Pukarzowska	271	271	181	3,87	7

26	Zimno	378	373	233	3,00	7
27	Zimno-Kolonia	46	45	29	3,45	1
Razem		6396	6302	4102	5,53	227

Najwyższy wskaźnik stopy bezrobocia na terenie Gminy Łaszczów występuje w miejscowości Łaszczów i wynosi on 8,33% (wskaźnik bezrobocia na 100 mieszkańców) - (5 pkt) oraz w miejscowości Podhajce 5,88% (4 pkt) i Nadolce 5,61% (3 pkt), w miejscowości Kmiczyn -Kolonia wynosi on 4,88% (2 pkt) oraz w miejscowości Muratyn-Kolonia wynosi 4,76% (1 pkt) - gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi 5,53%.

Potrzebne jest promowanie i wspieranie trwałego zatrudnienia. W obszarze rewitalizacji potrzebne są działania na rzecz bezrobotnych znacznie oddalonych od rynku pracy, wspierające podjęcie przez nich zatrudnienia. Potrzebny jest też rozwój ekonomii społecznej, w tym wsparcie dla jej podmiotów poprzez m.in. preferencyjne zlecenie im zadań publicznych. To samo dotyczy organizacji pozarządowych działających na rzecz aktywizacji zawodowej. W badaniach jakościowych w ramach diagnozy ujawniło się wśród mieszkańców przede wszystkim zapotrzebowanie na wsparcie sektora handlu i usług z wyraźnym ukierunkowaniem na wsparcie drobnego handlu odczuwającego presję konkurencyjną ze strony sklepów sieciowych oraz drobnych usług dla ludności prowadzonych przez firmy rodzinne. Przy tym należy podkreślić, że społeczne oczekiwanie wsparcia dotyczyło nie tylko sektorów tradycyjnych, ale i nowoczesnych a nawet przyszłościowych.

2.2.1.3 UBÓSTWO

Ubóstwo to stan doznawania przez kogoś przynajmniej jednego z dwóch problemów:

- głęboki niedostatek – jego dochody ekwiwalentne na członka rodziny są niższe niż 60% mediany takich dochodów w danym kraju (*kryterium dochodowe*),
- głęboka deprywacja materialna – brak środków na wydatki związane z realizacją podstawowych, uzasadnionych potrzeb: opłacenia bieżących rachunków za czynsz i energię, ogrzania domu, pokrycia niespodziewanych wydatków, zjedzenia przynajmniej raz na dwa dni posiłku z odpowiednią ilością białka, spędzenia tygodnia urlopu rocznie poza miejscem zamieszkania, posiadania podstawowych udogodnień technicznych standardowych dla danego społeczeństwa (*kryterium wydatkowe*).

Ubóstwo liczone będzie przez kilka wskaźników w pierwszej kolejności analiza wskaźnikowa zmierzy ilość osób objętych pomocą społeczną ze względu na ubóstwo, bezdomność i bezrobocie. Największa liczba osób korzystających z pomocy społecznej (z tyt. Ubóstwa, bezdomności i bezrobocia) mieszka z miejscowości Łaszczów (największy wskaźnik liczby osób objętych wsparciem). W miejscowości Pukarzew-Kolonia wskaźnik na 100 mieszkańców (średnia) wynosi on 19,53%, Małoniż 18,75%, Ratyczów 18,41%. Jest to wartość większa niż średnia dla Gminy Łaszczów.

Tabela 5 - Liczba rodzin objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach.								
Lp	Miejscowość	Ludność ogółem	ubóstwo		bezdomność		bezrobocie	
			liczba osób	wskaźnik na 100 mieszkańców	liczba osób	wskaźnik na 100 mieszkańców	liczba osób	wskaźnik na 100 mieszkańców
2	Dobużek	218	24	11,00	0	0	16	7,33
3	Dobużek-Kolonia	131	0	0	0	0	8	6,10
4	Hopkie	193	20	10,36	0	0	12	6,21

5	Hopkie-Kolonia	55	0	0	0	0	4	7,27
6	Kmiczyn	81	0	0	0	0	0	0
7	Kmiczyn-Kolonia	64	0	0	0	0	0	0
8	Łaszczów	2204	104	4,718	0	0	148	6,71
9	Łaszczów-Kolonia	125	4	3,2	0	0	4	3,2
10	Małoniż	140	20	14,28	0	0	16	11,42
11	Muratyn	142	0	0	0	0	0	0
12	Muratyn-Kolonia	37	0	0	0	0	0	0
13	Nabroź	260	12	4,61	0	0	8	3,07
14	Nabroź-Kolonia	194	4	2,06	0	0	4	2,06
15	Nadolce	160	16	10	0	0	24	15,00
16	Pieniany	123	16	13,00	0	0	20	16,26
17	Pieniany-Kolonia	68	8	11,76	0	0	8	11,76
18	Podhajce	23	0	0	0	0	0	0
19	Podlodów	224	12	5,35	0	0	20	8,92
20	Pukarzów	472	56	11,86	0	0	60	12,71
21	Pukarzów-Kolonia	76	12	15,78	0	0	16	21,05
22	Ratyczów	215	44	20,46	0	0	40	18,60
23	Steniatyn	221	8	3,61	0	0	12	5,42
24	Steniatyn-Kolonia	187	20	10,69	0	0	38	20,32
25	Wólka Pukarzowska	271	32	11,80	0	0	36	13,28
26	Zimno	373	28	7,50	0	0	16	4,28
27	Zimno-Kolonia	45	0	0	0	0	0	0
Razem		6302	440	6,98	0	0	510	8,09

Najwyższy wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy społecznej w poszczególnych miejscowościach:

Pod względem ubóstwa występuje w:

- Ratyczowie 20,46 (5 pkt)
- Pukarzów - Kolonia 15,78 (4 pkt)
- Małoniż 14,28 (3 pkt)
- Pieniany 13 (2 pkt)
- Pukarzów 11,86(1 pkt)

Powyżej średniej jest również miejscowość: Wólka Pukarzowska 11,80; Pieniany -Kolonia 11,76; Dobużek 11; Steniatyn-Kolonia 10,69; Hopkie 10,36; Nadolce 10; Zimno 7,50 - gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi: 6,98

Pod względem bezrobocia występuje w:

- Pukarzów - Kolonia 21,05 (5 pkt)
- Steniatyn-Kolonia 20,32 (4 pkt)
- Ratyczów 18,60 (3 pkt)
- Pieniany 16,26 (2 pkt)
- Nadolce 15 (1 pkt)

Powyżej średniej występuje w miejscowościach Wólka Pukarzowska 13,28; Pukarzew 12,71; Pieniany – Kolonia 11,76; Małoniż 11,42; Podlodów 8,92 - gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi: 8,09.

Kolejny obszar pomiaru negatywnego zjawiska jakim jest ubóstwo dotyczy wskaźników pokazujących zdrowie. Są to osoby korzystające z pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę i alkoholizm.. Największa liczba osób korzystających z pomocy społecznej (w niniejszym zakresie) mieszka w miejscowości Łaszczów i Pukarzew (największy wskaźnik liczby osób objętych wsparciem). Jest to wartość większa niż średnia dla Gminy Łaszczów.

Tabela 6 - Liczba rodzin w tym objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach								
Lp	Miejscowość	Ludność ogółem	niepełno sprawność		długotrwała lub ciężka choroba		alkoholizm	
			liczba osób	wskaźnik na 100 mieszkańców	liczba osób	wskaźnik na 100 mieszkańców	liczba osób	wskaźnik na 100 mieszkańców
2	Dobużek	218	16	7,33	4	1,83	0	0
3	Dobużek-Kolonia	131	12	9,16	4	3,05	0	0
4	Hopkie	193	4	2,07	4	2,07	0	0
5	Hopkie-Kolonia	55	0	0	4	7,27	4	7,27
6	Kmiczyn	81	4	4,93	8	9,87	0	0
7	Kmiczyn-Kolonia	64	4	6,25	0	0	0	0
8	Łaszczów	2204	40	1,81	80	3,62	8	0,36
9	Łaszczów-Kolonia	125	4	3,2	4	3,2	0	0
10	Małoniż	140	12	8,57	4	2,85	4	2,8
11	Muratyn	142	12	8,45	16	11,26	0	0
12	Muratyn-Kolonia	37	0	0	0	0	0	0
13	Nabroź	260	4	1,53	8	3,07	0	0
14	Nabroź-Kolonia	194	16	8,24	8	4,12	0	0
15	Nadolce	160	16	10	12	7,5	8	5
16	Pieniany	123	4	3,25	8	6,50	0	0
17	Pieniany-Kolonia	68	12	17,64	12	17,64	0	0
18	Podhajce	23	0	0	0	0	0	0
19	Podlodów	224	12	5,35	24	10,71	0	0
20	Pukarzew	472	40	8,47	32	6,77	4	0,84
21	Pukarzew-Kolonia	76	12	15,78	8	10,52	0	0
22	Ratyczów	215	32	14,88	12	5,58	4	1,86
23	Steniatyn	221	4	1,80	16	7,23	0	0
24	Steniatyn-Kolonia	187	4	2,13	20	10,69	0	0
25	Wólka Pukarzowska	271	8	2,95	12	4,42	0	0
26	Zimno	373	12	3,21	12	3,21	0	0
27	Zimno-Kolonia	45	0	0	0	0	0	0
	Razem	6302	284	4,50	312	4,95	32	0,51

Najwyższy wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy społecznej w poszczególnych miejscowościach:

Pod względem niepełnosprawności występuje w:

- Pieniany-Kolonia 17,64 (5 pkt)
- Pukarzów-Kolonia 15,78 (4 pkt)
- Ratyczów 14,88 (3 pkt)
- Nadolce 10 (2 pkt)

- Dobużek – Kolonia 9,16 (1 pkt)

Wyższy wskaźnik niż średnia dla gminy występuje w miejscowościach: Małoniż 8,57; Pukarzów 8,47; Muratyn 8,45; Nabroź – Kolonia 8,24; Dobużek 7,33; Kmiczyn-Kolonia 6,25; Podlodów 5,35; Kmiczyn 4,93 - gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi: 4,50

Pod względem długotrwałej lub ciężkiej choroby występuje w:

- Pieniany – Kolonia 17,64 (5 pkt)
- Muratyn 11,26 (4 pkt)
- Podlodów 10,71 (3 pkt)
- Steniatyn – Kolonia 10,69 (2 pkt)
- Pukarzów-Kolonia 10,52 (1 pkt)

Wyższy wskaźnik niż średnia dla gminy występuje w miejscowościach: Kmiczyn 9,87; Nadolce 7,50; Hopkie-Kolonia 7,27; Steniatyn 7,23; Pukarzów 6,77; Pieniany 6,50; Ratyczów 5,58 - gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi: 4,95

Pod względem alkoholizmu występuje w:

- Hopkie-Kolonia 7,27 (5 pkt)
- Nadolce 5 (4 pkt)
- Małoniż 2,8 (3 pkt)
- Ratyczów 1,86 (2 pkt)
- Pukarzów 0,84 (1 pkt)

gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi: 0,51

Następnym obszarem badania jest rodzina. Ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych największa liczba osób mieszka z miejscowości Łaszczów i Pukarzów.

Tabela 7 – Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach								
	Miejscowość	Ludność ogółem	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych		wielodzietne rodziny		przemoc w rodzinie	
			liczba osób	wskaźnik na 100 mieszkańców	liczba osób	wskaźnik na 100 mieszkańców	liczba osób	wskaźnik na 100 mieszkańców
2	Dobużek	218	4	1,83	4	1,83	0	0
3	Dobużek-Kolonia	131	0	0	0	0	0	0
4	Hopkie	193	0	0	0	0	0	0
5	Hopkie-Kolonia	55	0	0	0	0	0	0
6	Kmiczyn	81	4	4,93	8	9,87	0	0
7	Kmiczyn-Kolonia	64	0	0	0	0	0	0
8	Łaszczów	2204	12	0,54	4	0,18	0	0
9	Łaszczów-Kolonia	125	0	0	4	3,2	0	0
10	Małoniż	140	0	0	0	0	0	0
11	Muratyn	142	0	0	4	2,81	0	0
12	Muratyn-Kolonia	37	0	0	0	0	0	0
13	Nabroź	260	0	0	0	0	0	0
14	Nabroź-Kolonia	194	4	2,06	4	2,06	0	0

15	Nadolce	160	4	2,5	8	5	0	0
16	Pieniany	123	4	3,25	4	3,25	0	0
17	Pieniany-Kolonia	68	4	5,88	0	0	0	0
18	Podhajce	23	0	0	0	0	0	0
19	Podlodów	224	8	3,57	8	3,57	0	0
20	Pukarzów	472	12	2,54	12	2,54	1	0,21
21	Pukarzów-Kolonia	76	8	10,52	0	0	0	0
22	Ratyczów	215	0	0	0	0	0	0
23	Steniatyn	221	4	1,80	8	3,61	0	0
24	Steniatyn-Kolonia	187	8	4,27	12	6,41	0	0
25	Wólka Pukarzowska	271	4	1,47	8	2,95	0	0
26	Zimno	373	0	0	8	2,14	0	0
27	Zimno-Kolonia	45	0	0	0	0	0	0
	Razem	6302	80	1,27	96	1,52	1	0,02

Najwyższy wskaźnik liczby osób objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy społecznej w poszczególnych miejscowościach:

Pod względem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych występuje w:

- Pukarzów – Kolonia 10,52 (5 pkt)
- Pieniany – Kolonia 5,88 (4 pkt)
- Kmiczyn 4,93 (3 pkt)
- Steniatyn-Kolonia 4,27 (2 pkt)
- Podlodów 3,57 (1 pkt)

Wyższy wskaźnik niż średnia dla gminy występuje w miejscowościach: Pieniany 3,25; Pukarzów 2,54; Nadolce 2,50; Nabród – Kolonia 2,06; Dobużek 1,83; Steniatyn 1,80; Wólka Pukarzowska 1,47 - gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi: 1,27

Pod względem wielodzietne rodziny występuje w miejscowości:

- Kmiczyn 9,87 (5 pkt)
- Steniatyn-Kolonia 6,41 (4 pkt)
- Nadolce 5 (3 pkt)
- Steniatyn 3,61 (2 pkt)
- Podlodów 3,57 (1 pkt)

Wyższy wskaźnik niż średnia dla gminy występuje w miejscowościach: Pieniany 3,25; Łaszczów-Kolonia 3,2; Wólka Pukarzowska 2,95; Muratyn 2,81; Pukarzów 2,54; Zimno 2,14; Nabród -Kolonia 2,06; Dobużek 1,83 - gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi: 1,52

Pod względem przemoc w rodzinie występuje w miejscowości Pukarzów 0,21 (5 pkt) - gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi: 0,21. Jest to jedyna miejscowość w której występuje niniejsze zjawisko.

Tabela 8 – Zestawienie występowania negatywnych zjawisk w zakresie osób objętych pomocą społeczną (tabela 5,6,7)

Lp	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców	Zestawienie występowania największej liczby negatywnych zjawisk (Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach) – tabela 5-7 (do wyliczenia wzięto największą liczbę zjawisk i podzielono przez 6 (ilości zjawisk)	Wskaźnik zjawiska
1	Dobużek	218	0	0
2	Dobużek-Kolonia	131	1	0,16
3	Hopkie	193	5	0,83
4	Hopkie-Kolonia	55	0	0

5	Kmiczyn	81	8	1,33
6	Kmiczyn-Kolonia	64	0	0
7	Łaszczów	2204	0	0
8	Łaszczów-Kolonia	125	0	0
9	Małoniż	140	6	1
10	Muratyn	142	4	0,66
11	Muratyn-Kolonia	37	0	0
12	Nabroź	260	0	0
13	Nabroź-Kolonia	194	0	0
14	Nadolce	160	10	1,66
15	Pieniany	123	4	0,66
16	Pieniany-Kolonia	68	14	2,33
17	Podhajce	23	0	0
18	Podlodów	224	5	0,83
19	Pukarzów	472	8	1,33
20	Pukarzów-Kolonia	76	18	3
21	Ratyczów	215	13	2,16
22	Steniatyn	221	5	0,83
23	Steniatyn-Kolonia	187	12	2
24	Wólka Pukarzowska	271	0	0
25	Zimno	373	0	0
26	Zimno-Kolonia	45	0	0

Reasumując w miejscowościach tych wskaźnik przedstawia się następująco:

- Pukarzów -Kolonia 3 (5 pkt)
- Pieniany – Kolonia 2,33 (4 pkt)
- Ratyczów 2,16 (3 pkt)
- Steniatyn -Kolonia 2 (2 pkt)
- Nadolce 1,66 (1 pkt)

Negatywne zjawiska w tym zakresie występują również w następujących miejscowościach: Dobużek-Kolonia, Hopkie, Kmiczyn, Małoniż, Muratyn, Pieniany, Podlodów, Pukarzów oraz Steniatyn.

2.2.1.4 PRZESTĘPCZOŚĆ

Pozyskane dane wskazują problem przestępczości w podziale na poszczególne miejscowości. Wskaźniki możliwe do weryfikacji to: Zanotowane wykroczenia, przestępstwa kryminalne oraz liczba założonych "niebieskich kart". Wszystkie wskaźniki liczone są na 100 mieszkańców. Najwięcej wykroczeń według wskaźnika zanotowano w miejscowości Łaszczów. Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Łaszczów. Przemoc domowa jest zjawiskiem nie zawsze ujawnianym, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej dlatego też liczba niebieskich kart rośnie. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany w świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemych ofiar przemocy do ujawnienia takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.¹

¹ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łaszczów na lata 2016-2020.

Tabela 9. Przepięstwa i wykroczenia stwierdzone, poza zdarzeniami drogowymi i przepięstwami gospodarczymi, w tym czyny karalne nieletnich

Wyszczególnienie	Ilość przepięstw i wykroczeń stwierdzonych, poza zdarzeniami drogowymi i przepięstwami gospodarczymi, w tym czyny karalne nieletnich
Miasto Łaszczów	21
Gmina Łaszczów	47

Na terenie Gminy Łaszczów stwierdzono ogółem 47 czynów przepiępczych, natomiast średnia dla obszaru rewitalizacji wynosi 21 przepięstw. Ilość przepięstw stwierdzonych ogółem w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców zaprezentowano w ponięszej tabeli.

Tabela 10. Liczba przepięstw na 1000 ludności

Wyszczególnienie	Ilość przepięstw stwierdzonych ogółem	Liczba ludności	Ilość przepięstw stwierdzonych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Miasto Łaszczów	21	2204	0,95
Gmina Łaszczów	47	6302	0,74

Źródło: Urząd Miejski w Łaszczowie

Analiza obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji pod względem występowania przepięstw i wykroczeń stwierdzonych, poza zdarzeniami drogowymi i przepięstwami gospodarczymi, w tym czyny karalne nieletnich na tle części obszaru naleęcego do Miasta Łaszczów wykazała, że obszar ten spełnia kryterium wyznaczania obszarów rewitalizacji, którym jest: „Wysoki poziom przepiępczości i wykroczeń” w zakresie wskaźnika: „Przepięstwa i wykroczenia stwierdzone, poza zdarzeniami drogowymi i przepięstwami gospodarczymi, w tym: czyny karalne nieletnich”.

2.2.1.5 POZIOM EDUKACJI

Niełatwo zmierzyć obiektywnie poziom edukacji i negatywne zjawiska związane z tym obszarem odnosząc się do poszczególnych miejscowości gminy wiejsko - miejskiej. Brakuje danych statystycznych. Aby zbadać ten element wykorzystano wskaźnik jakim jest wynik z egzaminu szóstych klas. Nie w każdej miejscowości istnieje Szkoła Podstawowa co obrazuje ponięsza tabela, ale znany jest rozkład miejscowości, które są w sferze oddziaływania danej szkoły podstawowej.

Tabela 11 - Infrastruktura szkolna (stan na 2016/2017) (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Infrastruktura szkolnictwa					
Miejscowość	przedszkole	szkoła podstawowa	gimnazjum	szkoła zawodowa	szkoła średnia
Dobużek	0	0	0	0	0
Dobużek-Kolonia	0	0	0	0	0
Hopkie	0	0	0	0	0
Hopkie-Kolonia	0	0	0	0	0
Kmiczyn	0	0	0	0	0
Kmiczyn-Kolonia	0	0	0	0	0
Łaszczów	1	1	1	0	1
Łaszczów-Kolonia	0	0	0	0	0
Małoniż	0	0	0	0	0
Muratyn	0	0	0	0	0
Muratyn-Kolonia	0	0	0	0	0

Nabroź	0	0	0	0	0
Nabroź-Kolonia	0	1	1	0	0
Nadolce	0	0	0	0	0
Pieniany	0	0	0	0	0
Pieniany-Kolonia	0	0	0	0	0
Podhajce	0	0	0	0	0
Podlodów	0	0	0	0	0
Pukarzów	0	0	0	0	0
Pukarzów-Kolonia	0	0	0	0	0
Ratyczów	0	0	0	0	0
Steniatyn	0	1	0	0	0
Steniatyn-Kolonia	0	0	0	0	0
Wólka Pukarzowska	0	0	0	0	0
Zimno	0	1	0	0	0
Zimno-Kolonia	0	0	0	0	0
Razem	1	4	2	0	1

Na terenie Gminy Łaszczów funkcjonuje 1 przedszkole w miejscowości Łaszczów, 4 szkoły podstawowe w miejscowości Łaszczów, Nabroź-Kolonia, Steniatyn oraz Zimno. Ponadto w miejscowości Łaszczów funkcjonuje szkoła średnia.

Tabela 12 – Wynik egzaminu 6 klas (średni wynik z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego) (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Szkoła Podstawowa	2014	2015	2016	Średni wynik
Łaszczów	59	62,4	60	60,47
Nabroź-Kolonia	54	53,4	62,7	56,70
Steniatyn	45	69,9	59,7	58,20
Zimno	53	65,5	62,0	60,17
Razem	52,75	62,80	61,10	58,88

Z analizy wynika, iż średni wynik dla gminy Łaszczów z egzaminu 6 klas (średni wynik z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego w latach 2014-2016) nie osiągnęły Szkoły Podstawowe w Nabroź-Kolonii i Steniatynie. Uczniowie tych szkół zamieszkują miejscowości Nabroź, Nabroź-Kolonia oraz Steniatyn i Steniatyn-Kolonia.

Analizując rok 2016 (biorąc pod uwagę, różne poziomy uzyskiwania punktacji w latach 2014-2016) Analiza przedstawia się następująco najgorsze wyniki są w:

- Steniatyn 59,7 (5 pkt)
- Łaszczów 60,0 (4 pkt)
- Zimno 62,0 – powyżej średniej dla gminy Łaszczów oraz Nabroź – Kolonia 62,7 powyżej średniej dla Gminy Łaszczów.

2.2.1.6 POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

Adekwatnymi wskaźnikami jakimi gmina może zmierzyć poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym na poziomie miejscowości są wskaźniki badające zaangażowanie mieszkańców w sprawy ważne dla danej miejscowości czy sołectwa. Użyto tutaj dwóch wskaźników. Pierwszy to kwota pozyskanych z środków finansowych w ramach projektów realizowanych ze środków UE

(małe projekty oraz projekty infrastrukturalne w zakresie kultury) oraz liczba uczestników na zebraniach wiejskich dotyczących funduszu sołectkiego (spotkania związane z realizacją małych projektów). Drugi wskaźnik pozwala sprawdzić rzeczywiste zaangażowanie społeczne mieszkańców miejscowości oba wskaźniki przeliczane są na 100 mieszkańców.

Tabela 9 – Poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym (na podst. projektów z dofinansowania ze środków UE)

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Kwota pozyskanych środków na os.	Wskaźnik uczestnictwa w zebraniach na 100 mieszkańców
Dobużek	218	199	1,83
Dobużek-Kolonia	131	0	0,00
Hopkie	193	2176	2,07
Hopkie-Kolonia	55	0	0,00
Kmiczyn	81	654	4,94
Kmiczyn-Kolonia	64	0	0,00
Łaszczów	2204	2198	0,27
Łaszczów-Kolonia	125	0	0,00
Małoniż	140	96	2,86
Muratyn	142	0	0,00
Muratyn-Kolonia	37	0	0,00
Nabroź	260	48	1,54
Nabróż-Kolonia	194	0	0,00
Nadolce	160	0	0,00
Pieniany	123	215	3,25
Pieniany-Kolonia	68	0	0,00
Podhajce	23	0	0,00
Podlodów	224	0	0,00
Pukarzów	472	28	0,85
Pukarzów-Kolonia	76	0	0,00
Ratyczów	215	57	1,86
Steniatyn	221	70	1,81
Steniatyn-Kolonia	187	0	0,00
Wólka Pukarzowska	271	0	0,00
Zimno	373	38	1,07
Zimno-Kolonia	45	0	0,00
	6302	867,69	0,35

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż pomimo najwyższych nakładów finansowych na 1 osobę w miejscowości Łaszczów, jest najniższy wskaźnik uczestnictwa w zebraniach, następnymi miejscowościami to: Pukarzów i Zimno.

Analiza danych przedstawia się następująco:

- Łaszczów -0,27 (5 pkt)
- Pukarzów -0,85 (4 pkt)
- Zimno - 1,07 (3 pkt)
- Nabroź - 1,54 (2 pkt)
- Steniatyn - 1,81 (1 pkt)

oraz Dobużek, Ratyczów, Hopkie, Małoniż, Pieniany, Kmiczyn. Gdzie średnia dla Gminy Łaszczów wynosi: 0,35.

2.2.1.7 POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Zmierzenie poziomu kapitału społecznego oparto o liczbę zarejestrowanych stowarzyszeń oraz kół gospodyń wiejskich na poziomie każdej miejscowości. Na terenach wiejskich większość stowarzyszeń zajmuje się działalnością kulturalną lub szeroko rozumianym krzewieniem patriotyzmu i postaw obywatelskich, dlatego wskaźnik w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest wskaźnikiem adekwatnym do pomiaru zjawiska.

Tabela 13 - Poziom kapitału społecznego (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Wskaźnik liczba zarejestrowanych stowarzyszeń na (w tym OSP) 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych NGO[1]	Wskaźnik liczba zarejestrowanych stowarzyszeń na 100 mieszkańców	Liczba zarejestrowanych KGW	Wskaźnik liczba podmiotów (łącznie) 100 mieszkańców
Dobużek	218	0,46	1	0	0	0,46
Dobużek-Kolonia	131	0	0	0	0	0
Hopkie	193	0	0	0,52	1	0,52
Hopkie-Kolonia	55	0	0	0	0	0
Kmiczyn	81	0	0	0	0	0
Kmiczyn-Kolonia	64	0	0	0	0	0
Łaszczów	2204	0,27	6	0	0	0,27
Łaszczów-Kolonia	125	0	0	0	0	0
Małoniż	140	0	0	0,71	1	0,71
Muratyn	142	0,70	1	0,70	1	1,4
Muratyn-Kolonia	37	0	0	0	0	0
Nabroź	260	0,38	1	0,38	1	0,76
Nabroź-Kolonia	194	0	0	0	0	0
Nadolce	160	0	0	0	0	0
Pieniany	123	0,81	1	0,81	1	1,62
Pieniany-Kolonia	68	0	0	0	0	0
Podhajce	23	0	0	0	0	0
Podlodów	224	0,45	1	0,45	1	0,9
Pukarzów	472	0,21	1	0,21	1	0,42
Pukarzów-Kolonia	76	0	0	0	0	0
Ratyczów	215	0	0	0	0	0
Steniatyn	221	0,45	1	0,45	1	0,9
Steniatyn-Kolonia	187	0	0	0	0	0
Wólka Pukarzowska	271	0,37	1	0	0	0,37
Zimno	373	0,27	1	0	0	0,27
Zimno-Kolonia	45	0	0	0	0	0
Razem	6302	0,23	15	0,13	8	0,36

Pomimo iż w niektórych miejscowościach nie ma działającego Stowarzyszenia, OSP lub KGW członkami zarejestrowanych podmiotów są mieszkańcy miejscowości sąsiadujących np. Hopkie i Hopkie-Kolonia, Zimno i Zimno-Kolonia. Po przeanalizowaniu w/w tabeli wynika, iż (z wyłączeniem tych miejscowości, gdzie nie istnieją żadne działające podmioty miejscowości takie jak: Łaszczów 0,27 i Zimno 0,27 oraz Wólka Pukarzowska posiadają najniższy wskaźnik liczby podmiotów na 100 mieszkańców. Gdzie w przypadku Wólki Pukarzowskiej wskaźnik ten wynosi 0,37 i jest niewiele wyższy od średniej dla Gminy Łaszczów, która wynosi 0,36 – stąd też przypisano mu wartość (4 pkt)

2.2.2 WSPÓŁWYSTĘPOWANIE NEGATYWNYCH ZJAWISK INNYCH NIŻ SPOŁECZNE

Aby wyznaczyć obszar zdegradowany musi występować na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) **gospodarczych** – w szczególności: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- 2) **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) **technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

2.2.2.1 NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE

Dostępny wskaźnik dotyczący poziomu przedsiębiorczości na obszarach wiejskich to wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych do liczby ludności w danej miejscowości. Wskaźnik liczony do 100 osób.

Tabela 14 - Poziom aktywności gospodarczej (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Miejscowość	Liczba mieszkańców w roku 2015	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (stan na 31/12/2016 rok)	Liczba działających podmiotów gospodarczych (stan na 31/12/2016 roku)	wskaźnik na 100 mieszkańców
Dobużek	218	5	9	2,29
Dobużek-Kolonia	131	2	1	1,53
Hopkie	193	1	3	0,52
Hopkie-Kolonia	55	1	1	1,82
Kmiczyn	81	2	2	2,47
Kmiczyn-Kolonia	64	3	2	4,69
Łaszczów	2204	64	111	2,90
Łaszczów-Kolonia	125	1	3	1,23
Małoniż	140	2	3	1,43
Muratyn	142	2	1	1,41
Muratyn-Kolonia	37	1	2	2,70
Nabroź	260	6	7	2,31
Nabroź-Kolonia	194	4	3	2,06
Nadolce	160	2	2	1,25
Pieniany	123	5	5	4,07
Pieniany-Kolonia	68	2	2	2,94
Podhajce	23	0	0	0,00
Podlódów	224	4	0	1,79
Pukarzów	472	7	7	1,48
Pukarzów-Kolonia	76	1	0	1,32

Ratyczów	215	3	2	1,40
Steniatyn	221	8	1	3,62
Steniatyn-Kolonia	187	7	8	3,74
Wólka Pukarzowska	271	6	9	2,21
Zimno	373	9	6	2,41
Zimno-Kolonia	45	3	2	6,67
Razem	6302	151	192	2,40

W ramach wykonywanej działalności gospodarczej najwięcej podmiotów wykonuje działania na terenie miejscowości Łaszczów. Nie przedkłada się to jednak na liczbę założonych działalności gospodarczych przez mieszkańców tej miejscowości (w odniesieniu wskaźnika mierzonego na 100 osób). Najwyższy wskaźnik w tym zakresie występuje w miejscowości Zimno – Kolonia i stanowi 6,67% oraz w miejscowości Kmiczyn-Kolonia i stanowi 4,69%. Najniższy wskaźnik jest w miejscowościach: Podhajce i wynosi 0,00%, i miejscowości Hopkie i stanowi 0,52% oraz w miejscowości Nadolce i wynosi 1,25%.

Najniższy wskaźnik wynosi w miejscowości:

Podhajce – 0 (5 pkt)

Hopkie – 0,52 (4 pkt)

Łaszczów-Kolonia 1,23 (3 pkt)

Nadolce 1,25 (2 pkt)

Pukarzew-Kolonia 1,32 (1 pkt)

Poniżej średniej dla gminy która wynosi 2,40 – znajdują się również: Dobużek, Dobużek-Kolonia, Hopkie-Kolonia, Małoniż, Muratyn, Nabróż, Nabróż-Kolonia, Podlodów, Pukarzew, Ratyczów oraz Wólka Pukarzowska.

2.2.2.2 NEGATYWNE ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE

Na omawianym terenie nie stwierdzono występowania negatywnych zjawisk w obszarze Środowiska naturalnego.

Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji leży w regionie hydrograficznym Wyżyna Wołyńska. Na obszarze tym znajduje się ujęcie wód kredowych o najwyższej wydajności [72 m³/h (Łaszczów - Podhajce)]. Studnie mają głębokość średnio kilkudziesięciu metrów. Woda nawiercana jest na głębokościach od 16 do 45 m. Największa wydajność eksploatacyjna studni wynosi 72 m³/h (Podhajce) ujęcie dla wodociągu wiejskiego. Wody czwartorzędowe występują w kopalnej dolinie Huczwy (dolina Huczwy i doliny dopływów). Wody powierzchniowe Łaszczowa stanowią naturalne ciek wodne, źródła, stawy i rowy melioracyjne. Znaczna część obszaru gminy Łaszczów leży w obszarze projektowanej ostoi ptasiej „Zlewnia Górnej Huczwy” europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000. Obszar projektowanej ostoi został udokumentowany w zakresie ornitologicznym przez Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne. Dotychczas ze względu na brak inwentaryzacji przyrodniczej gminy oraz badań naukowych fauny w obszarze Grzędy Sokalskiej obszar ten nie jest uwzględniony w wykazie ostoi CORINE biotopes. Został też pominięty w projektowanej krajowej sieci ekologicznej ECONET PL. Na obszarze objętym LPR jak i na terenie całej gminy nie ma rezerwatów przyrody. W obszarze gminy nie ma projektowanych obszarów najwyższej ochrony.

Zachowanie istniejących wartości środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem ich roli w regionalnym systemie obszarów chronionych oraz powiązań funkcjonalno przestrzennych z systemem krajowym i europejskim jest jedną z priorytetowych osi kierunku rozwoju. Stan środowiska naturalnego obszaru Miasta Łaszczów jest ogólnie dobry. Rolniczy charakter oraz ograniczony zakres inwestycji przemysłowych powodują, że środowisko przyrodnicze jest

czyste. Głównymi atutami środowiska przyrodniczego obszaru Miasta Łaszczów są wysokie walory krajobrazowe wiążące się z obecnością lasów, wód powierzchniowych stojących i płynących oraz urozmaicona rzeźba. Teren ten wyróżnia się zróżnicowaniem siedliskowym i ogromną bioróżnorodnością. Występują tu obszary i obiekty cenne przyrodniczo nie tylko w skali regionalnej i krajowej, ale i międzynarodowej.

Obszar objęty LPR leży w strefie obszarów cennych przyrodniczo. Szczególne walory przyrodnicze koncentrują się w dolinie Huczwy. Zlewnia Górnej Huczwy spełnia kryteria dyrektywy ptasiej i jest docelowo planowana do ochrony prawnej w systemie NATURA 2000. Na terenie objętym LPR nie ma dużo udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Istnieje udokumentowane i przekazane do eksploatacji wstępnie rozpoznawalne złożo kruszywa naturalnego tj. piasków drobno i średnioziarnistych przydatnych do celów ogólnobudowlanych i drogowych w pokrywie terasowej na odcinku Łaszczów - Wólka Pukarzowska Wyżej wymienione surowce w przeszłości były eksploatowane na potrzeby lokalne, zwłaszcza do modernizacji dróg lokalnych i potrzeb ceramiki budowlanej. Gleby są niezmiernie ważnym elementem środowiska będącym produktem wzajemnego oddziaływania lito-, hydro, atmo- i biosfery. Zróżnicowanie gleb na obszarze objętym LPR MŁ jest wynikiem urozmaiconej budowy geologicznej. Klimat na terenie objętym LPR MŁ charakteryzuje się miesięcznymi wahaniami temperatury od - 4,8°C w styczniu do 17,9°C w lipcu. Czynnikiem niekorzystnym dla wegetacji roślin są późnowiosenne i wczesnojesienne przymrozki, które są charakterystyczne dla gminy, powiatu jak i całego Roztocza. Średnia pokrywa śnieżna zalega od 70 do 80 dni, krócej niż w okolicach Tomaszowa Lubelskiego, co związane jest z pokładami kredowymi w tamtym regionie. Do obszarów i obiektów prawnie chronionych zalicza się: Pomniki przyrody, Użytek ekologiczny, Grunty rolne i leśne, Lasy ochronne, Strefy ochronne ujęć wody, Udokumentowane złoża surowców naturalnych. Pomniki przyrody w parku podworskim w Łaszczowie — własność komunalna: dwie lipy szerokolistne o obw. 410 cm i 425 cm, wys. 23 m; lipa drobnolistna o obw. 490 cm, wys. 20 m; sosna czarna o obw. 210 cm, wys. 25 m. Udokumentowane złoża surowców naturalnych: złoża surowców naturalnych: złożo „Dolina rzeki Huczwy” położone na obszarze gm. Łaszczów i Tyszowce, niskie, szuwarowo - turzycowiskowe, o pow. 487 ha, zasobach torfu - 7.695 tys. m³, średniej miąższości torfu 1,58 m, max miąższości torfu 3,30 m - nieeksploatowane; złożo „Dolina rzeki Huczwy” położone pomiędzy Łaszczowem, a Dobużek-Kolonia, niskie, szuwarowo-turzycowiskowe, o pow. 132 ha, zasobach 2.600 tys. m³, średniej miąższości torfu 1,97 m, max miąższości 3,5 m - nieeksploatowane; złożo „Dolina rzeki Huczwy” położone w obrębie ośrodka gminnego złożo pogrzebane, olesowo - gytiove o pow. 8,5 ha, zasobach 200 tys. m³, średniej miąższości 2,35 m, max miąższości 3,0 m - nieeksploatowane. NATURA-2000: Ekologiczny system obszarów chronionych gminy tworzą zespoły starodrzewia parków pałacowych w: Łaszczowie.

2.2.2.3 NEGATYWNE ZJAWISKA FUNKCJONLANO - PRZESTRZENNE

Aby zmierzyć występowanie stanu kryzysowego użyto porównania poszczególnych miejscowości co do występowania oraz stanu infrastruktury i dostępności podstawowych usług.

Tabela 15 - Infrastruktura techniczna - podstawowe usługi (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Infrastruktura techniczna/podstawowe usługi						
Miejscowość	Kanalizacja	wodociągi	gaz	Odpady objęcie Systemem wywozu/ segregacji	Stan infrastruktury energetycznej:	Sieć Internet i komunikacja. DSL/WLAN/GSM
Dobużek		X		T	D	+
Dobużek-Kolonia		X		T	D	+
Hopkie		X		T	D	+
Hopkie-Kolonia		X		T	D	+
Kmiczyn		X		T	D	+
Kmiczyn-Kolonia		X		T	D	+

Łaszczów	x	X		T	D	+
Łaszczów-Kolonia		X		T	D	+
Małoniż		X		T	D	+
Muratyn		X		T	D	+
Muratyn-Kolonia		X		T	D	+
Nabroź		X		T	D	+
Nabroź-Kolonia		X		T	d	+
Nadolce		X		T	D	+
Pieniany		X		T	D	+
Pieniany-Kolonia		X		T	D	+
Podhajce		X		T	D	+
Podlodów		X		T	D	+
Pukarzów		X		T	D	+
Pukarzów-Kolonia		X		T	D	+
Ratyczów		X		T	D	+
Steniatyn		X		T	D	+
Steniatyn-Kolonia		X		T	D	+
Wólka Pukarzowska		X		T	D	+
Zimno		X		T	D	+
Zimno-Kolonia		x		T	D	+

Na obszarze całej gminy występuje sieć wodociągowa. Sieci gazowej brakuje w całej gminie. Cała Gmina objęta jest systemem segregacji i wywozu odpadów. Istnieje dostęp do sieci Internet. Stan infrastruktury energetycznej jest zadowalający. Miejscowość Łaszczów wpisana jest do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Pomimo wybudowania oczyszczalni ścieków w Dobużku (która przyjmuje ścieki z istniejącej kanalizacji sanitarnej z miejscowości Dobużek, Czerkasy, Podhajce oraz miejscowości Łaszczów), to i tak sieć kanalizacji sanitarnej jaka dotychczas została wybudowana w Łaszczowie jest niewystarczająca. Nie wszyscy mieszkańcy skorzystali z możliwości podłączenia się do sieci kanalizacyjnej jaka została wybudowana etapami w latach 2009-2012, jak też nie całym terenie miejscowości Łaszczów został już wybudowany kanał główny sieci kanalizacyjnej. Stąd też istnieje konieczność realizacji zadania inwestycyjnego związanego z budową sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami. Ok. 1000 mieszkańców miejscowości Łaszczów nie jest jeszcze podłączona do sieci kanalizacyjnej. Ścieki pochodzące z gospodarstw domowych, z terenu miejscowości Łaszczów (miasta), gdzie nie ma dostępu do kanalizacji dalej wywożone są wozami asenizacyjnymi do pobliskiej oczyszczalni ścieków. W pozostałych miejscowościach brak jest kanalizacji sanitarnej występuje ona jedynie na terenie po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

Tabela 16 - Infrastruktura sportu i rekreacji (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Miejscowość	Liczba osób	Boisko	orlik	plac zabaw lub inne miejsce rekreacyjne przy świetlicy wiejskiej	siłownia	razem obiekty infrastruktury	wskaźnik liczba obiektów infrastruktury sportu i rekreacji na 100 mieszkańców
Dobużek	218			1		1	0,46
Dobużek-Kolonia	131					0	0,00
Hopkie	193	1		1		2	1,04
Hopkie-Kolonia	55					0	0,00
Kmiczyn	81			1		1	1,23
Kmiczyn-	64					0	0,00

Kolonia							
Łaszczów	2204	2		1		3	0,14
Łaszczów-Kolonia	125			1		0	0,27
Małoniż	140	1		1		2	1,43
Muratyn	142					0	0,00
Muratyn-Kolonia	37					0	0,00
Nabroź	260			1		1	0,38
Nabroź-Kolonia	194					0	0,00
Nadolce	160					0	0,00
Pieniany	123	1		1		2	1,63
Pieniany-Kolonia	68					0	0,00
Podhajce	23					0	0,00
Podłodów	224					0	0,00
Pukarzów	472			1		1	0,21
Pukarzów-Kolonia	76					0	0,00
Ratyczów	215			1		1	0,47
Steniatyn	221	1		1		2	0,90
Steniatyn-Kolonia	187					0	0,00
Wólka Pukarzowska	271	1		1		2	0,74
Zimno	373	1		1		2	0,54
Zimno-Kolonia	45					0	0,00
Razem	6302	8	0	13	0	20	0,31

Z pominięciem miejscowości takich jak: Dobużek-Kolonia, Hopkie-Kolonia, Kmiczyn-Kolonia, Muratyn, Muratyn-Kolonia, Nabroź-Kolonia, Nadolce, Pieniany-Kolonia, Podhajce i Podłodów oraz Pukarzów-Kolonia, Steniatyn-Kolonia i Zimno-Kolonia we wszystkich pozostałych miejscowościach znajdują się miejsca z zakresu infrastruktury sportu i rekreacji. W tych miejscowościach gdzie nie ma tej infrastruktury mieszkańcy korzystają z obiektów w miejscowościach sąsiednich w ramach jednego sołectwa. Pomimo największej liczby obiektów w miejscowości Łaszczów – wskaźnik liczby obiektów infrastruktury sportu i rekreacji na 100 osób i tak jest tam najmniejszy – wynosi bowiem 0,14% oraz w miejscowości Pukarzów i wynosi 0,47%.

Średni wskaźnik dla Gminy Łaszczów wynosi 0,31 – dla następujących miejscowości przedstawia się następująco: Łaszczów 0,14 (5 pkt); Pukarzów 0,21 (4 pkt); Łaszczów-Kolonia 0,27 (3 pkt) - wynosi ponad średnią dla gminy.

Tabela 17 - Infrastruktura kultury (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Miejscowość	liczba mieszkańców	instytucja kultury : (gok, biblioteka, filia)	świątelnia	muzeum	izba pamięci/ izba regionalna/ skansen	razem obiekty infrastruktury kultury	wskaźnik liczba obiektów infracstruktury kultury przypadająca na 100 mieszkańców
Dobużek	218		1			1	0,46
Dobużek-Kolonia	131					0	0,00

Hopkie	193		1			1	0,52
Hopkie-Kolonia	55					0	0,00
Kmiczyn	81		1			1	1,23
Kmiczyn-Kolonia	64					0	0,00
Łaszczów	2204	2				2	0,09
Łaszczów-Kolonia	125					0	0,00
Małoniż	140		1			1	0,71
Muratyn	142					0	0,00
Muratyn-Kolonia	37					0	0,00
Nabroź	260		1			1	0,38
Nabroź-Kolonia	194					0	0,00
Nadolce	160					0	0,00
Pieniany	123		1			1	0,81
Pieniany-Kolonia	68					0	0,00
Podhajce	23					0	0,00
Podlodów	224					0	0,00
Pukarzków	472		1			1	0,21
Pukarzków-Kolonia	76					0	0,00
Ratyczów	215		1			1	0,47
Steniatyn	221		1			1	0,45
Steniatyn-Kolonia	187					0	0,00
Wólka Pukarzowska	271		1			1	0,37
Zimno	373		1			1	0,27
Zimno-Kolonia	45					0	0,00
Razem	6302	2	11	0	0	13	0,21

Brak jest obiektów infrastruktury kultury w następujących miejscowościach: Dobużek-Kolonia, Hopkie-Kolonia, Kmiczyn-Kolonia, Łaszczów-Kolonia, Muratyn, Muratyn-Kolonia, Nabroź-Kolonia, Nadolce, Pieniany-Kolonia, Podhajce, Podlodów, Pukarzków-Kolonia, Steniatyn-Kolonia oraz Zimno-Kolonia. W tych miejscowościach gdzie nie ma tej infrastruktury mieszkańcy korzystają z obiektów w miejscowościach sąsiednich w ramach jednego sołectwa. Zgodnie z wyliczeniem wskaźnika liczby obiektów infrastruktury kultury przypadającej na 100 mieszkańców najniższy wskaźnik zauważalny jest w miejscowości Łaszczów i wynosi on 0,09% (5 pkt) , następnie w miejscowości Pukarzków 0,21 (4 pkt) oraz Zimno gdzie wynosi 0,27. Średnia dla gminy Łaszczów wynosi 0,21.

Tabela 18 - Infrastruktura techniczna - komunikacyjna (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Miejscowość	Jakość nawierzchni dróg (zła, zadowalająca, dobra)	Kolej (stacja przystanek)	Bezpieczeństwo (chodnik) Zła / niezadowalająca / dobra
Czerkasy	dobra	Brak	niezadowalająca
Dobużek	dobra	brak	niezadowalająca
Dobużek-Kolonia	dobra	brak	niezadowalająca
Hopkie	dobra	brak	niezadowalająca

Hopkie-Kolonia	dobra	brak	niezadowolająca
Kmiczyn	dobra	brak	niezadowolająca
Kmiczyn-Kolonia	dobra	brak	niezadowolająca
Łaszczów	dobra	brak	niezadowolająca
Łaszczów-Kolonia	dobra	brak	niezadowolająca
Małoniż	dobra	brak	niezadowolająca
Muratyn	dobra	brak	niezadowolająca
Muratyn-Kolonia	dobra	brak	niezadowolająca
Nabroź	dobra	brak	niezadowolająca
Nabroź-Kolonia	dobra	brak	niezadowolająca
Nadolce	dobra	brak	niezadowolająca
Pieniany	dobra	brak	niezadowolająca
Pieniany-Kolonia	dobra	brak	niezadowolająca
Podhajce	dobra	brak	niezadowolająca
Podlodów	dobra	brak	niezadowolająca
Pukarzów	dobra	brak	niezadowolająca
Pukarzów-Kolonia	dobra	brak	niezadowolająca
Ratyczów	dobra	brak	niezadowolająca
Steniatyn	dobra	brak	niezadowolająca
Steniatyn-Kolonia	dobra	brak	niezadowolająca
Wólka Pukarzowska	dobra	brak	niezadowolająca
Zimno	dobra	brak	niezadowolająca
Zimno-Kolonia	dobra	brak	niezadowolająca

W gminie nie ma przystanków i stacji kolejowych, infrastruktura drogowa jest zadowolająca (dobra). Infrastruktura techniczna (chodniki) nie należy do najlepiej rozwiniętej. Sukcesywnie budowane są chodniki w miejscowościach na terenie Gminy. W niektórych miejscach stan tych chodników nie jest najlepszy. Na terenie miejscowości Łaszczów, pomimo występowania chodników, ich stan ciągle jest niezadowolający. Cały czas w miarę posiadanych środków finansowych remontowane są nawierzchnie chodników. Istnieje jeszcze jednak potrzeba wykonania kolejnych remontów chodników (nawet w centrum miejscowości). Jak również przeprowadzenia prac remontowych związanych z oświetleniem ulicznym (w celu zwiększenia bezpieczeństwa). Obecny stan chodników nie zapewnia w pełni możliwości poruszania się po nich osobom niepełnosprawnym ruchowo.

Tabela 19 – Grunty (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Grunty		Użytki rolne								Grunty leśne zadrzewione I zakrzewione		Tereny zabudowane I zurbanizowane								Grunty pod wodami											
Miejscowość		Powierzchnia ogólna gruntów	Grunty orne	Sady	Łąki trwałe	Pastwiska trwałe	Grunty rolne zabudowane	Grunty pod stawami	Rowy	Razem	Lasy	Grunty zadrzewione I zakrzewione	Razem	Tereny mieszkaniowe	Tereny przemysłowe	Inne tereny zabudowane	Zarb tereny niezabud	Tereny rekreacyjnego wypoczynku	Drogi	Tereny kolejowe	Inne	Użytki kopalne	Razem	Morksie	Powierzchnie płynące	Powierzchnie stojące	Razem	Użytki ekologiczne	Nieuzytki	Tereny różne	
Czerkasy		336,5	200,9	0,4	112,5	8,77	0,2	0	0,9	323,74	2,42	0	0	0	0	0	0	0	5,18	3,02	0	0	8,2	0	0,94	0	0	0,94	0	1,18	0,0034
Dobużek		722,36	332,43	2,02	271,00	16,91	14,98	0	8,79	646,15	32,3	0	0	0	0	0,58	0	0	30,18	3,46	0	0	34,22	0	7,53	0	0	7,53	0	2,15	0
Dobużek - Kolonia		384,81	262,41	3,35	84,07	2,33	6,63	0	5,72	364,52	8,016	0	0	0	0	0,1	0	0	7,93	3,26	0	0	11,29	0	0	0	0	0	0,97	0	0
Domaniz		103,69	57,01	0	24,18	16,69	0	0	1,56	99,44	0	0	0	0	0	0	0	0	3,52	0	0	0	3,52	0	0	0	0	0,73	0	0	0

	Nabróż	Muratyn - Kolonia	Muratyn	Małoniż	Łaszczów - Kolonia	Łaszczów	Kmiczyn - Kolonia	Kmiczyn	Hopkie - Kolonia	Hopkie
529,08	253,55	484,74	284,7	282,47	503,99	318,46	419,9	138,25	360,10	
451,46	206,46	282,45	191,2	73,83	213,7	218,07	270,48	122,33	256,70	
8,67	2,1	0,58	0	1,2	6,52	4,1	1,54	1,77	0,97	
22,21	29,94	152,09	59,98	51,55	74,15	79,7	114,5	6,52	33,17	
1,34	2,58	16,57	4,66	3,54	12,9	4,08	10,99	0	40,13	
20,39	6,76	9,48	7,98	4,712	54,59	5,27	6,28	3,02	11,3	
0	0	0	0	0	0,42	0	0	0	0	
0,67	1,53	1,5	6,68	2,65	1,	3,6	4,9	0,2	2,64	
504,76	249,37	462,68	270,5	137,49	364,3	314,84	408,74	133,85	344,99	
0	0	0	0	129,45	5,88	0	0	1,27	2,07	
0	0,05	0	0	0	10,38	0	0	0	0	
0	0,05	0	0	129,45	16,23	0	0	1,27	2,07	
0	0	0	0	0	36,62	0	0	0	0,34	
0	0	0	0	0	13,87	0	0	0	0	
0,27	0	0	0,4	0	15,15	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	2,23	0	0	0	0	
0	0	0,41	0	0	11,63	0	0	0	0,13	
18,8	4,13	16,69	13,71	6,79	30,04	3,26	8,9	3,13	12,56	
4,83	0	0	0	0,9	4,89	0,18	0,18	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
0	0	0	0,05	0	0	0	0	0	0	
23,90	4,13	17,1	14,16	7,69	114,4	3,44	9,08	3,13	13,03	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
0,01	0	0	0	0	1,68	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
0,01	0	0	0	0	1,68	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
0,4	0	4,96	0	7,83	7,23	0,17	1,82	0	0	
0	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0	

	Ratyczów	Pukarzów - Kolonia	Pukarzów	Podludów	Podhajce	Pieniany - Kolonia	Pieniany	Nadolce	Nabróż - Kolonia
	388,71	332,68	517,66	912,82	360,93	152,72	465,78	624,29	466,31
	252,61	255,05	366,59	678,33	340,02	115,27	348,64	392,15	387,06
	1,95	0	6,57	6,86	0,63	5,73	1,99	6,74	6,94
	106,46	38,31	114,7	148,89	6,82	22,18	62,87	68,85	30,68
	0	1,55	0,56	13,96	0,83	2,96	19,39	9,13	0,49
	8,95	23,29	14,74	19,50	0,91	4,44	10,46	11,44	13,9
	0	1,63	0	4,98	0	0	0	6,4	0
	3,14	1,66	1,22	7,89	0,39	0,37	4,11	12,5	2,07
	373,11	321,5	504,39	880,43	349,60	150,96	447,48	507,22	441,16
	2,74	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0,86	0
	2,74	0	0	0	0	0	0	0,86	0
	0	2,16	0	0	0	0	0	1,014	0,03
	0	0	0	0	0	0	0	0,48	0,0139
	0	0	0	0	0	0,21	0	0	1,92
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0,19	0	0,15	0	0	0	0	1,0
	12,7	7,3	10,72	25,70	10,17	1,55	17,92	10,03	15,95
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	12,7	9,65	10,72	25,85	10,17	1,76	17,92	11,53	18,91
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	1,51	1,41	0	1,05	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	1,51	1,41	0	1,05	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	103,07	0
	0,16	0	1,14	6,53	0,11	0	0,38	1,61	0,51
	0	0	0	0	0	0	0	0	5,72

	Ratyczów - osada	Steniatyn	Steniatyn - Kolonia	Wólka Pukarzowski	Zimno	Zimno - Kolonia	razem
	357,82	475,1	674,61	738,80	918,29	103,87	12327
	294,08	336,8	483,50	273,72	663,90	88,84	8246
	0	6,8	16,05	0,96	0	2,17	90
	42,76	93,48	111,66	79,21	195,71	5,36	2176
	6,47	5,30	4,09	40,53	0,21	0,99	238
	3,92	10,05	14,25	13,84	19,02	4,08	271
	0	1,57	0	0	0	0	157
	1,88	4,21	2,66	3,57	2,41	0	92
	349,11	458,3	632,23	411,83	881,27	101,45	11270
	0	0	17,83	293,62	0	0	490
	0	0	0	0	0	0	1
	0	0	17,83	293,62	0	0	491
	0,76	0	0	0	0,068	0	4
	0	0	0	0	0	0	2
	0,73	0	0	0	0,09	0	5
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0,33	0	2
	6,84	14,06	17,56	21,05	30,0	2,42	342
	0	0	3,69	4,23	0	0	24
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0,99	0	1
	8,33	14,06	21,25	25,28	31,478	2,42	380
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	1,66	3,57	0	24
	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	1,66	3,57	0	24
	0	0	0	0	0	0	103
	0,37	2,75	3,3	6,39	1,98	0	53
	0	0	0	0	0	0	6

Jednostka osadnicza Łaszczów - Domaniz położona w strefie „A”, w granicach projektowanego miasta o funkcjach: administracji gminnej, obsługi ludności i rolnictwa, mieszkalnictwa, rzemiosła produkcyjnego, przemysłu spożywczego, drobnego przemysłu wytwórczego i przetwórczego, obsługi komunikacji itp. Wyznacza się w planie strefę pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmującą historyczny układ miejscowości Łaszczów wraz z dawnym układem dworskim – Domaniz. Cały obszar położony jest w projektowanym obszarze specjalnej ochrony Europejskiej Sieci Ekologicznej „NATURA – 2000”

2.2.2.4 NEGATYWNE ZJAWISKA TECHNICZNE

Poniżej przedstawiono obiekty i budynki według stopnia niesfunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych. Największym zapotrzebowaniem na obecną chwilę są działania infrastrukturalne w zakresie energooszczędności.

Tabela 20 - Budynki użyteczności publicznej wymagające modernizacji (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)

Miejscowość	liczba mieszkańców (uwzględnia korzystanie z obiektów przez mieszkańców z innych miejscowości w ramach m.in. sołectwa)	instytucja kultury : (gok, Biblioteka)	świetlica	Szkoły	razem obiekty infrastruktury kultury	Wskaźnik liczba Obiektów infrastruktury Kultury przypadająca na 100 mieszkańców
Dobużek	349		1		1	0,29
Hopkie	248		1		1	0,4
Kmiczyn	145		1		1	0,69
Łaszczów	2512	2		2	4	0,15
Małoniż	319		1		1	0,31
Nabroź	454		1	1	2	0,44
Pieniany	415		1		1	0,24
Pukarzów	548		1		1	0,18
Ratyczów	215		1		1	0,47
Steniatyn	408		1	1	2	0,49
Wólka Pukarzowska	271		1		1	0,37
Zimno	418		1	1	2	0,48
Razem	6302	2	11	5	18	0,29

Zgodnie z wyliczeniem wskaźnika liczby obiektów infrastruktury obiektów i budynków, w których konieczne są roboty modernizacyjne w tym terminie modernizacyjne przypadającej na 100 mieszkańców najniższy wskaźnik zauważalny jest w miejscowości Łaszczów i wynosi on 0,15 (5 pkt) następnie w miejscowości Pukarzów 0,18 (4 pkt) oraz Pieniany 0,24 (3 pkt) - średnia dla Gminy Łaszczów wynosi 0,29.

2.3 SPOSÓB WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI.

2.3.1 ZAŁOŻENIA OGÓLNE:

Zgodnie z przyjętymi definicjami: stanu kryzysowego, obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wskazane zostały sfery i negatywne zjawiska, które w szczególności powinny być podstawą do identyfikacji danego obszaru jako obszaru zdegradowanego, a dalej obszaru rewitalizacji.

Powyższe cechy – leżące u podstaw identyfikacji sytuacji problemowych – należy traktować także jako ramy interwencji, zgodnie z zasadą, że interwencja powinna być ukierunkowana na likwidację lub ograniczenie sytuacji problemowej.

2.3.2 WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarach wiejskich odbywa się poprzez wskazanie miejscowości wykazujących stan kryzysowy (za obszar zdegradowany uważa się całą miejscowość, w której stwierdzono występowanie stanu kryzysowego). Szczegółowy proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przebiegał następująco:

1. Dla wszystkich miejscowości gminy przeprowadzono diagnozę (analizę wskaźnikową), mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego.

2. Do obszaru zdegradowanego zaliczono miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:

a) analiza wskaźnikowa pokazała nagromadzenie negatywnych zjawisk z zakresu takich obszarów jak:

- bezrobocia (wskaźnik liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców lub liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców),
- ubóstwa (wskaźniki dotyczące ubóstwa, zdrowia, zaradności życiowej, bezrobocia uwzględniające liczby osób korzystających z opieki społecznej ze względu na występowanie danego problemu na 100 mieszkańców),
- przestępczości (wskaźniki dotyczące, przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców),
- niskiego poziomu edukacji (wskaźnik średnia wyniku egzaminu szóstoklasistów)
- niskiego poziomu kapitału społecznego (wskaźniki liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców, kwota pozyskanych z Gminy środków na projekty dla miejscowości na 100 mieszkańców, oraz wskaźnik ilości złożonych wniosków o dotację do urzędu Gminy na 100 mieszkańców),
- niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym (wskaźnik liczba osób uczestniczących na zebraniach przy uchwaleniu funduszu sołeckiego i kwota dofinansowania na fundusz sołecki na 100 mieszkańców),

b) Drugie kryterium delimitacji to występowanie przynajmniej jednego policzonego w analizie wskaźnikowej negatywnego zjawiska z zakresu:

- gospodarczego – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowego – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnego – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do

zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub

- technicznego – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Obszar zdegradowany może stanowić jedna miejscowość lub kilka miejscowości.

2.3.2.1 WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Zdefiniowany obszar do rewitalizacji i obszar zdegradowany cechuje się nasileniem następujących problemów w zakresie: niskiego poziomu społecznego, wysokiego wskaźnika bezrobocia, niskiego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym, słabej infrastruktury sportu i rekreacji, słabej infrastruktury kultury oraz występowania negatywnych zjawisk technicznych.

Celem analizy SWOT jest wskazanie istotnych słabych i mocnych stron Miasta, jakie wynikają z istniejącego stanu jego zagospodarowania i z dotychczas osiągniętego poziomu rozwoju, z cech środowiska przyrodniczego oraz ze struktury społeczno - demograficznej. Słabe strony są cechami niekorzystnymi dla dalszego rozwoju miasta, natomiast mocne strony są czynnikami w różnym stopniu sprzyjającymi rozwojowi.

Wynikiem analizy SWOT jest kwalifikacja znaczenia słabych i mocnych stron Miasta Łaszczów, jako zagrożeń i szans na pobudzenie dalszego jego rozwoju i doprowadzenie do uruchomienia samoczynnych mechanizmów rozwojowych, to znaczy mechanizmów pozostających poza aktywnym oddziaływaniem władz samorządowych miasta. Zagrożenia wynikają z wielu słabych stron i z negatywnych uwarunkowań zewnętrznych, często połączonych między sobą. Szanse są oparte na mocnych stronach, ich połączonym działaniu w przyszłości oraz na współdziałaniu z nimi wielu korzystnych uwarunkowań zewnętrznych.

Wartość wskaźnika określana jest jako niekorzystna kiedy wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla gminy (pod uwagę brane są 5 miejscowości). Zgodnie z tym przyznawana jest punktacja 5 pkt, 4 pkt, 3 pkt, 2 pkt oraz 1 pkt. Ponadto dla wyliczenia pełnej wartości niniejsza punktacja mnożona jest wagę pkt, która przypisana jest do każdego wskaźnika. Diagnoza dokonana została w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i gdzie koncentracja problemów jest największa. Stąd też, zasięg każdego obszaru rewitalizacji wyznaczony został przy uwzględnieniu faktycznego występowania na jego terenie przesłanek świadczących o koncentracji zjawisk kryzysowych (w szczególności problemów o charakterze społecznym) i wewnętrzny potencjał rozwojowy. Głównym kryterium jakim posługiwano się przy delimitacji obszaru rewitalizacji było występowanie różnorodnych problemów społecznych.

Najwięcej nagromadzonych negatywnych zjawisk występuje w części miejscowości Łaszczów (miasto).

PODSTAWOWE ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY:

- Wysoka skala występowania problemów społecznych (w szczególności przeciwdziałanie zjawiskom oraz procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej, będącej efektem ubóstwa bezrobocia i nierównomiernego dostępu do dóbr i usług
- Brak obiektów kulturalno-rozrywkowych
- Brak zaplecza infrastrukturalnego i środków dla rewitalizacji i ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego, a w rezultacie zły stan techniczny obiektów zabytkowych.

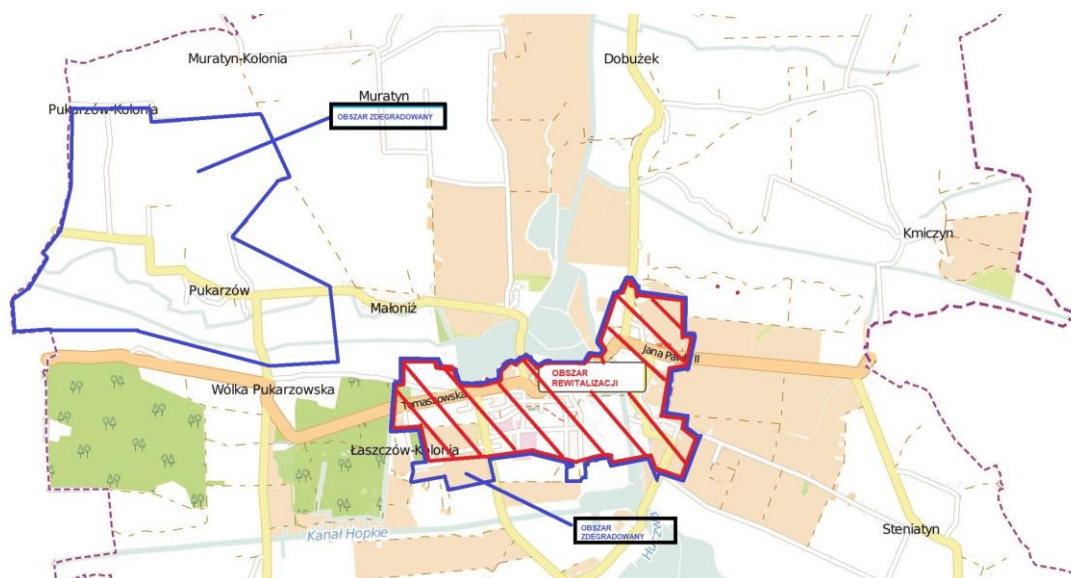
- Zły stan techniczny obiektów zabytkowych, a także brak adaptacji i przystosowania do pełnienia nowych funkcji społecznych oraz gospodarczych (np. zespołu pałacowo - parkowego w Łaszczowie
- Niezadawalający stan techniczny części obiektów użyteczności publicznej
- Brak odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu różnych potrzeb mieszkańców oraz ich szerszej integracji i aktywizacji
- Słaba baza turystyczna, w tym niewystarczająca ilość obiektów noclegowych i gastronomicznych.
- Niewystarczające wyposażenie w urządzenia i właściwie zagospodarowane tereny rekreacyjne.
- Niezadawalający stan techniczny infrastruktury sportowo - rekreacyjnej
- Poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego, rozwój nowych oraz poprawa stanu zagospodarowania i jakości (w tym estetyki) istniejących przestrzeni publicznych i półpublicznych służących zaspokojeniu różnych potrzeb mieszkańców, a także ich szerszej integracji i aktywizacji
- Niezadawalający stan techniczny i niska efektywność energetyczna obiektów użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej
- Zła jakość dróg miejskich i niedostateczne oświetlenie ulic;
- Nadal niski stopień skanalizowania miasta;
- Brak dostępu do gazu ziemnego.

Diagnoza wskazuje, że miejscowość Łaszczów i Pukarzów spełniają warunki do uznania ich za obszar zdegradowany co zostało skazane w poniższych tabelach według przeliczenia intensywności występowania negatywnych zjawisk. W tych też miejscowościach zamieszkuje najwięcej osób (występuje tu największa gęstość zaludnienia):

Miejscowość Łaszczów – powierzchnia 503,99 ha – liczba ludności 2204 osób

Miejscowość Pukarzów – powierzchnia 517,66 ha – liczba ludności 472 osób

Mapa 2 - Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Kolorem niebieskim oznaczono obszar zdegradowany : miejscowość Łaszczów i Pukarzów

Tabela 21 – Wykaz występowania zjawisk kryzysowych w poszczególnych miejscowościach (5 miejscowości) – zgodnie z przeprowadzoną analizą i przyznawaną punktacją

Lp	Miejscowość	Liczba mieszkańców gminy (gęstość zaludnienia)		Wskaźnik bezrobocia		Liczba osób objętych pomocą społeczną		Poziom edukacji		Poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym		Zjawisko gospodarcze		Infrastruktura sportu i rekreacji		Infrastruktura kultury		Negatywne zjawiska techniczne		Razem	
		1	3	1	3	2	2	2	1	1	1	1	1	1							
1	Łaszczów	5	5	5	15	0	0	4	8	5	10	5	10	0	0	5	5	5	5	5	63
2	Pukarzów	4	4	0	0	0	0	0	0	4	8	0	0	0	0	4	4	4	4	4	24
3	Podhajce	0	0	4	12	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0	0	17
4	Zimno	0	0	0	0	0	0	0	0	3	6	5	10	0	0	0	0	0	0	0	16
5	Pukarzów-Kolonia	0	0	0	0	5	15	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	16

Podsumowując, z analizy danych występowania negatywnych zjawisk w poszczególnych 5 miejscowościach – największe ich natężenie występuje w miejscowości:

- miejscowość Łaszczów – 63 pkt (obszar zdegradowany / część obszaru miejscowości uznana jako obszar rewitalizacji)

Mniejsze nasilenie występowania zjawisk negatywnych występuje w miejscowościach: Pukarzów – 24 pkt; Podhajce – 17 pkt; Pukarzów-Kolonia – 16 pkt;

Zgodnie z przeprowadzoną analizą zjawiska te występują również w miejscowościach: Zimno – 16 pkt; Nadolce – 14 pkt; Pieniany-Kolonia – 12 pkt; Steniatyn – 12 pkt; Ratyczów – 9 pkt; Wólka Pukarzowska – 8 pkt; Hopkie – 7 pkt, Kmiczyn-Kolonia – 6 pkt; Steniatyn-Kolonia – 6 pkt; Nabród - 6 pkt

Najniższy wskaźnik występowania negatywnych zjawisk ma miejsce w miejscowościach: Łaszczów-Kolonia – 3 pkt; Małoniż – 3 pkt; Muratyn-Kolonia – 3 pkt; Pieniany – 3 pkt; Muratyn – 2 pkt

W miejscowościach takich jak: Dołużek, Dołużek-Kolonia, Hopkie-Kolonia, Kmiczyn, Nabród-Kolonia, Podludów, Zimno-Kolonia – które otrzymały pkt 0 – nie oznacza, że zjawiska dane w ogóle nie występują. Wartości zerowe wynikają z przeprowadzonej formy diagnozy.

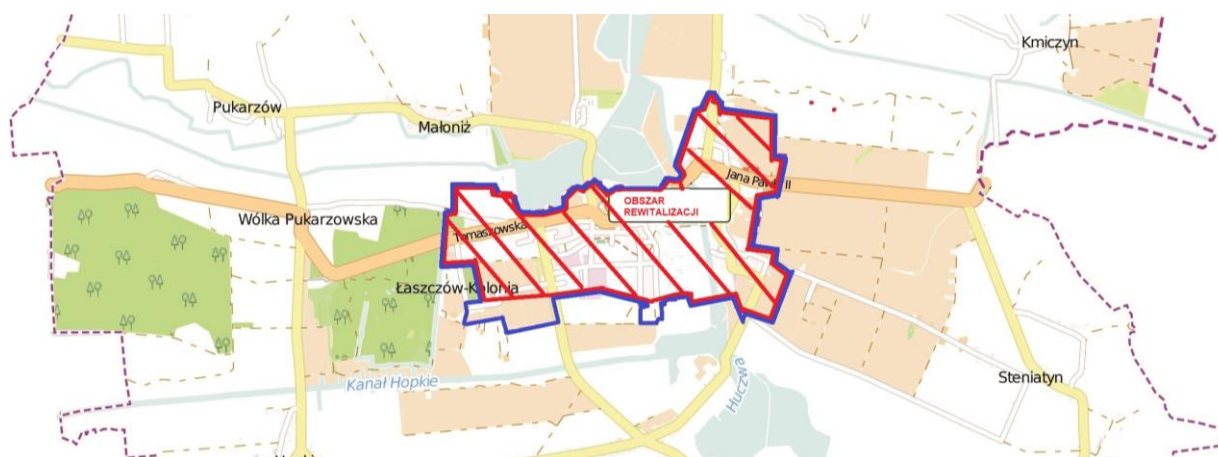
Stąd też należy mieć ciągle na uwadze możliwość występowania tych zjawisk i przeprowadzenia działań wpływających na ich eliminację.

Obszar rewitalizacji obejmuje zaś część miejscowości Łaszczów (obszaru zdegradowanego). Z obszaru zdegradowanego jakim jest miejscowość Łaszczów – została wyłączona część miejscowości z uwagi na fakt, iż ta część miejscowości jest prawie niezamieszkała. W wyniku nadania praw miejskich miejscowości Łaszczów w 2010 roku – do miasta włączono jeszcze 4 inne miejscowości – spowodowało to nie tylko wzrost liczby mieszkańców miejscowości Łaszczów, ale także wzrost powierzchni obszaru miejscowości. Stąd też biorąc pod uwagę spójność obszaru rewitalizacji wyłączono obszar niezamieszkały (stanowiący pola) oraz następnie obszar zamieszkały przez niewielką liczbę osób – stanowiących przed zmianą obszaru miejscowości (w 2010 roku) mieszkańców miejscowości m.in. Łaszczów – Kolonia. W większości wszystkie negatywne zjawiska, jakie występują w miejscowości Łaszczów usytuowane są w samym centrum miejscowości.

Obszar rewitalizacji objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Łaszczów to obszar części miejscowości Łaszczów.

Powierzchnia obszaru wynosi 450,23 ha, co stanowi 3,65 % całkowitej powierzchni Gminy, a zamieszkuje ją 1812 co stanowi 28,75 % populacji mieszkańców gminy (6302 stan na 31 grudnia 2016 roku).

Mapa 3 – Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego

Powyższa mapa obrazuje obszar rewitalizacji wyznaczony w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łaszczów (obszar oznaczonym kolorem czerwonym). Kolorem niebieskim oznaczono obszar zdegradowany – miejscowość Łaszczów.

2.3.2.2 PROBLEMY – ZIDENTYFIKOWANE NAGROMADZENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Tabela 22 – Analiza SWOT w zakresie gospodarki

Atuty	Słabości
<ul style="list-style-type: none"> + stosunkowo wysoka aktywność gospodarcza mieszkańców; + odpowiedzialna gospodarka finansami; + stabilna sytuacja źródeł dochodów; + względnie tania siła robocza; + brak uciążliwego przemysłu; + dobra i różnorodna oferta handlowa i usługowa; + tradycja dni targowych; + aktywność ludności w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zdolność przedsiębiorstw do funkcjonowania w trudnych warunkach; 	<ul style="list-style-type: none"> - braki kapitałowe (rodzime) uniemożliwiające tworzenie większej liczby miejsc pracy; - niedobór środków na finansowanie Funduszy Strukturalnych; - brak kompleksowej oferty dla inwestorów zewnętrznych; - brak większych przedsiębiorstw dających zatrudnienie - starzejąca się infrastruktura – brak lub niewystarczające parametry do aktualnych potrzeb. - niewystarczający poziom wsparcia dla osób chcących uruchomić samodzielną działalność gospodarczą;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> + pojawienie się inwestorów zewnętrznych; + finansowanie z funduszy UE; + rozwój współpracy z Ukrainą + podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez rewitalizację obiektów kubaturowych, ulic, placów i innych przestrzeni publicznych; + tworzenie nowych miejsc pracy w związku z prowadzonymi na szeroką skalę działaniami rewitalizacyjnymi; + wykorzystanie przygranicznego położenia miasta dla rozwoju gospodarczego - tworzenie nowych stałych miejsc pracy; + zwiększenie aktywności w promocji gospodarczej obszaru poprzez przygotowanie oferty inwestycyjnej; + dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji dla podmiotów gospodarczych; + możliwość specjalizacji w niszowych sektorach produkcji i usług 	<ul style="list-style-type: none"> - nieprzychylna gminom polityka regionalna (dopływ środków UE); - pojawienie się nowych zadań budżetowych; - brak perspektywy znacznego wzrostu dochodów i ich źródeł; - niski poziom płac w regionie; - niski poziom siły nabywczej w regionie; - wysokie koszty funkcjonowania przedsiębiorstw; - niski poziom rozwoju gospodarczego regionu; - niewystarczające środki w stosunku do potrzeb na współfinansowanie działań związanych z rozwojem turystyki w RPO WL i innych programach operacyjnych; - trudny dostęp do środków pomocowych – funduszy strukturalnych (procedury), duża konkurencja w pozyskiwaniu funduszy unijnych; - obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej poprzez degradację obszaru objętego rewitalizacją w przypadku zaniechania działań rewitalizacyjnych.

Tabela 23 – Analiza SWOT w zakresie sfery społecznej i kulturalnej

Atuty	Słabości
<ul style="list-style-type: none"> + tradycyjny model rodziny; + wysoki udział ludności utrzymującej się z pracy na własny rachunek; + dobra sieć szkół gimnazjalnych; + dobry stan techniczny obiektów oświatowych; + korzystne trendy demograficzne: stabilna liczba mieszkańców, relatywnie niski procent ludności w wieku poprodukcyjnym, dodatnie saldo migracji; + relatywnie niski udział osób bezrobotnych w wieku 18-24 lata z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym w ogólnej liczbie bezrobotnych; + duże zasoby siły roboczej, niskie koszty pozyskiwania siły roboczej związane z wysokim bezrobociem i niskim poziomem wynagrodzeń; + aktywność społeczności lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> - asymetryczna struktura wiekowa; - wysoki współczynnik obciążenia ludności nieprodukcyjnej; - ujemny przyrost naturalny; - niska mobilność zawodowa; - niski poziom wykształcenia mieszkańców; - średnie uprzemysłowienie terenu; - zły stan techniczny budynków mieszkalnych; - słabe wyposażenie mieszkań w media (kanalizacja, gaz); - duże koszty funkcjonowania sieci szkół podstawowych; - niski poziom edukacji ekologicznej; - niski poziom segregacji odpadów; - brak środków finansowych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> + wzrost zainteresowania podnoszeniem poziomu wykształcenia; + budowa sieci gazowej; + wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, + rozwój infrastruktury społecznej (obsługa osób starszych); + zagospodarowanie surowców wtórnych; + możliwość uzyskania wsparcia w ramach RPO WL i innych Programów Operacyjnych na działania związane z rewitalizacją, rozwojem infrastruktury oraz zasobów ludzkich; + tworzenie nowych miejsc pracy w związku z prowadzonymi na szeroką skalę działaniami rewitalizacyjnymi; + tworzenie nowych miejsc pracy poprzez przyciąganie inwestycji zewnętrznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - dalsze starzenie się mieszkańców wsi; - migracja wykształconej młodzieży; - starzenie się zasobów mieszkaniowych; - wzrost zanieczyszczenia środowiska naturalnego; - dalsze utrwalanie się zjawisk negatywnych w sferze społecznej, ubożenie ludności, nasilenie zjawiska wykluczenia społecznego; - wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej; - wysoki odsetek osób utrzymujących się z niezarobkowego źródła utrzymania; - trudny dostęp do środków pomocowych – funduszy strukturalnych (procedury) - niska dynamika przyrostu miejsc pracy.

PODSTAWOWE PROBLEMY ZIDENTYFIKOWANE W OBSZARZE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

- Brak obiektów kulturalno-rozrywkowych typu kino, amfiteatr, sala koncertowa
- Brak zaplecza infrastrukturalnego i środków dla rewitalizacji i ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego, a w rezultacie zły stan techniczny obiektów zabytkowych.
- Słaba baza turystyczna, w tym niewystarczająca ilość obiektów noclegowych i gastronomicznych.

- Niewystarczające wyposażenie w urządzenia i właściwie zagospodarowane tereny rekreacyjne.

Tabela 24 - Analiza SWOT w zakresie sfery technicznej i środowiskowej

Atuty	Słabości
<ul style="list-style-type: none"> + Położenie przy głównych ulicach miasta; + Położenie na ważnym szlaku komunikacyjnym prowadzącym w kierunku do Tomaszowa Lubelskiego, do granicy z Ukrainą i dalej do Lwowa z drugiej strony w kierunku do Zamościa i Hrubieszowa; + Obszar o dużych wartościach architektonicznych i historycznych, objęty ochroną prawną; + Aktywność władz samorządowych i wysoki stopień wykorzystania funduszy zewnętrznych (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, na realizację projektów rewitalizacji); + Aktywność władz samorządowych w przygotowaniu miejskich dokumentów strategicznych, również tych niezbędnych w procesie pozyskiwania funduszy strukturalnych; 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak ładu przestrzennego; - Bardzo mało zieleni na obszarze rewitalizowanym – Brak placów, skwerów; - Problemy z utrzymaniem porządku i estetyki; - Brak koncepcji dalszego funkcjonowania i rozwoju działalności handlowej w części obszaru rewitalizowanego; - Brak elementów małej architektury w przestrzeniach publicznych; - Bardzo ograniczona przestrzeń dla dzieci i młodzieży; - Brak przyjaznych urządzeń na placach zabaw dla dzieci; - Duży udział napowietrznych linii energetycznych – Wysoka awaryjność, niska estetyka; - Zły stan techniczny budynków; - Bardzo ograniczona ilość miejsc parkingowych; - Duże utrudnienia architektoniczne dla osób niepełnosprawnych; - Bardzo ograniczone zaplecze techniczne dla działań w zakresie kultury; - Niedostateczne oświetlenie ulic i zły stan, chodników, placów;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> + możliwość uzyskania wsparcia w ramach RPO WL i innych programów operacyjnych na działania związane z rewitalizacją obszarów miejskich; + możliwość uzyskania wsparcia w ramach RPO WL i innych programów operacyjnych na działania związane z modernizacją infrastruktury technicznej; + rosnąca rola samorządu terytorialnego w zakresie wdrażania polityki spójności UE; + stworzenie pozytywnego wizerunku miasta; + prawidłowe zarządzanie przestrzenią (układem urbanistycznym), co będzie miało wpływ na jej rozwój; + skuteczna realizacja zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie kształtowania systemu przestrzennego, + organizacja atrakcyjnych terenów rekreacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające środki w stosunku do potrzeb na współfinansowanie działań rewitalizacyjnych; - zagwarantowane w RPO WL i innych programach operacyjnych; - trudny dostęp do środków pomocowych – funduszy strukturalnych (procedury), duża konkurencja w pozyskiwaniu funduszy unijnych; - degradacja obszaru rewitalizowanego Miasta Łaszczów poprzez zaniechanie działań rewitalizacyjnych;

3. CZĘŚĆ PLANISTYCZNA

3.1 WIZJA I CELE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŁASZCZÓW

3.1.1 OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI (PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI);

"Zapewnienie na obszarze rewitalizacji dostępu do podstawowej infrastruktury dla dobrej jakości życia, dbałość o atrakcyjne miejsca pracy, gwarancja edukacji dostosowanej do potrzeb i aspiracji mieszkańców, zwiększenie obecności kultury w życiu społeczności lokalnej, przełamanie wykluczenia społecznego, troska o środowisko naturalne - stworzenie dobrych i bezpiecznych warunków życia dla obecnych i przyszłych mieszkańców."

3.1.1.1 WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Planowanymi efektami działań rewitalizacyjnych będzie wykreowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznej, która zachęcać będzie mieszkańców, turystów i środowisko biznesu do zamieszkania, spędzania czasu i inwestowania.

Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji po przeprowadzeniu zaplanowanych procesów zostanie efektywnie przeobrażony zarówno społecznie, przestrzennie jak i gospodarczo. Odnowiona zabudowa i wyposażona w niezbędną infrastrukturę przestrzeń miejscowości wzmocni odczuwaną przez mieszkańców jakość życia oraz korzystanie wpłynie na atrakcyjność turystyczną oraz gospodarczą obszaru. Na omawianym terenie zmniejszy się poziom wykluczenia społecznego, a zjawiska stygmatyzujące środowiska zdefaworyzowane zastąpi inicjatywa społeczna, gospodarcza, silne poczucie wspólnoty lokalnej oraz aktywność społeczna.

Ograniczone zostaną problemy społeczne, których szczególna koncentracja występuje na omawianym obszarze. Wsparciem dla tego procesu będą działania na rzecz przeciwdziałania procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej wynikające m.in. z bezrobocia i ubóstwa – służące włączeniu tych osób w różne wymiary życia społecznego. Przedsięwzięcia te przyczynią się do szerszej aktywizacji społecznej i zawodowej osób i grup zagrożonych wykluczeniem oraz marginalizacją społeczną. W efekcie przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych osoby te uzyskają możliwość szerszego zaspokojenia potrzeb życiowych i społecznych. Znaczącym elementem planowanych zmian będzie zwiększenie kompetencji i umiejętności zawodowych, w tym zwiększenie swojej pozycji na rynku pracy, a także nastąpi poprawa do dostępności usług społecznych, publicznych. W efekcie przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych zwiększony zostanie poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego. Ważnym elementem planowanych zmian jest wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

Działania skierowane będą na poprawę istniejącego stanu i estetyki publicznej, a także terenów zielonych (m.in. poprzez rewitalizację zespołu parkowo - pałacowego), co przyczyni się do wykreowania przyjaznych przestrzeni publicznych. Wsparciem będą działania na rzecz wzmocnienia wizerunku obszarów rewitalizowanych poprzez wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz wykorzystanie tego potencjału do rozwoju turystyki i usług czasu wolnego. Utworzone oraz zagospodarowane przestrzenie publiczne będą mogły służyć podejmowaniu różnych

inicjatywy (m.in. kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych, itp.) zarówno przez podmioty publiczne (np. instytucje kultury), jak również przez samych mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Tym samym przyczynią się do szerszej integracji oraz aktywizacji mieszkańców w różnych sferach życia społecznego. Kluczowym elementem planowanych zmian jest usprawnienie układu komunikacyjnego z priorytetem dla ruchu pieszego i rowerowego. Zrewitalizowane obszary będą inspirować do nowych pomysłów, stanowiąc swoisty inkubator aktywności obywatelskiej oraz inicjatyw społeczno - kulturalnych.

W efekcie przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych zwiększony zostanie poziom dostępności oraz jakości świadczonych usług publicznych (zwłaszcza wychowawczych, kulturalnych, sportowych i rekreacyjno-wypoczynkowych) dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wśród zamierzeń LPR ważne miejsce zajmują inicjatywy dotyczące poprawy dostępności oraz jakości infrastruktury społecznej.

Działania rewitalizacyjne będą miały na celu szersze włączenie mieszkańców w proces kreowania oferty usług społecznych, jak również umożliwienie na szerszą skalę korzystania z tej oferty osobom oraz grupom zagrożonym procesami wykluczenia i marginalizacji społecznej (np. ze względu na bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność czy podeszły wiek). Wynikiem przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych będzie poprawa ochrony i zachowanie lokalnych zasobów (przyrodniczo - krajobrazowych i kulturowych) i szersze udostępnienie zarówno dla społeczności lokalnej, jak też potencjalnym turystom. Działania rewitalizacyjne zostaną nakierowane na zdewastowane obiekty zabytkowe. Równocześnie odrestaurowanym zabytkom oprócz funkcji kulturalnych, zostaną nadane nowe funkcje m.in. w zakresie usług turystycznych, rekreacyjnych, kulturowych bądź edukacyjnych. Tereny o znaczącym potencjale przyrodniczym zostaną wypromowane jako miejsca atrakcyjne dla turystyki aktywnej i wypoczynkowej. Efektem zrealizowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych budynków użyteczności publicznej będzie poprawa jakości powietrza atmosferycznego w skali lokalnej, jak również poprawa efektywności energetycznej budynków usług publicznych, co przyczyni się do poprawy warunków zamieszkania na obszarze rewitalizacji.

3.1.1.2 CELE

Głównym celem jest stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ponadto zakłada się: identyfikację przyczyn ubóstwa i czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej; pomoc osobom i rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, w szczególności długotrwałym bezrobociem; rozszerzenie oferty usług na rzecz pomocy ludziom starszym.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łaszczów jest skierowany do różnych grup interesariuszy. Stanowi odpowiedź na rzeczywiste potrzeby rewitalizacyjne, które zostały zidentyfikowane w trakcie procesu programowania. Potrzeby i plany społeczności lokalnej zostały uwzględnione w procesie doprecyzowania celów strategicznych Programu. W niniejszym dokumencie uwzględniono cztery cele strategiczne Programu, wzajemnie ze sobą powiązane i skorelowane z wizją rewitalizacji. Zdiagnozowana sytuacja społeczno - gospodarcza obszarów wytypowanych do rewitalizacji, wskazuje na konieczność podjęcia kompleksowych działań w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, przyrodniczym i kulturowym na rzecz: budowy przyjaznych i bezpiecznych przestrzeni sprzyjających włączeniu społecznemu; zapewnienia wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury społecznej służącej zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców; podniesienia aktywności gospodarczej oraz poprawy stanu środowiska naturalnego.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU REWITALIZACJI

Podniesienie społecznej, gospodarczej i przestrzennej spójności obszarów kryzysowych poprzez realizację kompleksowych, komplementarnych i zintegrowanych projektów i działań rewitalizacyjnych

CEL STRATEGICZNY 1 - Poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, promocję integracji i włączenia społecznego oraz poprawę dostępności oraz jakości usług publicznych

CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeciwdziałanie bezrobociu i walka z ubóstwem poprzez podniesienie kompetencji osób bezrobotnych oraz aktywizację obywatelską 2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców 5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia
1.2. Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług publicznych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptacja obiektów użyteczności publicznej i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji 2. Modernizacja i poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, w szczególności posiadających walory historyczne i architektoniczne;
1.3. Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego mieszkańców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja oświetlenia ulicznego w miejscach niebezpiecznych, 2. Budowa oraz remont chodników i ścieżek rowerowych, a także poprawa stanu nawierzchni dróg

CEL STRATEGICZNY 2 - Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców

CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
2.1. Zwiększenie rozwoju gospodarczego oraz wzrost przedsiębiorczości mieszkańców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej 2. Tworzenie warunków do szeroko pojętej aktywizacji zawodowej, w tym osób niepełnosprawnych 3. Wzrost aktywności gospodarczej w oparciu o wykorzystanie zasobów obszarów wskazanych do rewitalizacji (dziedzictwo kulturowe, zasoby przyrodnicze, gleby dobrej jakości) 4. Utworzenie baza turystycznej (zwiększenie ilość obiektów noclegowych i gastronomicznych). 5. Utworzenie i rozwój obiektów kulturalno-rozrywkowych

CEL STRATEGICZNY 3 - Racjonalne kształtowanie przestrzeni publicznych oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców

CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych oraz terenów zielonych poprzez efektywne wykorzystanie funkcji obszaru, jako istotnego aspektu podniesienia jakości życia mieszkańców 2. Zagospodarowanie terenów zdegradowanych na cele m.in. rekreacyjne, turystyczne i sportowe 3. Rewitalizacja obiektów kultury, świetlic, szkół 4. Poprawa stanu technicznego infrastruktury sportowo – rekreacyjnej 5. Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej 6. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej 7. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej 8. Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych oraz ich adaptacja i przystosowanie do pełnienia nowych funkcji społecznych oraz gospodarczych (zespół pałacowo – parkowego w Łaszczowie). 9. Wyposażenie w urządzenia i właściwie zagospodarowanie terenów rekreacyjnych
3.2. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Popularyzowanie turystyki, sportu i rekreacji 2. Likwidacja barier architektonicznych

3.3. Rozwój infrastruktury technicznej służącej wsparciu rewitalizacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa standardu technicznego sieci dróg oraz oświetlenia ulicznego 2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej 3. Rewitalizacja zaplecza infrastrukturalnego i ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego (obiektów zabytkowych)
--	---

CEL STRATEGICZNY 4 - Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych i poszanowanie środowiska przyrodniczego	
CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń, 2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; 3. Rewitalizacja i utworzenie zielonych przestrzeni publicznych
4.2. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez działania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.

3.2 LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

3.2.1 LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Zawarte w LPR projekty rewitalizacyjne, tworzą listę współzależnych i wzajemnie uzupełniających się przedsięwzięć, których realizacja jest odpowiedzią na występujące zjawiska kryzysowe w obszarach rewitalizacji. Rekomenduje się realizację projektów rewitalizacyjnych w miejscowości Łaszczów cechującej się najwyższymi wskaźnikami sytuacji kryzysowej. Działania rewitalizacyjne są odpowiedzią na występujące zjawiska kryzysowe w obszarach rewitalizacji w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzenno – funkcjonalnej. Podejmowana interwencja w ramach wydostania obszarów z sytuacji kryzysowej, wiąże się z realizacją wymienionych poniżej projektów rewitalizacyjnych.

Poniżej lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zadanie Nr 1 – Rewitalizacja budynku kina w Łaszczowie

Nazwa projektu	Rewitalizacja budynku kina w Łaszczowie		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota /	770 000,00 PLN	Okres realizacji	2018-2023
Opis	<p>Głównym zadaniem przedmiotowego projektu jest rewitalizacja kina w Łaszczowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci: remont budynku kina, budowa parkingu, przebudowy chodników, wygospodarowanie miejsca na punkt widokowy, zamontowanie oświetlenia ulicznego, usytuowanie ławek oraz koszy.</p> <p>Celami projektu są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój turystyki i kultury: W wyremontowanym budynku mieścić się będzie sala konferencyjno – szkoleniowa, z możliwością wyświetlania filmów; 2. Poprawa estetyki przestrzeni miasta. Budynek mieści się w niedalekiej odległości od centrum miasta. Poprawa estetyki wewnętrznej i zewnętrznej budynku przyczyni się do poprawy estetyki całej przestrzeni Łaszczowa; 3. Poprawa jakości życia mieszkańców: Dzięki realizacji projektu utworzone zostaną nowe miejsca, gdzie lokalna społeczność będzie mogła aktywnie spędzić wolny czas, jak również będzie to miejsce do organizowania szkoleń i spotkań dla mieszkańców Łaszczowa oraz Gminy Łaszczów; 4. Poprawa bezpieczeństwa publicznego. Instalacja oraz poprawa jakości oświetlenia ulicznego przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa w godzinach wieczornych na obszarze miasta; 5. Ekologia - w związku z faktem, iż w niedalekiej odległości usytuowane są stawy. Zostanie również uporządkowany teren przy stawach; 6. Wyrównanie szans środowisk marginalizowanych. Przystosowanie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych ułatwi również dostęp do miejsc, które świadczą usługi kulturalne i społeczne. 		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	Korzyści z realizacji projektu: Wyremontowany budynek; Wybudowany parking; Przebudowane chodniki; Wygospodarowane miejsce na punkt widokowy; Zamontowane oświetlenie uliczne; Usytuowanie ławek; Usytuowanie koszy; Utworzenie sali szkoleniowo – konferencyjnej; Poprawa estetyki budynku; Poprawa estetyki przestrzeni miasta; Poprawa		

	bezpieczeństwa mieszkańców. Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców
Zgodność z celami	<p>1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (1.Przeciwdziałanie bezrobociu i walka z ubóstwem poprzez podniesienie kompetencji osób bezrobotnych oraz aktywizację obywatelską; 2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa; 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców; 5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia)</p> <p>1.2. Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług publicznych (1. Adaptacja obiektów użyteczności publicznej i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji; 2. Modernizacja i poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, w szczególności posiadających walory historyczne i architektoniczne)</p> <p>1.3. Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego mieszkańców (1. Realizacja oświetlenia ulicznego w miejscach niebezpiecznych; 2. Budowa oraz remont chodników i ścieżek rowerowych, a także poprawa stanu nawierzchni dróg)</p> <p>3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców (1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych oraz terenów zielonych poprzez efektywne wykorzystanie funkcji obszaru, jako istotnego aspektu podniesienia jakości życia mieszkańców; 2. Zagospodarowanie terenów zdegradowanych na cele m.in. rekreacyjne, turystyczne i sportowe; 3. Rewitalizacja obiektów kultury, świetlic, szkół;</p> <p>3.2. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepełnosprawnych (2. Likwidacja barier architektonicznych)</p> <p>3.3. Rozwój infrastruktury technicznej służącej wsparciu rewitalizacji (1. Poprawa standardu technicznego sieci dróg oraz oświetlenia ulicznego; 2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej;</p> <p>4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego (1. Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń, 2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; 3. Rewitalizacja i utworzenie zielonych przestrzeni publicznych)</p>

Zadanie Nr 2 – Termomodernizacja starego budynku szkoły

Nazwa projektu	Termomodernizacja starego budynku szkoły		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	1 000 000,00	Okres realizacji	2017-2019
Opis	<p>Głównym zadaniem przedmiotowego projektu jest modernizacja budynku starej szkoły w Łaszczowie wraz z doposażeniem</p> <p>Cel projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa estetyki budynku szkoły; 2. Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej; 3. Poprawa warunków nauki i pracy w szkole. 4. Poprawa estetyki przestrzeni miasta. 5. Poprawa jakości życia mieszkańców. <p>Celem termomodernizacja jest w głównej mierze oprócz rezultatów takich jak poprawa jakości uczenia się również ochrona środowiska naturalnego. W wyniku przeprowadzenia działań termomodernizacyjnych zmniejszą się koszty utrzymania budynku. Co wpłynie na zmniejszenie wydatków budżetu gminy. Środki zaoszczędzone będzie można wykorzystać na realizację działań prospołecznych. Mogą one stanowić m.in. wkład własny w ramach realizowanych projektów edukacyjnych czy też realizacje innych miękkich projektów dla lokalnej społeczności.</p>		

Źródło finansowania	Budżet gminy, środki prywatne, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.
Wskaźnik produktu / rezultatu	Korzyści z realizacji projektu: Wyremontowany budynek; Przeprowadzona termomodernizacja budynku; Przebudowane chodniki; Zamontowanie oświetlenia ulicznego; Usytuowanie ławek; Usytuowanie koszy; Utworzone miejsce przeznaczone na wypoczynek; Poprawa warunków nauki i pracy w szkole; Wspieranie prawidłowego rozwoju uczniów; Podwyższenie standardów nauczania; Odnowiona elewacja budynku z dociepleniem ścian; Wymieniona stolarka okienna i drzwiowa; Oszczędności ciepłe. Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety.
Zgodność celami	z 1.2. Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług publicznych (1. Adaptacja obiektów użyteczności publicznej i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji; 2. Modernizacja i poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, w szczególności posiadających walory historyczne i architektoniczne) 3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców (1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych oraz terenów zielonych poprzez efektywne wykorzystanie funkcji obszaru, jako istotnego aspektu podniesienia jakości życia mieszkańców; 5. Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej; 9. Wyposażenie w urządzenia i właściwie zagospodarowanie terenów rekreacyjnych) 4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego (1. Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń, 2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;

Zadanie Nr 3 – Termomodernizacja obiektów szkolnych w Łaszczowie

Nazwa projektu	- Termomodernizacja obiektów szkolnych w Łaszczowie		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	2 500 000,00	Okres realizacji	2017-2019
Opis	<p>Głównym zadaniem przedmiotowego projektu jest termomodernizacja obiektów szkolnych w Łaszczowie. Zostaną wykonane następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Termomodernizacja budynku przedszkola w Łaszczowie - Termomodernizacja budynku dydaktycznego - Termomodernizacja budynku Administracyjno – Żywnieniowego - Termomodernizacja Sali gimnastycznej <p>W następującym zakresie: Roboty sanitarne w zakresie (instalacja centralnego ogrzewania; opomiarowanie zużycia ciepła; system przygotowania ciepłej wody użytkowej; wentylacja). Roboty budowlane w zakresie (prace przygotowawcze; bezspoinowe systemy docieplenia ścian budynku; docieplenie stropodachu wentylowego oraz wentylowanych łączników; docieplenie stropu, docieplenie pokrycia dachu i wymiana pokrycia dachu; opaska odwadniająca; zadaszenia nad wejściami do budynku).</p> <p>Cel projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa estetyki budynku szkoły; 2. Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej; 3. Poprawa warunków nauki i pracy w szkole. 4. Poprawa estetyki przestrzeni miasta. 5. Poprawa jakości życia mieszkańców. <p>Celem termomodernizacja jest w głównej mierze oprócz rezultatów takich jak poprawa jakości uczenia się również ochrona środowiska naturalnego. W wyniku przeprowadzenia działań termomodernizacyjnych zmniejszą się koszty utrzymania budynku. Co wpłynie na zmniejszenie wydatków budżetu gminy. Środki zaoszczędzone będzie można wykorzystać na realizację działań prospołecznych. Mogą one stanowić m.in. wkład własny w ramach realizowanych projektów edukacyjnych czy też realizacje innych miękkih</p>		

	projektów dla lokalnej społeczności. Termomodernizacja obiektów ma za zadanie również ukazanie lokalnej społeczności jak przy wykorzystaniu Odnawialnych Źródeł Energii chroni się środowisko naturalne, oraz zmniejsza wydatki na ogrzewanie.
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.
Wskaźnik produktu / rezultatu	Korzyści z realizacji projektu: 1. Wyremontowany budynek; 2. Przeprowadzona termomodernizacja budynku; 3. Poprawa warunków nauki i pracy w szkole; 4. Wspieranie prawidłowego rozwoju uczniów; 5. Podwyższenie standardów nauczania; 6. Odnowiona elewacja budynku z dociepleniem ścian; 7. Wymieniona stolarka okienna i drzwiowa; 8. Oszczędności cieplne. Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety.
Zgodność z celami	1.2. Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług publicznych (1. Adaptacja obiektów użyteczności publicznej i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji; 2. Modernizacja i poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, w szczególności posiadających walory historyczne i architektoniczne) 3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców (1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych oraz terenów zielonych poprzez efektywne wykorzystanie funkcji obszaru, jako istotnego aspektu podniesienia jakości życia mieszkańców; 3. Rewitalizacja obiektów kultury, świetlic, szkół 5. Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej; 9. Wyposażenie w urządzenia i właściwie zagospodarowanie terenów rekreacyjnych) 4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego (1. Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń, 2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;

Zadanie Nr 4 – Budowa i modernizacja chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Nazwa projektu	Budowa i modernizacja chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	1000000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	Celem zadania jest budowa i modernizacja chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji zadania nastąpi: Poprawa estetyki przestrzeni miasta; Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców; Instalacja oraz poprawa jakości oświetlenia ulicznego przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa w godzinach wieczornych na obszarze objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji; Niniejsze zadanie wpisane zostało w wyniku złożonych wniosków przez mieszkańców Łaszczowa. Przeprowadzone konsultacje społeczne wykazały ogromne zapotrzebowanie na poprawę jakości chodników. Zgodnie z przeprowadzoną analizą SWOT również występuje niedostateczne oświetlenie i zły stan ulic. Ponadto istnieją ogromne utrudnienia w przemieszczaniu się dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Ponadto brak właściwego oświetlenia nie wpływa na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców.		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	Korzyści z realizacji projektu: Wybudowane i zmodernizowane chodniki – 2 km Poprawa jakości życia mieszkańców		

	Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców
Zgodność z celami	<p>1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia)</p> <p>1.3. Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego mieszkańców (1. Realizacja oświetlenia ulicznego w miejscach niebezpiecznych; 2. Budowa oraz remont chodników i ścieżek rowerowych, a także poprawa stanu nawierzchni dróg)</p> <p>3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców (1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych oraz terenów zielonych poprzez efektywne wykorzystanie funkcji obszaru, jako istotnego aspektu podniesienia jakości życia mieszkańców).</p> <p>3.2. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepełnosprawnych (1. Popularyzowanie turystyki, sportu i rekreacji; 2. Likwidacja barier architektonicznych)</p> <p>3.3. Rozwój infrastruktury technicznej służącej wsparciu rewitalizacji (1. Poprawa standardu technicznego sieci dróg oraz oświetlenia ulicznego; 2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej)</p> <p>4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego (1. Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń)</p>

Zadanie Nr 5 – Dom Komedii Aleksandra Fredry w Łaszczowie

Nazwa projektu	Dom Komedii Aleksandra Fredry w Łaszczowie		
Wnioskodawcy	Fundacja	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	18000000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	<p>Fundacja Rodu Szeptyckich, utworzona przez potomków i jedynych spadkobierców Aleksandra Fredry, planuje stworzenie „Domu Komedii Aleksandra Fredry” - pełniącego rolę muzeum Fredry oraz ośrodka kultury i przedsiębiorczości przede wszystkim dla mieszkańców miasta i gminy Łaszczów, jednak również o zasięgu ponadregionalnym. Wartościowe będzie stworzenie jednego miejsca w Polsce, skupiającego pamiątki po tym najwybitniejszym przedstawicielu polskiej komedii. Utworzone muzeum mieć będzie charakter wyraźnie narracyjny, pozwalający odbiorcy na zapoznanie się z twórczością i osobą Aleksandra Fredry w interaktywny i multimedialny sposób. „Dom Komedii” będzie miejscem organizacji warsztatów, sympozjów, plenerów, lekcji muzealnych, jak również festiwali twórczości Aleksandra Fredry oraz innych działań o charakterze kulturalnym angażujących społeczność lokalną oraz uczestników spoza miasta i gminy.</p> <p>Dom Komedii Aleksandra Fredry stanowić będzie przede wszystkim przestrzeń kontaktu z kulturą, jak również miejsce twórczej aktywności lokalnej społeczności. W Domu Komedii realizowane będą takie działania jak m.in.: teatr i kabaret amatorski, radio/tv miasta Łaszczów, konkursy artystyczne dla dzieci i młodzieży, profesjonalne rozpoznanie lokalnych talentów, warsztaty florystyczne w ogrodach parkowych. Dom Komedii stanie się miejscem spotkań i pracy kół gospodyń oraz innych organizacji zrzeszających miejscowych twórców, jak również miejscem działania klubu biznesu zrzeszającego miejscowych przedsiębiorców.</p> <p>Otoczający pałac park będzie doskonałym miejscem organizacji pikników historycznych i jarmarków okolicznościowych. Dom Komedii stanowić będzie przestrzeń, gdzie odwiedzający szukać będą w twórczości i całej spuściźnie Fredry odniesień do współczesności w obszarze kultury, pracy społecznej, przedsiębiorczości, służby ojczyźnie i narodowi. Ośrodek ten przyczyni się w wyraźny sposób do podniesienia kapitału społecznego na wybranych obszarach miasta i gminy Łaszczów. Pałac i park w Łaszczowie są zabytkami architektury wpisanymi do wojewódzkiego rejestru zabytków pod numerem A/586, które wymagają renowacji i przywrócenia im należytego wyglądu i funkcji. Pałac jest usytuowany w kilkuhektarowym parku nad rozległymi stawami. Swoją architekturą i położeniem przypomina dom Aleksandra Fredry w Beńkowej</p>		

	Wiszni. Projekt zakłada renowację zabytkowego pałacu i oficyny do ich stanu z 1915 roku, tj. okresu największej świetności kompleksu. Uwzględnia odtworzenie wschodniego skrzydła pałacu, pierwotnych zdobień elewacji i nakrycie dachu łupkiem ceramicznym. Układ funkcjonalny pomieszczeń będzie możliwy do odtworzenia dzięki zachowanym relacjom ostatnich mieszkańców. Planuje się również odtworzenie parku krajobrazowego, który w północnej części otwiera się na wielohektarowy kompleks stawów wchodzących w skład obszaru ochrony Natura 2000. Projekt przewiduje zatrudnienie 30 osób – w pierwszej kolejności oferty pracy skierowane byłby do mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Źródło finansowania	Środki prywatne, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.
Wskaźnik produktu / rezultatu	Efektom realizacji projektu będzie utworzenie „Domu Komedii Aleksandra Fredry”. Projekt zakłada renowację pałacu i parku w Łaszczowie, a następnie utworzenie tam miejsca dedykowanego osobie i twórczości wielkiego polskiego komediopisarza, ośrodka kultury, przestrzeni aktywności lokalnych twórców i przedsiębiorców. Pałac i park zostaną poddane renowacji, która pozwoli przywrócić im należyty wygląd i funkcje, a w dalszej perspektywie służyć mieszkańcom i gościom. Obecność takiego obiektu stanie się ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój kulturalny i gospodarczy miasta, a także podniesienie jego znaczenia w całym regionie. Ponadto zostanie zatrudnionych 30 osób. Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców
Zgodność z celami	<p>1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (1.Przeciwdziałanie bezrobociu i walka z ubóstwem poprzez podniesienie kompetencji osób bezrobotnych oraz aktywizację obywatelską; 2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa; 5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia)</p> <p>1.2. Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług publicznych (1. Adaptacja obiektów użyteczności publicznej i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji; 2. Modernizacja i poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, w szczególności posiadających walory historyczne i architektoniczne)</p> <p>2.1. Zwiększenie rozwoju gospodarczego oraz wzrost przedsiębiorczości mieszkańców (1. Wspieranie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej; 2. Tworzenie warunków do szeroko pojętej aktywizacji zawodowej, w tym osób niepełnosprawnych; 3. Wzrost aktywności gospodarczej w oparciu o wykorzystanie zasobów obszarów wskazanych do rewitalizacji (dziedzictwo kulturowe, zasoby przyrodnicze, gleby dobrej jakości); 4. Utworzenie baza turystycznej (zwiększenie ilość obiektów noclegowych i gastronomicznych); 5. Utworzenie i rozwój obiektów kulturalno-rozrywkowych)</p> <p>3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców (1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych oraz terenów zielonych poprzez efektywne wykorzystanie funkcji obszaru, jako istotnego aspektu podniesienia jakości życia mieszkańców; 2. Zagospodarowanie terenów zdegradowanych na cele m.in. rekreacyjne, turystyczne i sportowe; 8. Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych oraz ich adaptacja i przystosowanie do pełnienia nowych funkcji społecznych oraz gospodarczych (zespół pałacowo – parkowego w Łaszczowie); 9. Wyposażenie w urządzenia i właściwie zagospodarowanie terenów rekreacyjnych)</p> <p>3.2. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepełnosprawnych (1. Popularyzowanie turystyki, sportu i rekreacji; 2. Likwidacja barier architektonicznych)</p> <p>3.3. Rozwój infrastruktury technicznej służącej wsparciu rewitalizacji (3. Rewitalizacja zaplecza infrastrukturalnego i ochrona obiektów dziedzictwa</p>

	kulturowego (obiektów zabytkowych))
--	-------------------------------------

Zadanie Nr 6 – Budowa systemu gospodarki wodno - ściekowej

Nazwa projektu	Budowa systemu gospodarki wodno – ściekowej		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Obszar rewitalizacji	Miejsce realizacji
Kwota	6000000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	<p>Budowa systemu gospodarki wodno – ściekowej (uzupełnienie). W ramach realizacji projektu planowana jest budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami. Celem działania jej poprawa jakości życia, jak również ochrony zdrowia jak i środowiska naturalnego (istnieje możliwość występowania nieszczelności istniejących szamb)</p> <p>Miejscowość Łaszczów wpisana jest do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Pomimo wybudowania oczyszczalni ścieków w Dobużku (która przyjmuje ścieki z istniejącej kanalizacji sanitarnej z miejscowości Dobużek, Czerkasy, Podhajce oraz miejscowości Łaszczów), to i tak sieć kanalizacji sanitarnej jaka dotychczas została wybudowana w Łaszczowie jest niewystarczająca. Nie wszyscy mieszkańcy skorzystali z możliwości podłączenia się do sieci kanalizacyjnej jaka została wybudowana etapami w latach 2009-2012, jak też nie całym terenie miejscowości Łaszczów został już wybudowany kanał główny sieci kanalizacyjnej. Stad też istnieje konieczność realizacji zadania inwestycyjnego związanego z budową sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami. Ok. 1000 mieszkańców miejscowości Łaszczów nie jest jeszcze podłączona do sieci kanalizacyjnej. Ścieki pochodzące z gospodarstw domowych, z terenu miejscowości Łaszczów (miasta), gdzie nie ma dostępu do kanalizacji dalej wywożone są wozami asenizacyjnymi do pobliskiej oczyszczalni ścieków.</p> <p>Niniejszy projekt wynika ze zgłoszenia do w trakcie przeprowadzanych konsultacji społecznych</p>		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - długość sieci kanalizacyjnej - liczba podłączonych osób - poprawa jakości życia - ochrona środowiska naturalnego <p>Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców</p>		
Zgodność z celami	<p>3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców (7. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej)</p> <p>3.3. Rozwój infrastruktury technicznej służącej wsparciu rewitalizacji (2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej)</p> <p>4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego (1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń)</p> <p>4.2. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych (1. Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez działania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej).</p>		

Zadanie Nr 7 – Zagospodarowanie terenów zielonych

Nazwa projektu	Zagospodarowanie terenów zielonych		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	500000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	<p>Zagospodarowanie terenów zielonych i skwerów wraz z wyposażeniem miejsc w zestawy do zabaw dla dzieci, ławki, kosze na śmieci, oświetlenie. Celem działania jest utworzenie miejsc do spędzania wolnego czasu. Zarówno dzieci, młodzieży jaki osób starszych. Nowoutworzone i urządzone miejsca posłużą lokalnej społeczności (mieszkańcom obszaru rewitalizacji). Będą miejscem do spotkań, integracji (w tym międzypokoleniowej) do budowania lokalnych więzi, a w</p>		

	szczegółności d \o aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, jak też aktywnego spędzania wolnego czasu. Ponadto wpłynie to poprawę estetyki zagospodarowania miejscowości – co w konsekwencji wpłynie na poprawę jakości życia lokalnej społeczności.
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.
Wskaźnik produktu / rezultatu	- liczba zagospodarowanych terenów zielonych i skwerów - poprawa jakości życia mieszkańców - poprawa estetyki miasta Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców
Zgodność z celami	1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców; 5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia) 3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców (1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych oraz terenów zielonych poprzez efektywne wykorzystanie funkcji obszaru, jako istotnego aspektu podniesienia jakości życia mieszkańców; 9. Wyposażenie w urządzenia i właściwie zagospodarowanie terenów rekreacyjnych) 3.2. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepełnosprawnych (1. Popularyzowanie turystyki, sportu i rekreacji; 2. Likwidacja barier architektonicznych) 4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego (3. Rewitalizacja i utworzenie zielonych przestrzeni publicznych)

Zadanie Nr 8 – Ochrona dziedzictwa kulturowego

Nazwa projektu	Ochrona dziedzictwa kulturowego		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	500000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	Ochrona dziedzictwa kulturowego m.in. poprzez odnowę kapliczek przydrożnych, oznakowanie miejsc (ustawienie tablic informacyjnych przedstawiających historię obiektu). Oznakowanie miejsc ciekawych turystycznie. Celem projektu jest poprawa i pełne wykorzystanie potencjału turystycznego miejscowości Łaszczów. Zachowane dziedzictwo kulturowe jakie posiada miejscowość Łaszczów, które następnie zostanie wyeksponowane (oznakowane odnowione miejsca) wpłynie na poprawę jakości życia (wyremontowane obiekty będą bardziej estetyczne), lokalna społeczność (w szczególności młodzież) bardziej dowie się o historii miejscowości w której mieszka. Ponadto ciekawe i zadbane miejsca będą bardziej atrakcyjne również dla turysty. Rozwój turystyki na terenie miejscowości może doprowadzić do rozwoju świadczenia usług turystycznych. Co przedłoży się na zakładanie działalności gospodarczej związanej ze świadczeniem usług m.in. agroturystycznych. Co w konsekwencji wpływa na rozwój działalności gospodarczej, a tym samym na wzrost dochodów i poprawę jakości życia lokalnej społeczności.		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	- liczba odnowionych kapliczek - liczba odnowionych miejsc dziedzictwa kulturowego - ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców		
Zgodność z celami	1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokołeniowa i		

	<p>międzypokoleniowa; 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców; 5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia)</p> <p>1.2. Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług publicznych (2. Modernizacja i poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, w szczególności posiadających walory historyczne i architektoniczne)</p> <p>3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców (1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych oraz terenów zielonych poprzez efektywne wykorzystanie funkcji obszaru, jako istotnego aspektu podniesienia jakości życia mieszkańców)</p> <p>3.2. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepełnosprawnych (1. Popularyzowanie turystyki, sportu i rekreacji; 2. Likwidacja barier architektonicznych)</p> <p>3.3. Rozwój infrastruktury technicznej służącej wsparciu rewitalizacji (3. Rewitalizacja zaplecza infrastrukturalnego i ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego (obiektów zabytkowych))</p>
--	---

Zadanie Nr 9 – Remont Gminnego Ośrodka Kultury w Łaszczowie wraz z wyposażeniem

Nazwa projektu	Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Łaszczowie wraz z wyposażeniem		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	2100000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	<p>Celem zadania jest modernizacja wraz z termomodernizacją budynku ośrodka kultury wraz z wyposażeniem. Zmodernizowany obiekt dostosowany zostanie dla osób niepełnosprawnych. W obecnym czasie osoby niepełnosprawne ruchowo nie mają możliwości samodzielnego dostępu do obiektu</p> <p>Ponadto projekt polegał będzie na doposażeniu w sprzęt sportowy i rekreacyjny. Niniejszy sprzęt przeznaczony zostanie w szczególności na potrzeby osób starszych oraz z niepełnosprawnością.</p> <p>Zmodernizowany obiekt posłuży lokalnej społeczności. Wyremontowane pomieszczenia będą udostępniane na działalność prospołeczną. Odbywać się będą tutaj spotkania mieszkańców. Ponadto prowadzone tutaj będą zajęcia dla Kół Gospodyń Wiejskich.</p> <p>Obecnie trudno jest utrzymać stałą temperaturę w sali głównej obiektu. Technika wykonanych ścian (akustyka w pomieszczeniu) również nie jest zadowalająca, co utrudnia również przeprowadzeniu prób i występów zespołów muzycznych (np. KGW).</p> <p>Wysokie nakłady na ogrzewanie budynku – po przeprowadzeniu prac termomodernizacyjnych mogą zostać przeznaczone na wzbogacenie oferty kulturalnej skierowanej do lokalnej społeczności. Jak też mogą zostać przeznaczone na własny do projekt realizowanych ze środków zewnętrznych na rzecz lokalnej społeczności.</p>		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wyremontowanych obiektów - liczba osób korzystających z nowych ofert spędzenia czasu wolnego - liczba osób uczestniczących w zadaniu - integracja osób starszych i osób niepełnosprawnych - poprawa jakości życia mieszkańców <p>Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców</p>		
Zgodność z celami	<p>1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa; 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców; 5.</p>		

	<p>Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia)</p> <p>1.2. Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług publicznych (1. Adaptacja obiektów użyteczności publicznej i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji; 2. Modernizacja i poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, w szczególności posiadających walory historyczne i architektoniczne)</p> <p>3.1. Kształtowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców (3. Rewitalizacja obiektów kultury, świetlic, szkół; 4. Poprawa stanu technicznego infrastruktury sportowo – rekreacyjnej; 5. Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej;</p> <p>3.2. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepełnosprawnych (1. Popularyzowanie turystyki, sportu i rekreacji; 2. Likwidacja barier architektonicznych)</p> <p>4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego (1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń, 2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii)</p>
--	--

Zadanie Nr 10 – Wsparcie organizacji pozarządowych oraz lokalnych liderów

Nazwa projektu	Wsparcie organizacji pozarządowych oraz lokalnych liderów		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów / Stowarzyszenia	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	100000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	Zadanie obejmuje wsparcie organizacyjne i prawne istniejących organizacji pozarządowych, a także pomoc dla nowo powstających organizacji. Pomoc prawna obejmować będzie tematykę zakładania i prowadzenia stowarzyszeń oraz innych podmiotów, ponadto pomoc przy pozyskiwaniu środków finansowych na prowadzenia działalności statutowej, pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Pomoc przy zakładaniu i działaniu Kół Gospodyń Wiejskich oraz wspieranie działań lokalnych liderów, w szczególności osób starszych i młodzieży.		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki prywatne, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba organizacji objętych wsparciem – 3 - Liczba lokalnych liderów, którym udzielono pomocy – 10 - Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w działalność kulturową i społeczną Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców		
Zgodność z celami	1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (1.Przeciwdziałanie bezrobociu i walka z ubóstwem poprzez podniesienie kompetencji osób bezrobotnych oraz aktywizację obywatelską; 2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa; 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców; 5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia)		
	2.1. Zwiększenie rozwoju gospodarczego oraz wzrost przedsiębiorczości mieszkańców (1. Wspieranie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej; 2. Tworzenie warunków do szeroko pojętej aktywizacji zawodowej, w tym osób niepełnosprawnych; 3. Wzrost aktywności gospodarczej w oparciu o wykorzystanie zasobów obszarów wskazanych do rewitalizacji (dziedzictwo kulturowe, zasoby przyrodnicze, gleby dobrej jakości))		
	3.2. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepełnosprawnych (1. Popularyzowanie turystyki, sportu i rekreacji; 2. Likwidacja barier architektonicznych)		

Zadanie Nr 11 – Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego

Nazwa projektu	Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów / Stowarzyszenia	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	150000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	Odbędą się szkolenia oraz warsztaty z zakresu ochrony środowiska. Uczestnikami szkoleń i warsztatów będzie uczniowie szkół, rodzice, osoby dorosłe. Projekt skierowany będzie do wszystkich mieszkańców miejscowości Łaszczów. Przewodnym tematem zadania będzie troska o środowisko naturalne oraz zapoznanie się z zasadami segregacji śmieci. Końcowym efektem zadania będzie wspólne sprzątanie. W wyniku realizacji zadania nastąpi również integracja różnych grup wiekowych.		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki prywatne, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	- Liczba osób uczestniczących w zadaniu - wzrost wiedzy nt. ochrony środowiska naturalnego Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców		
Zgodność z celami	1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa; 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców; 5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia) 4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego (1. Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń,) 4.2. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych		

Zadanie Nr 12 – Program działań związanych z kulturą i historią

Nazwa projektu	Program działań związanych z kulturą i historią		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów / Gminny Ośrodek Kultury	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	60000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	Celem realizacji projektu będą działania na rzecz młodzieży i osób starszych. Zostaną przeprowadzane warsztaty związane z kulturą (dziedzictwem lokalnym) oraz historią obszaru. Program w szczególności obejmować będzie zajęcia dla seniorów, ale także młodzieży. Podejmowane działania oparte będą na również na wymianie doświadczenia pomiędzy pokoleniami. Szkolenia odbywać się będą w zmodernizowanych obiektach w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji (Szkołach, Gminnym Ośrodku Kultury).		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	- Liczba osób uczestniczących w zadaniu - ciekawie spędzony czas - kultywowanie tradycji - włączenie uczestników w działania społeczne Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców		
Zgodność z celami	1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa; 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców; 5.		

	<p>Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia)</p> <p>2.1. Zwiększenie rozwoju gospodarczego oraz wzrost przedsiębiorczości mieszkańców (3. Wzrost aktywności gospodarczej w oparciu o wykorzystanie zasobów obszarów wskazanych do rewitalizacji (dziedzictwo kulturowe, zasoby przyrodnicze, gleby dobrej jakości)</p> <p>3.2. Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem, w tym osób niepełnosprawnych (1. Popularyzowanie turystyki, sportu i rekreacji; 2. Likwidacja barier architektonicznych)</p>
--	--

Zadanie Nr 13 – Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości

Nazwa projektu	Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	50000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	Zostanie przeprowadzony cykl szkoleń, którego uczestnikami będą osoby bezrobotne. Uczestnikami szkolenia będą w szczególności osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Warsztaty będą miały na celu ukazanie narzędzi umożliwiających powrót na rynek pracy. Efektem realizacji projektu będzie zwiększenie aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cykl szkoleń zostanie przeprowadzony w Gminnym Ośrodku Kultury w Łaszczowie (który planowany jest do modernizacji i termomodernizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji).		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób uczestniczących w zadaniu zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej. - liczba osób, które podniosą swoją wiedzę z zakresu przedsiębiorczości Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców		
Zgodność z celami	1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (1.Przeciwdziałanie bezrobociu i walka z ubóstwem poprzez podniesienie kompetencji osób bezrobotnych oraz aktywizację obywatelską; 2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa; 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców) 2.1. Zwiększenie rozwoju gospodarczego oraz wzrost przedsiębiorczości mieszkańców (1. Wspieranie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej; 2. Tworzenie warunków do szeroko pojętej aktywizacji zawodowej, w tym osób niepełnosprawnych; 3. Wzrost aktywności gospodarczej w oparciu o wykorzystanie zasobów obszarów wskazanych do rewitalizacji (dziedzictwo kulturowe, zasoby przyrodnicze, gleby dobrej jakości);)		

Zadanie Nr 14 – Edukacja kluczem rozwoju

Nazwa projektu	Edukacja kluczem rozwoju		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	600000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	Celem projektu jest zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym oraz szkolnym w wysokiej jakości edukacji. Przeprowadzone zostaną dodatkowe zajęcia, celem rozwoju umiejętności. Zajęcia planowane do realizacji odbędą się w obiektach szkolnych, które planuje się do termomodernizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		

Wskaźnik produktu / rezultatu	/	– Liczba osób uczestniczących w zadaniu – wzrost poziomu wiedzy Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców
Zgodność celami	z	1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa; 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców; 5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia)

Zadanie Nr 15 – Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych

Nazwa projektu		Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych	
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów / Ośrodek Pomocy Społecznej	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	80000,00	Okres realizacji	2017-2023
Opis	Zostaną przeprowadzone działania z zakresu aktywizacji społecznej osób bezrobotnych; aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz zostanie udzielone wsparcie w zakładaniu działalności gospodarczej, lub poszukiwania pracy. Cykl działań zostanie przeprowadzony w Gminnym Ośrodku Kultury w Łaszczowie (który planowany jest do modernizacji i termomodernizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji).		
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.		
Wskaźnik produktu / rezultatu	/	– Liczba osób uczestniczących w zadaniu – wzrost aktywizacji zawodowej Sprawozdanie z realizacji zadania, ankiety wśród mieszkańców	
Zgodność celami	z	1.1. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej poprzez poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie patologii społecznych (1.Przeciwdziałanie bezrobociu i walka z ubóstwem poprzez podniesienie kompetencji osób bezrobotnych oraz aktywizację obywatelską; 2. Wzmocnienie tożsamości lokalnej i kulturowej oraz podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców poprzez utworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego; 3. Integracja wewnątrzpokoleniowa i międzypokoleniowa; 4. Stymulowanie oddolnych inicjatyw mieszkańców; 5. Poprawa warunków zamieszkania, w tym ich estetyki oraz otoczenia) 2.1. Zwiększenie rozwoju gospodarczego oraz wzrost przedsiębiorczości mieszkańców (1. Wspieranie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej; 2. Tworzenie warunków do szeroko pojętej aktywizacji zawodowej, w tym osób niepełnosprawnych; 3. Wzrost aktywności gospodarczej w oparciu o wykorzystanie zasobów obszarów wskazanych do rewitalizacji (dziedzictwo kulturowe, zasoby przyrodnicze, gleby dobrej jakości)	

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest powstrzymanie procesu degradacji obszarów miejskich, wyprowadzenie ich z sytuacji kryzysowej, poprawa atrakcyjności i konkurencyjności, poprawa jakości życia. Stąd też, do głównych wskaźników osiągnięć należą:

- Powstrzymanie degradacji przestrzennej obszaru objętego LPR
- Wzrost atrakcyjności przestrzennej obszaru objętego LPR
- Poprawa wizerunku i atrakcyjności obszaru objętego LPR
- Rozwój społeczny.

Większość projektów ujęta w LPR będzie ubiegać się o dofinansowanie w ramach konkursów ogłaszanych przez właściwe instytucje zarządzające, głównie w ramach RPO WL. Stąd też do wskaźników osiągnięć należeć będzie również:

- Efektywne wykorzystanie dostępnych środków na działania rewitalizacyjne
- Gospodarcze wykorzystanie przygranicznego/transgranicznego położenia
- Wzrost rangi w skali gospodarczej województwa i kraju.

Szczegółowy zestaw wskaźników, monitorujących efekty wdrażania poszczególnych projektów LPR zaprezentowany został w wykazie wskaźników.

3.2.2 CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Projekty wyszczególnione w opisie planowanych projektów infrastrukturalnych stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji. Dla nadania procesowi rewitalizacji spójnego i kompleksowego charakteru, przy przedsięwzięciach o charakterze infrastrukturalnym nieodzowna jest realizacja działań społecznych skierowanych na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów społecznych. Będą one przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom, problemom społecznym oraz prowadzić do szerszej integracji i aktywizacji mieszkańców. Przedsięwzięcia te powinny dotyczyć wszystkich grup społecznych (ludności zamieszkałej na terenie całej gminy). Ważne aby były one adresowane do różnorodnych grup defaworyzowanych oraz zagrożonych procesami marginalizacji i wykluczenia społecznego (m.in. długotrwale bezrobotni, dzieci i młodzież z tzw. trudnych rodzin, osoby niepełnosprawne itd.). Przedsięwzięcia te wówczas będą stanowić zabezpieczenie przed powstawaniem i rozwojem negatywnych zjawisk natury społecznej.

Poprawa stanu infrastruktury usług społecznych bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i powiązane z procesem aktywizacji społeczno – zawodowej poprzez zwiększenie dostępności usług zdrowotnych przyczyniające do poprawy jakości usług i zmniejszenia dysproporcji terytorialnych w ich dostępie. Wskazany cel zintegrowanych działań społecznych będzie promować i wspierać: profilaktykę w zakresie chorób cywilizacyjnych; opiekę nad matką i dzieckiem; opiekę nad osobami niesamodzielnymi, wśród których przeważają ludzie starzy; należyta i kompleksowa opieka i pielęgnacja nad osobami starszymi; poprawę dostępu do usług opiekuńczo-leczniczych; propagowanie wzorców godnego i aktywnego życia seniorów; zwiększenie aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i zdrowotnej seniorów;

Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy – poprzez wsparcie skutecznej aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo. Działania będą się koncentrować na wsparciu grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz nisko wykwalifikowanych, które chcą wrócić na rynek pracy. Realizacja powyższego celu będzie polegała na współdziałaniu z organizacjami non-profit, które organizują szkolenia. Efektem tego działania będzie integracja osób długotrwale bezrobotnych i wykluczonych ze społeczeństwem. Osoby odchodzące z rolnictwa będą miały nowe kwalifikacje, które pozwolą znaleźć pracę na rynku. Powyższe działania zmotywują także mieszkańców gminy do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Wyrównywanie kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży – Ideą projektu jest stworzenie warunków organizacyjnych do rozwoju kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży z terenu gminy.

Działania na rzecz tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej - Podstawowym zadaniem podmiotów ekonomii społecznej jest przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej grup defaworyzowanych i szczególnie zagrożonych tymi procesami (m.in. osób długotrwale bezrobotnych czy osób niepełnosprawnych). Działania podejmowane przez podmioty ekonomii społecznej dotyczą szeregu projektów związanych m.in. z: nabywaniem kwalifikacji zawodowych, nabywaniem nowych umiejętności zawodowych, wspieraniem i zachęcaniem mieszkańców do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, wspieraniem partnerstwa i inicjatyw oddolnych na rzecz rozwoju gminy oraz umiejętności niezbędnych w codziennym życiu.

Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy – Celem przedsięwzięcia będzie inspirowanie, wspieranie i rozwijanie działań edukacyjnych umożliwiających funkcjonowanie jednostki i społeczeństwa w harmonii ze środowiskiem, zgodnie z zasadami ekorozwoju. Projekt ten adresowany jest do uczniów szkół wszystkich szczebli, przedszkoli oraz innych grup zorganizowanych, a także do wszystkich mieszkańców gminy. Działania podejmowane w ramach edukacji ekologicznej to przygotowywanie happeningów, konkursów i projektów promujących zachowania proekologiczne. Efektem tego działania będzie zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa gminy, kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska.

Oprócz społecznych projektów miękkich niezbędne jest podejmowanie przedsięwzięć w innych dziedzinach życia społeczno – gospodarczego. Do nich należy zaliczyć projekty dotyczące np.: budowy kanalizacji / przydomowych oczyszczalni ścieków; kompleksowej promocji gospodarczej obszaru oraz tworzenie przyjaznych warunków do inwestowania, organizacja misji gospodarczych;

3.3 NIEZBĘDNE ZMIANY W DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH

Po przeprowadzeniu szczegółowej analizy dokumentów strategicznych gminy – wynika, iż nie zachodzą żadne przesłanki do dokonywania niezbędnych zmian wynikających z wprowadzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010-2023 w tych dokumentach.

4. CZĘŚĆ ZARZĄDCZA

4.1 ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŁASZCZÓW

Podmiotem odpowiedzialnym za nadzór oraz podejmowanie decyzji w zakresie rewitalizacji będzie Komitet Rewitalizacji powołana Zarządzeniem Burmistrza Łaszczowa. W skład Komitetu Rewitalizacji mogą zostać powołani m.in: reprezentanci Burmistrza, w tym Przewodniczący oraz Sekretarz Komitetu; reprezentanci Rady Gminy; reprezentanci organizacji społecznych oraz reprezentanci lokalnych przedsiębiorców. Zadania Komitetu Rewitalizacji obejmować będą m.in.:

1. koordynowanie realizacji LPR w zakresie przestrzegania zasad wdrożenia zarówno o charakterze wewnętrznym, przyjętym w uchwale Rady Miejskiej, jak i zewnętrznym, związanym z finansowaniem projektów rewitalizacyjnych ze środków unijnych,
2. opiniowanie propozycji zmian przedstawianych przez Burmistrza Radzie Miejskiej w zakresie LPR,
3. planowanie zmian w oparciu o elastyczność programu oraz możliwość pojawienia się nowych partnerów zainteresowanych nowymi projektami rewitalizacyjnymi
4. opiniowanie wniosków przedkładanych przez beneficjentów/partnerów realizujących określone projekty rewitalizacyjne,
5. promowanie działań rewitalizacyjnych i rozwijanie komunikacji społecznej w sektorach: publicznym, społecznym i gospodarczym, celem rozszerzania partnerstwa i partycypacji społecznej,
6. współpraca z Burmistrzem w zakresie monitoringu LPR.

Komitet Rewitalizacji jako koordynator i inicjator współpracy pomiędzy interesariuszami z obszaru poddawanego rewitalizacji odpowiedzialny będzie za zapewnienie partycypacji społecznej w zakresie projektów rewitalizacyjnych. Pozwoli to społeczności lokalnej na aktywny udział w kształtowaniu przestrzeni wokół siebie, a także działanie na rzecz własnych interesów. Ponadto społeczność lokalna jest w stanie dostarczyć istotnych i rzetelnych informacji nt. potrzeb i problemów na obszarze, które są trudne lub wręcz niemożliwe do wychwycenia podczas przeprowadzania wstępnych analiz. Należy zatem umożliwić wymianę informacji i dyskusję o tym, jaki kształt powinna przybrać rewitalizacja. W dialogu powinno uczestniczyć jak najwięcej podmiotów zainteresowanych udziałem w Programie: organizacje pożytku publicznego, stowarzyszenia, przedsiębiorcy, spółdzielnie, mieszkańcy Gminy. Instrumentami służącymi do promowania działań rewitalizacyjnych będą m. in.

1. zebrania w poszczególnych miejscowościach, zwłaszcza z mieszkańcami obszarów rewitalizowanych;
2. informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych przekazywane za pośrednictwem tablic ogłoszeń oraz strony internetowej gminy,
3. spotkania, warsztaty, konsultacje projektów z potencjalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi,
4. informatory, ulotki, informacje w prasie, poczta elektroniczna,

4.1.1 KOORDYNATOR REWITALIZACJI

Za zarządzanie LPR, jako ramą operacyjną dla przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji oraz wszystkich innych działań, które merytorycznie wchodzi w zakres rewitalizacji, odpowiada Koordynator

Rewitalizacji. Zakłada się wyodrębnienie zadań związanych z zarządzaniem projektami/programami rewitalizacyjnymi z całego systemu zarządzania projektami i podporządkowania ich Koordynatorowi. Nie zmienia to faktu, iż projekty te będą zarządzane według wspólnego schematu (wdrożenie metodyki zarządzania projektem rewitalizacyjnym wg wspólnego schematu Zarządzania Projektami). Struktura Biura ds. Rewitalizacji musi zapewniać możliwość skutecznego koordynowania i monitorowania LPR w celu zapewnienia uzyskania właściwego poziomu poszczególnych wskaźników oraz zachowania wysokiego stopnia partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji. Struktura Biura może ulegać zmianom wynikającym ze stopnia zaawansowania realizacji Programu.

4.1.2 ZESPÓŁ DS. REWITALIZACJI

Skład Zespołu zostanie dostosowany do specyfiki przyjętych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz zadań z zakresu rewitalizacji.

Szczegółowy skład zespołu ustali Burmistrz na podstawie rekomendacji Koordynatora Rewitalizacji pełniącego równocześnie funkcję przewodniczącego Zespołu. Skład ten może się zmieniać adekwatnie do zakresu przedsięwzięć realizowanych na poszczególnych etapach.

Komitet Sterujący ds. Rewitalizacji będzie odpowiedzialny za podejmowanie decyzji o charakterze strategicznym wpływających na realizację założeń LPR. Koordynator Rewitalizacji będzie kierował sprawą do rozstrzygnięcia pod obrady Komitetu lub zgłoszone na wniosek jego członków. Komitet Sterujący ds. Rewitalizacji w sprawach dotyczących interpretacji zgodności realizowanych działań z założeniami LPR będzie zasięgał opinii Komitetu Rewitalizacji.

4.1.3 KOMITET REWITALIZACJI

Komitet Rewitalizacji, (ciało doradcze Burmistrza) w zakresie Rewitalizacji, będzie powołany w ciągu czterech miesięcy od chwili przyjęcia przez Radę niniejszego programu.

4.2 HARMONOGRAM REALIZACJI PROCESU REWITALIZACJI

Okres realizacji procesu rewitalizacji objętego niniejszym LPR wynosi 14 lat (lata 2010 – 2023). Przewiduje się podział tego okresu na trzy podokresy pełnej funkcjonalności LPR poprzedzone okresem uruchamiania Programu.

Tabela 25 – Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

2010-2019	Okres pełnej funkcjonalności LPR: – Realizacja przedsięwzięć rewitalizacji. przewidzianych na lata 2010-2017 a następnie 2017-2019 W 2019 – opracowanie harmonogramu na lata 2020 – 2021.
2020-2021	Drugi okres pełnej funkcjonalności LPR: – Ewaluacja realizacji LPR 2017 - 2019, wnioski i poprawki – Realizacja przedsięwzięć rewitalizacji. przewidzianych na lata 2020 - 2023 W 2021 – opracowanie harmonogramu na lata 2022 – 2023
2022-2023	Pierwszy okres pełnej funkcjonalności GPR: – Ewaluacja realizacji LPR 2020 - 2021, wnioski i poprawki – Realizacja przedsięwzięć rewitalizacji. przewidzianych na lata 2022 - 2023 W 2023 – opracowanie LPR na kolejny okres (rekomendacja: 10 lat).

W każdym z trzyletnich podokresów przewiduje się w szczególności:

1. W pierwszym kwartale każdego okresu – ocenę (ewaluację) realizacji LPR w okresie poprzednim, w tym sprawdzenie stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji; wyciągnięcie wniosków z ewaluacji i wprowadzenie ewentualnych poprawek korygujących realizację LPR w kolejnych latach;
2. Realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych (lub ich etapów) przewidzianych na dany trzyletni okres ze szczególnym uwzględnieniem bieżącego dbania o synergię pomiędzy przedsięwzięciami (korygowanie harmonogramów w taki sposób, aby przedsięwzięcia potencjalnie synergiczne były uruchamiane w sposób skoordynowany);
3. W ostatnim półroczu każdego okresu – opracowanie harmonogramu wdrażania rewitalizacji na kolejny okres, a w ostatnim roku ostatniego okresu (2023) – opracowanie nowego LPR. W ostatnim półroczu 2023 – opracowanie raportu ewaluacyjnego siedmioletniego okresu realizacji LPR.

4.3 MECHANIZMY INTEGROWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Według *Wytucznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności z uwzględnieniem:

- Komplementarność problemową,
- Komplementarność przestrzenną,
- Kompleksowość,
- Komplementarność źródeł finansowania,
- Komplementarność proceduralno-instytucjonalną,
- Realizację zasady partnerstwa i partycypacji.

4.3.1 ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE INTEGRACJI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

1. Wykorzystanie szansy na rozwój poprzez rewitalizację (wykreowanie w obszarze rewitalizacji nowych ofert i warunków rozwoju dla sektora prywatnego, a także dla obecnych mieszkańców i właścicieli nieruchomości).
2. Zwiększanie nacisku na organizację finansowania dla działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem celów bieżących i perspektywicznych poprzez ujęcie potrzeb rewitalizacyjnych w Wieloletniej Prognozie Finansowej.
3. Planowanie działań rewitalizacyjnych przez pryzmat celów długookresowych. Zakłada się planowanie działań rewitalizacyjnych nie ograniczone wyłącznie do programów pomocowych, w tym nowej perspektywy unijnej 2014 – 2020.
4. Podporządkowanie celów sektorowych celom procesu rewitalizacji.
5. Zapewnienie właściwego rozumienia procesu rewitalizacji i jego potrzeb przez wszystkie jednostki i podmioty zaangażowane w ten proces.
6. Zaangażowanie/współpraca z potencjalnymi inwestorami na etapie przygotowania terenu.
7. Wzmacnianie oraz integracja działań rewitalizacyjnych w obszarach: społecznym, ekonomicznym, przestrzennym, kulturowym.
8. Systemowe przygotowywanie terenów inwestycyjnych, jako element aktywnej gospodarki zasobami, celem wzmocnienia aspektu ekonomicznego i społecznego rewitalizacji, w tym analiza popytu, tworzenie katalogu nieruchomości, kreowanie oferty atrakcyjnej dla inwestowania, np. z pustymi kwartałami w centrum miasta pod zabudowę.

9. Zaangażowanie prywatnych właścicieli nieruchomości w procesy rewitalizacyjne poprzez wdrożenie konkretnych modeli współpracy oraz stworzenie instrumentów wspierających ich indywidualne działania.
10. Inicjowanie działań rewitalizacyjnych skutkujących wytworzeniem silnego punktowego impulsu rozwojowego wywołującego efekt reakcji łańcuchowej, aktywizującej podmioty prywatne. W długim okresie skutkuje to pozytywnym oddziaływaniem na rozległy obszar oraz działa zachęcająco dla pozostałych właścicieli nieruchomości.
11. Wykorzystanie różnorodnych form współfinansowania bezzwrotnych (EFRR, EFS). Wykorzystanie środków zewnętrznych rozumiane, jako wykorzystanie szansy, a nie cel sam w sobie.
12. Stworzenie oferty i wsparcia dla działań z zakresu ekonomii społecznej i umacniania roli III sektora w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego i skutecznego systemu wspierania mieszkańców.

4.3.2 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Niniejszy Program spełnia wszystkie wymogi komplementarności problemowej i jest dokumentem merytorycznie spójnym, harmonijnie włączonym w system zarządzania strategicznego i zawiera:

1. opis powiązań niniejszego Programu z dokumentami strategicznymi gminy
2. wizja stanu obszaru po zrealizowaniu programu rewitalizacji
3. cele rewitalizacji w układzie hierarchicznym
4. kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk
5. listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty
6. charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań
7. mechanizmy zapewnienia komplementarności – zarówno pomiędzy rodzajami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, różnymi rodzajami podmiotów je realizujących jak i pomiędzy różnymi źródłami ich finansowania
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w niniejszym Programie są komplementarne na poziomie ogólnym (dopełniania się rodzajami). Wzajemne dopełnianie się poszczególnych przedsięwzięć z listy szczegółowej zostanie zapewnione na poziomie regulaminów konkursów na dofinansowanie, gdzie kryterium dopełniania się z innymi przedsięwzięciami lub tworzenia z nimi pozytywnej synergii będzie kryterium dostępu, a sfinansowanie przedsięwzięcia niepowiązanego komplementarnie z innymi będzie niemożliwe. Należy zaznaczyć że: Przyjęto zasadę, że komplementarność problemowa występuje jeżeli jest wykazane dopełnianie się przedsięwzięć w zakresie przeciwdziałania co najmniej jednemu problemowi społecznemu i co najmniej jednemu innemu, niż społeczny;

4.3.3 KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Niniejszy Program spełnia wymogi komplementarności przestrzennej, był budowany ze szczególną dbałością o nieprzenoszenie negatywnych zjawisk poza obszar rewitalizacji. Przeprowadzono planowanie wzajemnych powiązań przestrzennych pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi, przewidzianymi do realizacji na obszarze rewitalizacji jak i znajdującymi się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są odpowiedzią na główne problemy dla tego terenu. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli mieszkańcy obszaru, całej jak i regionu. Ich realizacja będzie zapobiegać

przenoszeniu się różnych problemów na dalsze obszary gminy. Warto zaznaczyć, że wszystkie podejmowane projekty o skutkach przestrzennych (np. zagospodarowanie nieużytkowanego obszaru do pełnienia nowych funkcji) powinno być każdorazowo poprzedzone analizą skutków przestrzennych, jakie będzie za sobą niosła zmiana przeznaczenia terenu. Narzędziem osiągnięcia komplementarności przestrzennej są projekty przestrzenne, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy.

4.3.4 KOMPLEKSOWOŚĆ

Niniejszy Program spełnia wymogi kompleksowości:

1. Wzajemne powiązania i synergia zostały opisane na poziomie rodzajów przedsięwzięć. Szczegółowe powiązania i synergia w odniesieniu do każdego pojedynczego przedsięwzięcia będzie badana i opisywana na dwóch poziomach:
  - a) Na poziomie wymogów konkursów na finansowanie (kryterium dostępu);
  - b) Na poziomie warunków umowy na finansowanie z danym realizatorem przedsięwzięcia.
2. Dokładne zaplanowanie synchronizacji efektów będzie możliwe w uszczegółowionych harmonogramach etapowych (rocznych), w których będzie uwzględnione ostateczne zestawienie przedsięwzięć, jakie zwyciężą w konkursach (obecnie z oczywistych względów nieznane);
3. Uzasadnienia dla realizacji niektórych przedsięwzięć rewitalizacyjnych poza obszarem rewitalizacji wynikają z fizycznej lokalizacji niektórych elementów infrastruktury oddziałującej na obszar rewitalizacji – poza tym obszarem (np. część placówek edukacyjnych obsługujących obszar; granice rejonów szkół przecinają granice obszaru rewitalizacji). Szczegółowe uzasadnienia będą każdorazowo konkretyzowane na poziomie opisu szczegółowego dla danego przedsięwzięcia bądź projektu.

4.3.5 KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Program spełnia wymogi komplementarności źródeł finansowania:

1. Na liście przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujęto przedsięwzięcia finansowane lub współfinansowane z różnych źródeł publicznych i prywatnych, w tym w szczególności w ramach RPOWL
2. Program zawiera indykatywne ramy finansowe dla wszystkich przedsięwzięć z listy przedsięwzięć podstawowych, w tym kwoty finansowania dla każdego z nich: w przypadku pozyskania dodatkowych środków finansowych przewiduje się zwiększenie kwot dla następujących przedsięwzięć podstawowych:
3. Przedsięwzięcia właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości obejmujące roboty budowlane, prace konserwatorskie oraz prace restauratorskie: remonty podnoszące standard miejsca zamieszkania z elementem wytworzenia przestrzeni wspólnej.
4. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi – rewitalizacja – środki zostaną określone corocznie na podstawie rocznego programu współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
5. Przy każdym przedsięwzięciu na liście, dla którego dane takie są znane w chwili opracowywania tego Programu, wskazano komplementarne źródła finansowania.

Zróżnicowanie tematyczne projektów wpisanych do Gminnego Programu Rewitalizacji przewidzianych do realizacji ze wsparciem UE, będzie skutkowało (pod warunkiem uzyskania dofinansowania) połączeniem wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ze wsparciem z Europejskiego Funduszu Społecznego lub Funduszu Spójności. Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty rewitalizacyjne, a wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków UE z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

4.3.6 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

1. Został opisany system wdrażania LPR oraz system monitorowania i skuteczności działań rewitalizacyjnych
2. Mechanizm wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmienność otoczenia programu. Zaprojektowano taki system zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Za realizację całego programu odpowiada gminny operator rewitalizacji. Będzie on odpowiadał za koordynację wszystkich projektów co pozwoli na efektywne współdziałanie na rzecz rewitalizacji różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się procedur. Zasadnicze elementy systemu wdrażania LPR oraz jego osadzenie w systemie zarządzania gminą opisano w dalszej części opracowania.

4.3.7 REALIZACJA ZASADY PARTNERSTWA I PARTYCYPACJI

Niniejszy Program realizuje zasadę partnerstwa i partycypacji poprzez angażowanie interesariuszy na każdym etapie jego realizacji. Poniżej omówiono szczegółowo sposób realizacji tej zasady.

4.3.7.1 PARTNERSTWO

Przewiduje się zawieranie szerokich partnerstw z podmiotami spoza sektora finansów publicznych. Planując tego typu partnerstwa będzie w szczególności opierać się na zasadach określonych w ustawie. Partnerstwa będą zawierane w oparciu o cztery typy projektów wymienione w ustawie:

1. projekt **zintegrowany** (taki typ projektu będzie stosowany bardzo szeroko),
2. projekt **partnerski** (ten typ projektu będzie stosowany w odniesieniu do partnerstw z organizacjami pozarządowymi, w ramach wyznaczonych przez instytucję zarządzającą regionalnym programem operacyjnym),
3. projekt **grantowy** (będzie stosowany bardzo szeroko w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych)

4.3.7.2 PARTYCYPACJA

1. Ważnym narzędziem partycypacji interesariuszy we wdrażaniu rewitalizacji będzie Komitet Rewitalizacji. Komitet będzie ciałem doradczym Burmistrza w sprawach dotyczących rewitalizacji.
2. Realizacja projektów w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie mogła odbywać się również w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi.
  - a) Zasady tworzenia partnerstw reguluje Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Program uchwalany jest corocznie a zawarte w nim zadania są konsultowane z organizacjami pozarządowymi. Program współpracy zawiera wyszczególnione zadania publiczne, które realizowane są w dwóch formach współpracy: finansowej i pozafinansowej.
  - b) Powstanie partnerstwa może nastąpić przy realizacji projektów stanowiących przedsięwzięcia rewitalizacyjne i/lub w odpowiedzi na wyznaczone w LPR cele.
  - c) Partnerstwo może być zawiązane z inicjatywy Gminy lub organizacji pozarządowej. W przypadku, gdy z inicjatywą występuje Gmina, ogłasza nabór na partnerów w drodze otwartego konkursu ofert. Ogłoszenie zamieszcza na stronie internetowej w celu umożliwienia potencjalnym partnerom zapoznania się z inicjatywą i zgłoszenia zamiaru wspólnego działania. W przypadku, gdy z inicjatywą występuje organizacja pozarządowa, przedstawia ona Gminie koncepcję zawierającą cel zadania, założenia merytoryczne,

planowane działania i proponowany udział Gminy w projekcie, a także ewentualnych innych partnerów z sektora organizacji pozarządowych.

- d) Decyzję o realizacji projektu w partnerstwie z organizacją Gmina podejmuje w oparciu o spójność działań z celami strategicznymi i listą przedsięwzięć rewitalizacji, a także potencjał zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych i finansowych organizacji biorących udział w partnerstwie.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przez poszczególnych interesariuszy będzie zapewniać na każdym etapie partnerskie relacje i zasady współpracy.

4.3.8 KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Ponadto niniejszy Program budowano z myślą o spełnieniu wymogów komplementarności międzyokresowej i spójności jego przedsięwzięć rewitalizacyjnych z działaniami finansowanymi w poprzednim okresie programowania:

1. Dokonując wyboru przedsięwzięć do realizacji Gmina bierze pod uwagę ich spójność i synergiczność z przedsięwzięciami sfinansowanymi w poprzednim okresie programowania.
2. Przy obecnie realizowanych przedsięwzięciach są wzięte pod uwagę doświadczenia (w tym – wyniki ewaluacji) programów zrealizowanych w poprzednim okresie.

4.4 MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW I INNYCH GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE REWITALIZACJI W PROCES REWITALIZACJI

Istotnym aspektem determinującym sukces rewitalizacji na terenie Gminy jest włączenie społeczności lokalnej w działania realizowane na obszarze objętym projektami rewitalizacyjnymi, w tym organizacji pozarządowych realizujących inicjatywy m.in. na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego i wyrównywania szans. Podstawowym mechanizmem zapewnienia komplementarności pomiędzy, zarówno obranymi kierunkami działań mającymi na celu eliminację negatywnych zjawisk, jak i poszczególnymi przedsięwzięciami, jest zatem dojrzała partycypacja społeczna. Dla zapewnienia powodzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazane jest jednak rozważenie także innych, możliwych form współpracy pomiędzy interesariuszami, takich jak spotkania, warsztaty, imprezy okolicznościowe, itp. Kolejnym mechanizmem zapewnienia komplementarności pomiędzy zarówno obranymi kierunkami działań mającymi na celu eliminację negatywnych zjawisk, jak i pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami jest funkcjonowanie jednostki koordynującej przedsięwzięcia rewitalizacyjne na danym obszarze.

4.4.1 DEFINICJA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz przedstawiają obywatelom swoje zamierzenia bezpośrednio lub pośrednio ich dotyczące. Zamierzenia poddawane konsultacjom mogą dotyczyć zmian prawnych, jakichś zmian organizacji życia publicznego, przeprowadzenia inwestycji, sposobu rozwiązania ważnego problemu społecznego lub innych działań, których powodzenie w dużej mierze zależy od akceptacji ze strony obywateli. Zasadniczym celem konsultacji jest podjęcie decyzji, która nie będzie antagonizować społeczności lokalnej, a jednocześnie pozwoli na rozwiązanie ważnej kwestii. Celem konsultacji społecznych jest nawiązanie dialogu pomiędzy mieszkańcami a władzą samorządową. Występowanie komunikacji zwrotnej pozwala na uniknięcie wielu konfliktów i przyspiesza proces decyzyjny. Porządek prawny i zwyczajowy wyznacza bardzo szerokie spektrum podmiotów i instytucji uczestniczących w konsultacjach społecznych. Zasadniczym kryterium zaproszenia tych podmiotów i instytucji do udziału w konsultacjach jest ocena wpływu przedsięwzięcia i jego skutków na interesy tych podmiotów. W praktyce państw stosujących idee społeczeństwa obywatelskiego nie stwarza się specjalnych barier do udziału w konsultacjach, a

wręcz przeciwnie: konsultacje są dostępne dla wszystkich, którzy mogą wskazać na wpływ podejmowanych działań na ich sytuację.

4.4.2 CELE KONSULTACJI

Konsultacje społeczne są szeregiem aktów komunikacyjnych, w ramach których poszukuje się satysfakcjonującego rozwiązania. Etapy procesu konsultacji społecznych obejmują następujące kroki: informowanie o zamierzeniach, prezentacja poglądów na sposoby rozwiązania problem, wymiana opinii, poszukiwanie rozwiązań, informowanie o podjętej decyzji.

Przejście do kolejnego kroku w procesie jest możliwe po skutecznym zakończeniu działań zawartych we wcześniejszym etapie. W praktyce, sposób prowadzenia konsultacji z mieszkańcami określa uchwała miejskiej.

Konsultacje społeczne pełnią następujące funkcje:

1. *informacyjną*, tj. dostarczają mieszkańcom wiedzy o zamiarach samorządu, zaś samorząd uzyskuje informacje o ocenie tych zamiarów przez mieszkańców;
2. *partycypacyjną*, tj. umożliwienie szerokiego udziału mieszkańców w decyzjach władz oraz upowszechnianie mechanizmów oddziaływania na decyzje władz samorządowych;
3. *identyfikacyjną* - wokół projektu tworzą się wyraźne grupy interesów związane z określonymi rozwiązaniami; mieszkańcy utożsamiają się z nimi; identyfikacja pozwala na prowadzenie komunikacji wokół określonych rozwiązań i podnosi skuteczność konsultacji;
4. *kreatywną* - brak aprobaty dla proponowanego rozwiązania często skutkuje poszukiwaniem innych, alternatywnych rozwiązań; można więc powiedzieć, że konsultacje wywołują rozwiązania innowacyjne, wskazujące na inne ujęcie problemu, dla którego rozwiązania planuje się określone działania;
5. *korygującą* - w wyniku konsultacji społecznych możliwe jest opracowanie nowych rozwiązań w realizacji polityki samorządu w zakresie rozwiązywanych spraw; korekta polityki umożliwia sprawniejszą realizację projektów dzięki uzyskaniu społecznej akceptacji dla tego rozwiązania;
6. *organizacyjną* - polegającą na regulacji współdziałania różnych urzędów, instytucji, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych w związku z dyskusją i podejmowaniem decyzji w ważnej kwestii społecznej;
7. *edukacyjną* - obie strony konsultacji, tj. władza i obywatele, w toku procesu konsultacji wdrażają i upowszechniają zasady demokracji; zasady te mogą przechodzić na inne sfery życia publicznego;
8. *prewencyjną* - konsultacje społeczne mogą chronić władze samorządowe przed popełnieniem błędu przy podejmowaniu ważnej z punktu widzenia życia społeczności lokalnej decyzji; mogą też zapobiegać konfliktom, które wybuchłyby tak czy inaczej, gdyby nie podjęto wcześniej społecznego dialogu.

4.4.3 PRZEDMIOT KONSULTACJI

ETAP I

Podstawą prawną opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji było Zarządzenie Nr 51/10 Burmistrza Łaszczowa z dnia 10.09.2010 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łaszczów na lata 2010–2017.

Zgodnie z przyjętą metodologią, do prac nad opracowaniem LPR MŁ włączono, oprócz przedstawicieli władz samorządowych, również reprezentantów innych zainteresowanych instytucji i podmiotów. Wszystkie działania proponowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji zostały przygotowane z uwzględnieniem możliwości oraz potrzeb, warunków i jakości życia, które to zdefiniowano w oparciu o przeanalizowane dane dotyczące sytuacji obecnej (społeczno – gospodarczej) i wyłonione na jej tle problemy. Projekty wpisane do dokumentu zostały zaproponowane w wyniku ustaleń, jakie podjęto na spotkaniach konsultacyjnych w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łaszczów na lata 2010-2017, które odbywały się w sierpniu 2010 r.. Przy formułowaniu założeń LPR, szczególnie w zakresie wymogu spójności z polityką regionalną kraju, województwa lubelskiego, a także samego Miasta Łaszczów, bazowano na obowiązujących w tym okresie dokumentach, zwłaszcza: Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015; Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007–2013; Koncepcja Przestrzennego

Zagospodarowania Kraju; Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013; Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020; Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego; Program Rozwoju i Rewitalizacji Miast dla Województwa Lubelskiego; Studium Programowo-Przestrzenne Rozwoju Obszarów Nadgranicznych w Województwie Lubelskim; Plan Rozwoju Lokalnego dla Gmin i dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2004-2006 z perspektywą do roku 2013; Strategia Rozwoju Powiatu Tomaszowskiego; Strategia Rozwoju Gminy Łaszczów na lata 2007-2020; Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łaszczów; Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004-2013.

Lokalny Program Rewitalizacji w latach 2010 – 2017 miał interdyscyplinarny charakter i stanowił wielokierunkowy dokument operacyjny. Odnosił się do działań technicznych (remonty, modernizacje, zagospodarowanie przestrzenne), działań gospodarczych i społecznych. Realizacja LPR bazowała na współdziałaniu samorządu z mieszkańcami, właścicielami nieruchomości i partnerami społeczno-gospodarczymi.

Pierwotna lista projektów umieszczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji powstała w oparciu o konsultacje społeczne. Odbyły się spotkania społeczne. W konsultacjach udział wzięli potencjalni beneficjenci środków Unii Europejskiej. Obecni byli m.in. przedstawiciele: Urzędu Miejskiego w Łaszczowie; Rady Miejskiej w Łaszczowie; Gminnego Ośrodka Kultury; Parafii w Łaszczowie; Szkół z terenu Gminy Łaszczów; Stowarzyszenia „FENIKS”; przedsiębiorców; mieszkańców Łaszczowa; Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia „G 6 Grzędy Sokalskiej”.

Z uwagi na fakt, iż głównym właścicielem obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji jest Gmina, to ona jest głównym wnioskodawcą zadań do realizacji. Ważnym elementem LPR są również projekty zgłoszone przez Stowarzyszenia oraz Fundacje.

Władze samorządowe Gminy Łaszczów deklarowały wolę współpracy z organizacjami pozarządowymi, prywatnymi i innymi podmiotami w zakresie prowadzonej działalności w sferze zadań publicznych. Aktywność podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną. W celu osiągnięcia obopólnych korzyści niezbędna jest również długoterminowa współpraca sektora publicznego i prywatnego.

Celem współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi jest: Umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną i jej tradycje; Poprawa jakości usług publicznych; Objęcie szerszych grup potrzebujących usługami społecznymi dzięki zaangażowaniu środków pozabudżetowych; Wspieranie rozwoju inicjatyw obywatelskich i stymulowanie ich dzięki udziałowi środków budżetowych Gminy w rozwoju usług społecznych; Pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych, zwiększenie udziału mieszkańców w procesie tworzenia lokalnej polityki oraz rozwiązywaniu ich problemów, a przez to poprawa jakości ich życia.

Formy współpracy; Wspieranie lub powierzanie przez Gminę Łaszczów organizacjom zadań wymienionych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie poprzez udzielanie dotacji; Wzajemne informowanie się o planach działalności i kierunkach współdziałania w celu zharmonizowania tych działań i kierunków; Udzielanie przez samorząd wsparcia technicznego; Organizowanie otwartych spotkań przedstawicieli organizacji i podmiotów prywatnych z przedstawicielami samorządu, organizowanie wspólnych przedsięwzięć (konferencje, szkolenia, seminaria); Udzielanie przez samorząd pomocy w przygotowywaniu projektów i pozyskiwaniu środków z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych.

Konsultacje społeczne Lokalnego Programu Rewitalizacji zapoczątkowane zostały w momencie rozpoczęcia prac nad dokumentem. Współpraca z przedstawicielami społeczności lokalnej wiązała się z podjęciem rozmów na temat ustalenia wspólnej listy celów oraz projektów przewidzianych do realizacji na najbliższe lata. Konsultacje dotyczyły ponadto wyznaczenia obszaru rewitalizacji – wówczas ustalono, że obszar rewitalizacji obejmuje część miejscowości Łaszczów (miasto) po

granicach dla miejscowości Łaszczów, sprzed jej rozszerzeniem o miejscowości ościenne (dawny Łaszczów).

Spotkania społeczne w sprawie LPR odbyły się w 2010 oraz 2017 roku. W spotkaniu udział wzięli potencjalni beneficjenci środków Unii Europejskiej. Obecni byli m.in. przedstawiciele: Urzędu Miejskiego w Łaszczowie; Rady Miejskiej w Łaszczowie; Gminnego Ośrodka Kultury; Parafii w Łaszczowie; Publicznego Gimnazjum w Łaszczowie; Stowarzyszeń, Fundacji; przedsiębiorców; mieszkańców Łaszczowa; LGD Stowarzyszenie „G 6 Grzędy Sokalskiej”.

Podczas spotkań konsultacyjnych przedstawiono główne założenia LPR, zaprezentowano główne dokumenty strategiczne krajowe i wojewódzkie, z którymi powinien być spójny LPR, ponadto poinformowano o potencjalnych źródłach współfinansowania działań ze środków zewnętrznych, w tym głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Uczestnicy spotkania otrzymali do wypełnienia karty projektów do umieszczenia w LPR. Po rozpatrzeniu potrzeb i możliwości realizacyjnych ustalona została wspólna lista projektów na lata 2010-2017. W oparciu o sporządzoną listę powstał Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2010-2017, który obecnie po aktualizacji obejmuje okres do roku 2023. Wszystkie postulaty mieszkańców jakie wpłynęły w ramach konsultacji społecznych (dot. rewitalizacji budynku byłej karczmy w Łaszczowie, rewitalizacji budynku kina, termomodernizacji starego budynku szkoły wraz z infrastrukturą otaczającą, rewitalizacja zabytkowego budynku po byłej plebanii na Muzealną Izbę Pamięci oraz świetlicę, budowy i modernizacji chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą) zostały uwzględnione.

Uchwalony przez Radę Miejską w Łaszczowie dokument został rozpowszechniony drogą internetową. Dostępny jest również do wglądu w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Łaszczowie. Konsultacje społeczne są elementem procesu wdrażania i monitorowania, a więc oceny realizacji założeń LPR. Organizowane są spotkania (konferencje, seminaria, prezentacje), podczas których omawiane są kwestie dotyczące wdrażania LPR. Dodatkowym instrumentem uwzględniającym w sposób możliwie najszerszy ocenę opinii publicznej są ankiety na temat indywidualnych przekonań mieszkańców dotyczących skuteczności zrealizowanego LPR i zauważalności jego skutków.

Wprowadzane zmiany są zgodne z aktualnymi trendami rozwojowymi i bieżącymi potrzebami mieszkańców. Głównym narzędziem identyfikacji pojawiających się na bieżąco potrzeb jest system komunikacji bezpośredniej - spotkania.

ETAP II

W trakcie trwania konsultacji pozyskano informacje (w szczególności od organizacji pozarządowych) o zadaniach mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Po przeprowadzonych konsultacjach projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji nie odnotowano żadnych opinii co do przedłożonego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łaszczów. Konsultacje projektu dokumentu odbyły się zgodnie z zapisami Uchwały Nr XXVII/171/09 Rady Gminy Łaszczów z dnia 29 października 2009 roku w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Łaszczów.

Konsultacje społeczne Lokalnego Programu Rewitalizacji zapoczątkowane zostały w grudniu 2016 roku. Konsultacje społeczne dotyczyły aktualizacji zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji zarówno w zakresie diagnozy, jak również aktualności celów i działań Programu, zadań wpisanych do LPR oraz wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Konsultacje dotyczyły ponadto wyznaczenia obszaru rewitalizacji – wówczas ustalono, że obszar rewitalizacji obejmie większą część miejscowości Łaszczów niż obszar rewitalizacji wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji z 2010 roku. Zwiększenie obszaru rewitalizacji dokonano w wyniku przeprowadzonych konsultacji. Miejscowość Łaszczów rozbudowała się, co też wpłynęło na występowanie zjawisk kryzysowych na tym terenie. Poszerzenie obszaru rewitalizacji jest wynikiem również przeprowadzonej analizy SWOT i diagnozy. Nieodzownym elementem konsultacji okazała się współpraca z przedstawicielami stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich, przedsiębiorcami. Podjęto działania związane z ustaleniem wspólnej listy celów oraz projektów przewidzianych do realizacji na najbliższe lata.

Wśród wniosków zgłaszanych przez lokalną społeczność najwięcej wniosków dotyczyło zadań z zakresu:

- Budowy przyłączy kanalizacyjnych oraz kanalizacji sanitarnej
- Budowy i modernizacji chodników wraz z oświetleniem
- Wnioski dotyczyły również udzielania pomocy istniejącym stowarzyszeniom (pomocy prawnej jak i organizacyjnej)
- Wzbogacenia zajęć uczniów szkół podstawowych mające na celu rozwój umiejętności jak też wyposażenia szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne
- Działań związanych z aktywnym spędzaniem wolnego czasu (w szczególności łączących różne pokolenia) – mających na celu propagowanie bogatej historii, kultury, jak też środowiska naturalnego.
- Odnowy przydrożnych kapliczek wraz z ich oznakowaniem (opisaniem historii)
- Szkoleń dla osób bezrobotnych
- Poprawy warunków do nauczania w szkole podstawowej, gimnazjum i przedszkolu
- Zagospodarowania terenów zieleni (montaż ławek, koszy na śmieci, nasadzenie nowych drzew), zagospodarowanie miejsc przy przystankach autobusowych.
- Wyremontowania budynku byłego kina (jako zadanie, które zostało również wskazane w pierwszych konsultacjach LPR z 2010 roku
- Ochrona dziedzictwa kulturowego w postaci odnowy przydrożnych kapliczek
- Poprawy zarówno warunków technicznych Gminnego Ośrodka Kultury jak i wzbogacenie ofert kierowanych do lokalnej społeczności przez Ośrodek Kultury np. utworzenia siłowni .Fundacja Rodu Szeptyckich złożyła wniosek o wpisanie do zadań LPR projekt o nazwie Dom Komedii Aleksandra Fredry.

Wszystkie zgłaszane wnioski zostały ujęte w Programie.

Spotkania społeczne w sprawie LPR odbyły się w marcu i kwietniu 2017 roku. W spotkaniu udział wzięli potencjalni beneficjenci środków Unii Europejskiej. Obecni byli m.in. przedstawiciele: Urzędu Miejskiego w Łaszczowie; Przedstawiciele organizacji pozarządowych, Przedstawiciele grup nieformalnych, Dyrektorzy szkół – którzy to m.in. opracowali diagnozy działań niezbędnych w celu poprawy jakości nauczania i rozwijania nowych umiejętności wśród dzieci i młodzieży; przedsiębiorców; mieszkańców Łaszczowa; LGD Stowarzyszenie „G 6 Grzędy Sokalskiej”.

Podczas spotkań konsultacyjnych przedstawiono główne założenia LPR, zaprezentowano główne dokumenty strategiczne z którymi powinien być spójny LPR. Zainteresowane podmioty poinformowano o potencjalnych źródłach współfinansowania działań ze środków zewnętrznych, w tym głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – celu sprawnego sporządzania ankiet. Uczestnicy spotkania otrzymali do wypełnienia karty projektów do umieszczenia w LPR. Po rozpatrzeniu potrzeb i możliwości realizacyjnych ustalona została wspólna lista projektów na lata 2017-2023. W oparciu o sporządzoną listę powstał Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2010–2017, a następnie jego aktualizacja przewidująca okres realizacji zadań do roku 2023.

Przez cały okres trwania konsultacji – można było zapoznać się z jego treścią w Urzędzie Miejskim w Łaszczowie. Ponadto z przedstawicielami KGW prowadzono rozmowy celem wyłonienia zadań najbardziej wpływających na eliminację występujących zagrożeń.

W trakcie sporządzania ankiet zadań wpisanych przez Gminę Łaszczów odbywały się spotkania w miejscu planowanej realizacji zadania. Określano wówczas z Dyrektorami lub Kierownikami jednostki – w szczególności cel działania. Przeprowadzane wizje lokalne przyczyniły się do tego, iż zakładane do realizacji zadania zostały oszacowane z należytą starannością.

Uchwalony przez Radę Miejską w Łaszczowie dokument jest dostępny na stronie www. Urzędu Gminy. Wprowadzane zmiany są zgodne z aktualnymi trendami rozwojowymi i bieżącymi potrzebami mieszkańców.

4.4.4 WDRAŻANIE PROCESU REWITALIZACJI

Pierwszym etapem wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie przyjęcie Programu stosowną uchwałą Rady Miejskiej.

Ewentualność nowelizacji dokumentu również wiązała się będzie z przyjęciem odpowiedniej uchwały. Wszelkie dokumenty ewaluacyjne, sprawozdania z realizacji inwestycji oraz sprawozdania okresowe realizacji Programu będą adresowane do Rady Miejskiej.

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiązać się będzie z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania, a także monitoring i ocenę programu. Głównym zadaniem organów w zarządzaniu LPR jest jego ukierunkowanie, uchwalenie, kontrolowanie i ocenie z punktu widzenia lokalnej strategii rozwoju. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji Programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

Szczególne znaczenie odgrywać w tym względzie będzie wyodrębniona jednostka, tj. Komitet Rewitalizacji, będący forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy Łaszczów w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Pełnić będzie również funkcję opiniodawczą i doradczą nad opracowywaniem i realizacją LPR.

Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców obszarów kryzysowych, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych. Komitet Rewitalizacji jako koordynator i inicjator współpracy pomiędzy interesariuszami z obszaru poddawanego rewitalizacji odpowiedzialny będzie za zapewnienie partycypacji społecznej w zakresie projektów rewitalizacyjnych. Pozwoli to społeczności lokalnej na aktywny udział w kształtowaniu przestrzeni wokół siebie, a także działanie na rzecz własnych interesów. Ponadto społeczność lokalna jest w stanie dostarczyć istotnych i rzetelnych informacji nt. potrzeb i problemów na obszarze, które są trudne lub wręcz niemożliwe do wychycenia podczas przeprowadzania wstępnych analiz. Należy zatem umożliwić wymianę informacji i dyskusję o tym, jaki kształt powinna przybrać rewitalizacja. W dialogu powinno uczestniczyć jak najwięcej podmiotów zainteresowanych udziałem w Programie: organizacje pożytku publicznego, stowarzyszenia, przedsiębiorcy, mieszkańcy Gminy Łaszczów. Instrumentami służącymi do promowania działań rewitalizacyjnych mogą być:

- zebrania w poszczególnych miejscowościach, zwłaszcza z mieszkańcami obszaru rewitalizowanego,
- informacje o realizowanych bądź zakończonych projektach rewitalizacyjnych przekazywane za pośrednictwem tablic ogłoszeń oraz strony internetowej Gminy,
- spotkania, warsztaty, konsultacje projektów z potencjalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- informatory, ulotki, informacje w prasie,
- poczta elektroniczna,
- współpraca z kościołem

O rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz o formach, w jakich będą prowadzone, powiadamia się nie później niż na 7 dni przed terminem ich przeprowadzenia, w sposób zapewniający udział możliwie szerokiego grona interesariuszy, co najmniej poprzez obwieszczenie, ogłoszenie w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie. Formami konsultacji społecznych są:

- zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych na stronie podmiotowej gminy;

- spotkania, ankiety, wywiady, wykorzystanie grup przedstawicielskich lub zbieranie uwag ustnych.

Konsultacje społeczne prowadzi się z wykorzystaniem co najmniej dwóch form opisanych powyżej. Termin wyznaczony na składanie uwag nie może być krótszy niż 21 dni od dnia powiadomienia o terminie konsultacji. Konsultacje społeczne prowadzi się w sposób ułatwiający zrozumienie prezentowanych treści i odniesienie się do nich, a w przypadku gdy jest to uzasadnione specyfiką konsultowanych treści, z użyciem wizualizacji oraz sporządzonych w języku niespecjalistycznym skrótów i zestawień informacji zawartych w dokumentach poddawanych konsultacjom. Niezwłocznie po zakończeniu każdej z form konsultacji społecznych opracowuje się informację podsumowującą jej przebieg, zawierającą dane o miejscu i czasie jej przeprowadzenia i omówienie jej przebiegu, wraz ze wskazaniem ewentualnych uwag.

Głównym celem działalności promocyjnej Lokalnego Programu Rewitalizacji jest poinformowanie możliwie szerokiej grupy beneficjentów pośrednich (mieszkańców, turystów, podmiotów działalności gospodarczej) o projektach rewitalizacyjnych, a także budowanie platformy współpracy dla przedsiębiorców lokalnych i regionalnych oraz organizacji pozarządowych odnośnie partnerstwa na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców i wzmocnienia potencjału Gminy. Partycypacja społeczna powinna być zatem ukierunkowana na:

- wzmocnianie potencjału społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego projektu akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników,
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji Gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców,
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowego spojrzenia na problemy związane z rozwojem lokalnym.

4.4.5 SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE I HARMONOGRAM PROGRAMU

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem strategicznym, określającym cele i plany działań, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system wdrażania. Dla zagwarantowania skuteczności realizacji celów LPR, wskazane jest zapewnienie warunków organizacyjnych i instytucjonalnych do ich wdrażania i weryfikacji. Podmiotem zarządzającym przedmiotowym dokumentem, będzie Burmistrz Łaszczowa oraz Zespół ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2017-2023, który zostanie Zarządzeniem Burmistrza. Przyjmuje się otwartą formułę LPR, co oznacza, iż dokument poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz w razie potrzeby będzie aktualizowany w zakresie dostosowania do zmieniających się uwarunkowań. Analiza, ocena i aktualizacja Programu odbywać się będzie w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami uczestniczącymi w Programie. Do monitorowania, oceny realizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi program oraz analiza osiąganych wskaźników. Przyjmuje się, iż zmiany w Programie Rewitalizacji mogą być wprowadzone nie częściej niż 4 razy w roku, uchwałą Rady Miejskiej, na wniosek Burmistrza bądź innych podmiotów zaangażowanych w realizację.

Harmonogram realizacji działań składających się na proces rewitalizacji analizowanej przestrzeni, ustalony został w oparciu o przeprowadzone analizy terenowe (wizje lokalne) oraz plany i dokumenty strategiczne gminy, a także opinie mieszkańców zebrane podczas konsultacji społecznych. Uwzględni on skalę zidentyfikowanych problemów oraz możliwości organizacyjne, warunki techniczne oraz przestrzenne realizacji poszczególnych projektów. W harmonogramie w pierwszej kolejności zostały wytypowane te przedsięwzięcia, których realizacja przyczyni się do poprawy jakości i dostępności infrastruktury o charakterze społeczno – edukacyjnym, a także przyczyni się do wytyczenia kierunków rozwoju i modernizacji kolejnych obszarów krzysowych.

Realizacja poszczególnych projektów rewitalizacyjnych uzależniona będzie od możliwości ich finansowania, a także pozyskania i zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych. W poniższej tabeli przedstawiono plan realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych proponowanych w ramach LPR.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, ze względu na swój kompleksowy oraz interdyscyplinarny charakter mogą być wdrażane przy wsparciu ze strony wielu różnych źródeł finansowania, obejmujących fundusze unijne, a także krajowe. Poniżej szczegółowo zaprezentowano potencjalne źródła finansowania działań zaproponowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania projektów o charakterze rewitalizacyjnym odnoszą się do polityk Unii Europejskiej w okresie programowania 2014 – 2020 oraz aktualnie realizowanych programów krajowych.

Uzyskania wsparcia zewnętrznego ma kluczowe znaczenie dla efektywności i kompleksowości procesu rewitalizacji. W przypadku braku wsparcia, gmina będzie sukcesywnie prowadziła zaplanowane działania będące w jej kompetencji, jednak ograniczone własne możliwości finansowe mogą znacząco wpływać na zakres i czas ich realizacji.

4.4.5.1 LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH – RAMY FINANSOWE

W poniższej tabeli zaprezentowano listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych pod kątem wartości finansowych niezbędnych do realizacji przedstawionych zadań.

Tabela 26 – Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć (ramy finansowe)

Nr zadania - Nazwa projektu	Wnioskodawca	Wartość zadania (PLN)	Dofinansowanie	Rodzaj dofinansowania	Wkład własny Gmina Łaszczów	Wkład prywatny
Zadanie Nr 1 - Rewitalizacja budynku kina w Łaszczowie	Gmina Łaszczów	770 000,00	500 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	270 000,00	0,00
Zadanie Nr 2 – Termomodernizacja starego budynku szkoły	Gmina Łaszczów	1 000 000,00	650 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	350 000,00	0,00
Zadanie Nr 3 – Termomodernizacja obiektów szkolnych w Łaszczowie	Gmina Łaszczów	2 500 000,00	1 930 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	570 000,00	0,00
Zadanie Nr 4 – Budowa i modernizacja chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Łaszczów	1 000 000,00	650 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	350 000,00	0,00
Zadanie Nr 5 – Dom Komedii Aleksandra Fredry w Łaszczowie	Fundacja	18 000 000,00	11 720 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	0,00	6 280 000,00
Zadanie Nr 6 – Budowa systemu gospodarki wodno - ściekowej	Gmina Łaszczów	6 000 000,00	4 140 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	1 860 000,00	0,00
Zadanie Nr 7 – Zagospodarowanie terenów zielonych	Gmina Łaszczów	500 000,00	345 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	155 000,00	0,00
Zadanie Nr 8 – Ochrona dziedzictwa kulturowego	Gmina Łaszczów	500 000,00	345 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	155 000,00	0,00

Zadanie Nr 9 – Remont Gminnego Ośrodka Kultury w Łaszczowie wraz z wyposażeniem	Gmina Łaszczów	2 100 000,00	1 365 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	735 000,00	0,00
Zadanie Nr 10 – Wsparcie organizacji pozarządowych oraz lokalnych liderów	Gmina Łaszczów / Stowarzyszenia	100 000,00	80 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	15 000,00	5 000,00
Zadanie Nr 11 – Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego	Gmina Łaszczów / Stowarzyszenia	150 000,00	120 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	15 000,00	15 000,00
Zadanie Nr 12 – Program działań związanych z kulturą i historią	Gmina Łaszczów/Gminny Ośrodek Kultury	60 000,00	50 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	5 000,00	5 000,00
Zadanie Nr 13– Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości	Gmina Łaszczów	50 000,00	40 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	10 000,00	0,00
Zadanie Nr 14 – Edukacja kluczem rozwoju	Gmina Łaszczów	600 000,00	540 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	60 000,00	0,00
Zadanie Nr 15 – Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych	Gmina Łaszczów/Ośrodek Pomocy Społecznej	80 000,00	64 000,00	środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne.	8 000,00	8 000,00
RAZEM		33 410 000,00	22 539 000,00		4 558 000,00	6 313 000,00

4.4.5.2 LISTA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Projekty wyszczególnione w opisie planowanych projektów infrastrukturalnych stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji. Dla prawidłowej realizacji osiągnięcia celów wskazanych w programie niezbędne jest również realizacja pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do nich zaliczamy:

1. **Poprawa stanu infrastruktury usług społecznych bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i powiązane z procesem aktywizacji społeczno – zawodowej** poprzez zwiększenie dostępności usług zdrowotnych przyczyniające do poprawy jakości usług i zmniejszenia dysproporcji terytorialnych w ich dostępie. Wskazany cel zintegrowanych działań społecznych będzie promować i wspierać: profilaktykę w zakresie chorób cywilizacyjnych; opiekę nad matką i dzieckiem; opiekę nad osobami niesamodzielnymi, wśród których przeważają ludzie starzy; należytą i kompleksową opiekę i pielęgnację nad osobami starszymi; poprawę dostępu do usług opiekuńczo-leczniczych; propagowanie wzorców godnego i aktywnego życia seniorów; zwiększenie aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i zdrowotnej seniorów;
2. **Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy** – poprzez wsparcie skutecznej aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo. Działania będą się koncentrować na wsparciu grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz nisko wykwalifikowanych, które chcą wrócić na rynek pracy. Realizacja powyższego celu będzie polegała na współdziałaniu z organizacjami non-profit, które organizują szkolenia. Efektem tego działania będzie integracja osób długotrwale bezrobotnych i wykluczonych ze społeczeństwem. Osoby odchodzące z rolnictwa będą miały nowe kwalifikacje, które pozwolą znaleźć pracę na rynku. Powyższe działania zmotywują także mieszkańców gminy do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
3. **Wyrównywanie kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży** – Ideą projektu jest stworzenie warunków organizacyjnych do rozwoju kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży z terenu gminy.
4. **Działania na rzecz tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej** - Podstawowym zadaniem podmiotów ekonomii społecznej jest przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej grup defaworyzowanych i szczególnie zagrożonych tymi procesami (m.in. osób długotrwale bezrobotnych czy osób niepełnosprawnych). Działania podejmowane przez podmioty ekonomii społecznej dotyczą szeregu projektów związanych m.in. z: nabywaniem kwalifikacji zawodowych, nabywaniem nowych umiejętności zawodowych, wspieraniem i zachęcaniem mieszkańców do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, wspieraniem partnerstwa i inicjatyw oddolnych na rzecz rozwoju gminy oraz umiejętności niezbędnych w codziennym życiu.
5. **Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy** – Celem przedsięwzięcia będzie inspirowanie, wspieranie i rozwijanie działań edukacyjnych umożliwiających funkcjonowanie jednostki i społeczeństwa w harmonii ze środowiskiem, zgodnie z zasadami ekorozwoju. Projekt ten adresowany jest do uczniów szkół wszystkich szczebli, przedszkoli oraz innych grup zorganizowanych, a także do wszystkich mieszkańców gminy. Działania podejmowane w ramach edukacji ekologicznej to przygotowywanie happeningów, konkursów i projektów promujących zachowania proekologiczne. Efektem tego działania będzie zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa gminy, kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska.
6. **Oprócz społecznych projektów miękkich niezbędne jest podejmowanie przedsięwzięć w innych dziedzinach życia społeczno – gospodarczego.** Do nich należy zaliczyć projekty dotyczące np.: budowy kanalizacji / przydomowych oczyszczalni ścieków; kompleksowej promocji gospodarczej obszaru oraz tworzenie przyjaznych warunków do inwestowania, organizacja misji gospodarczych;

4.4.5.3 LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH – HARMONOGRAM CZASOWY

Harmonogram realizacji zadań zaplanowano w większości na rok 2017 – wiąże się to z faktem, iż w danym roku podejmowane będą pierwsze czynności związane m.in. z przygotowywaniem dokumentacji technicznych, aplikowaniem o środki finansowe, jak też przygotowywanie innych niezbędnych dokumentów celem podjęcia działań związanych z realizacją zadania. Przedział czasowy realizacji działań został określony na kilka lat – co jest wynikiem m.in. długotrwałej procedury przygotowywania dokumentacji, procedury aplikowania o środki finansowe jak, przygotowywania i realizacji zamówień publicznych oraz samej rzeczowej realizacji zadania. Ponadto od samego początku tego okresu gmina zamierza aplikować o środki finansowe niezbędne na realizację wymienionych zadań. W związku z dużym zainteresowaniem aplikowaniem o środki finansowe przez inne Gminy i podmiotu zakłada się również, iż Gmina może nie otrzymać dofinansowania – i zmuszona będzie do aplikowania o środki finansowe w kolejnych naborach wniosków o dofinansowanie. Harmonogram zadań został ustalony w następującym porządku – dla działań realizowanych przez Gminę Łaszczów. Wskazano również zadania, zgłoszone przez zainteresowany podmioty.

Realizacja zadań wynika z planowanych do osiągnięcia celów programu. Bez realizacji bazowych (priorytetowych) projektów realizacja niektórych nie byłaby możliwa. Stąd też działania podzielono na zadania priorytetowe oraz zadania powiązane. W pierwszej kolejności realizowane są zadania infrastrukturalne – a następnie działania prospołeczne. W celu realizacji działań prospołecznych jest niezbędne niekiedy realizacja działania infrastrukturalnego.

Tabela 27 - Wykaz planowanych zadań

Kolejność realizacji zadań	Nazwa i numer zadania priorytetowego	Nazwa i numer zadania powiązanego
1	Zadanie Nr 3 – Termomodernizacja obiektów szkolnych w Łaszczowie (2017-2019)	
2		Zadanie Nr 14 – Edukacja kluczem rozwoju (2017-2023)
3	Zadanie Nr 2 – Termomodernizacja starego budynku szkoły (2017-2019)	
4	Zadanie Nr 4 – Budowa i modernizacja chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą (2017-2023)	
5	Zadanie Nr 10 – Wsparcie organizacji pozarządowych oraz lokalnych liderów (2017-2023)	
6	Zadanie Nr 9 – Remont Gminnego Ośrodka Kultury w Łaszczowie wraz z wyposażeniem (2017-2023)	
7		Zadanie Nr 13 – Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (2017-2023)
8	Zadanie Nr 15 – Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych (2017-2023)	
9	Zadanie Nr 5 – Dom Komedii Aleksandra Fredry w Łaszczowie - Działanie realizowane przez podmioty zewnętrzny (2017-2023)	

10/11	Zadanie Nr 6 – Budowa systemu gospodarki wodno - ściekowej (2017-2023)	Zadanie Nr 11 – Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego (2017-2023)
12/13	Zadanie Nr 8 – Ochrona dziedzictwa kulturowego (2017-2023)	Zadanie Nr 12 – Program działań związanych z kulturą i historią (2017-2023)
14	Zadanie Nr 7 – Zagospodarowanie terenów zielonych (2017-2023)	
15	Zadanie Nr 1 – Rewitalizacja budynku kina w Łaszczowie (2018-2023)	

4.4.6 ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

1. RPO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014 – 2020

Podstawowym oraz najważniejszym źródłem finansowania działań zaproponowanych do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020. Projekty rewitalizacyjne wspierane będą w toku wdrażania osi priorytetowych:

- a) Oś priorytetowa 3: Konkurencyjność przedsiębiorstw Działanie 3.1. Tereny inwestycyjne oraz Działanie 3.8 Tereny inwestycyjne w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- b) Oś priorytetowa 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna Działanie 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego. Działanie 5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego w ramach Priorytetu inwestycyjnego
- c) Oś Priorytetowa 6: Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów Działanie 6.2: Mała retencja oraz Działanie 6.4 Gospodarka wodno – ściekowa.
- d) Oś Priorytetowa 7: Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego Działanie 7.1 Dziedzictwo kulturowe i naturalne.
- e) Oś priorytetowa 9: Rynek pracy
- f) Oś Priorytetowa 12: Edukacja, kwalifikacje i kompetencje Działanie 12.1. Edukacja przedszkolna, Działanie 12.2 Kształcenie ogólne, Działanie 12.3. Kształcenie ustawiczne
- g) Oś Priorytetowa: 13 Infrastruktura społeczna Działanie 13.2. Infrastruktura usług społecznych
- h) Działanie 13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich.
- i) Działanie 13.5 Infrastruktura przedszkolna
- j) Działanie 13.8 Rewitalizacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

2. PO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NA LATA 2014 – 2020

- a) Działania przewidziane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łaszczów mogą również zostać dofinansowane w ramach realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020 następującej osi priorytetowej programu:
- b) Oś Priorytetowa I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki . W przypadku tej osi działania rewitalizacyjne mogą być wdrażane w ramach priorytetów: 4.3. *Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym.*

c) Oś priorytetowa II. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu.

3. PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014 – 2020

Działania zaproponowane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łaszczów, wdrażane na obszarach wiejskich mogą zostać również wsparte ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Przedsięwzięcia mogą być o dofinansowane w ramach następującego katalogu działań, tj.:

- a) **M01** - Transfer wiedzy i działalność informacyjna (art. 14): Wsparcie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności; Wsparcie na demonstracje i działania informacyjne -
- b) **M02** - Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw (art. 15) - Wsparcie na szkolenia doradców; Świadczenie kompleksowej porady dla rolnika; Świadczenie kompleksowej porady dla właściciela lasu -
- c) **M03** - Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych (art. 16) - Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości; Wsparcie na przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych
- d) **M04** - Inwestycje w środki trwałe (art. 17) - Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000; Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN; Modernizacja gospodarstw rolnych; Przetwórstwo i marketing produktów rolnych; Scalanie gruntów
- e) **M05** - Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych (art. 18) -
- f) odtwarzające potencjał produkcji rolnej; zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej
- g) **M06** - Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej (art. 19); Premie dla młodych rolników; Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej; Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa; Restrukturyzacja małych gospodarstw; Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych,
- h) **M07** - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (art. 20) - Budowa lub modernizacja dróg lokalnych; Gospodarka wodno-ściekowa; Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej; Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów, Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego
- i) **M08** - Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów (art. 21-26) - Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych
- j) **M09** - Tworzenie grup i organizacji producentów (art. 27) - Tworzenie grup i organizacji producentów w sektorze rolnym i leśnym
- k) **M10** - Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne (art. 28) - Rolnictwo zrównoważone; Pakiet 2. Ochrona gleb i wód; Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych; Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000; Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000; Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie; Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie
- l) **M11** - Rolnictwo ekologiczne (art. 29) - Płatności w celu utrzymania rolnictwa ekologicznego; Płatności w okresie konwersji na rolnictwo ekologiczne
- m) **M13** - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (art. 31) - Płatności ONW
- n) **M16** - Współpraca (art. 35) - Współpraca w ramach grup EPI
- o) **M19** - Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

4. PROGRAMY MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji, których zakres rzeczowy dotyczy ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego mogą być współfinansowane w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Program Dziedzictwo kulturowe (głównym celem programu jest ochrona

polskiego dziedzictwa kulturowego w kraju oraz za granicą, wspieranie działalności muzeów, jak również popularyzacja kultury ludowej). Działania przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji mogą być dofinansowane w ramach priorytetu: *Ochrona zabytków* (zasadniczy cel priorytetu to zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych, a także ich udostępnianie na cele publiczne). W ramach priorytetu możliwe jest dofinansowanie prac konserwatorskich i restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. O dofinansowanie w ramach powyższego priorytetu mogą się ubiegać: osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego i inne jednostki organizacyjne, które są właścicielem bądź też posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru zabytków (lub posiadają taki zabytek w trwałym zarządzie).

5. FUNDUSZ TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW

Program wdrażany jest w oparciu o przepisy *Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów*, a jego podstawowym celem jest poprawa stanu technicznego istniejących zasobów mieszkaniowych (ze szczególnym uwzględnieniem ich termomodernizacji). Program obejmuje wsparcie działań termomodernizacyjnych oraz wsparcie działań remontowych. Program adresowany jest do właścicieli zasobów mieszkaniowych, tj.: gmin, spółdzielni mieszkaniowych, właścicieli mieszkań zakładowych i właścicieli prywatnych. Wsparcie w ramach programu udzielane jest w postaci tzw. Premii (kompensacyjnej, remontowej i termomodernizacyjnej), czyli spłaty części kredytu zaciągniętego na realizację danego projektu.

6. RZĄDOWY PROGRAM NA RZECZ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ OSÓB STARSZYCH NA LATA 2014 – 2020

Celem tego programu jest poprawa poziomu oraz jakości życia osób starszych (tj. osób w wieku powyżej 60 lat) dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. Program adresowany jest przede wszystkim do instytucji i organizacji prowadzących działalność na rzecz osób starszych (w tym niepełnosprawnych lub o ograniczonej sprawności ruchowej) przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej, jak również ścisłej współpracy z jednostkami samorządowymi (placówkami oświatowo-kulturalnymi).

7. PROGRAM OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI (NFOŚiGW)

Zasadniczym celem programu jest ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne m.in. poprzez rekultywację lub remediację terenów zdegradowanych, w tym zamykanych składowisk odpadów oraz podejmowanie niezbędnych działań naprawczych. W ramach programu wspomagane są m.in. przedsięwzięcia dotyczące zamykania i rekultywacji składowisk odpadów, jak również projekty polegające na realizacji działań naprawczych bądź też rekultywacji lub remediacji powierzchni ziemi na obszarach zdegradowanych (w tym terenach zanieczyszczonych przez przemysł). W ramach programu wsparcie udzielane jest w formie dotacji lub pożyczki. Równocześnie beneficjentami wspomaganymi działań mogą być m.in.: jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, spółki prawa handlowego i przedsiębiorstwa państwowe. W ramach przedsięwzięć realizujących cele zastosowane będą transparentne i zobiektywizowane kryteria, które zapewniają: stwarzanie równych szans dla wszystkich wnioskodawców; efektywne, z punktu widzenia ekologicznego i ekonomicznego, wydatkowanie środków publicznych przeznaczonych na ochronę środowiska; zachowanie standardów środowiskowych i uwzględnianie zagadnień horyzontalnych (np. w zakresie zielonych zamówień publicznych, systemów zarządzania środowiskowego, ekoinnowacji).

4.4.7 ŚRODKI WŁASNE

WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA GMINY ŁASZCZÓW NA LATA 2017-2023 W projekcie zagwarantowano środki finansowe na realizację następujących przedsięwzięć: (Termomodernizacja starego budynku szkoły wraz z infrastrukturą towarzyszącą, Budowa systemu gospodarki wodno – ściekowej)

4.4.8 PLAN FINANSOWY REWITALIZACJI

Skuteczna realizacja projektów rewitalizacyjnych wymaga zapewnienia odpowiednich źródeł ich finansowania. Planowane nakłady finansowe na realizację przedsięwzięć ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łaszczów na lata 2010 – 2023 przedstawiono w poniższej tabeli. Zestawienie obrazuje szacunkowe koszty projektów oraz strukturę potencjalnych źródeł finansowania.

Tabela 28 – Nakłady finansowe na realizację przedsięwzięć ujętych w Programie

Zadanie Nr 1 – Rewitalizacja budynku kina w Łaszczowie

Nazwa projektu	Rewitalizacja budynku kina w Łaszczowie		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	770 000,00 PLN	Okres realizacji	2018-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 270.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 2 – Termomodernizacja starego budynku szkoły

Nazwa projektu	Termomodernizacja starego budynku szkoły		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	1 000 000,00	Okres realizacji	2017-2019
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 350.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 3 – Termomodernizacja obiektów szkolnych w Łaszczowie

Nazwa projektu	Termomodernizacja obiektów szkolnych w Łaszczowie		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	2 500 000,00	Okres realizacji	2017-2019
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 570.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 4 – Budowa i modernizacja chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Nazwa projektu	Budowa i modernizacja chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	1 000 000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 350.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 5 – Dom Komedii Aleksandra Fredry w Łaszczowie

Nazwa projektu	Dom Komedii Aleksandra Fredry w Łaszczowie		
Wnioskodawcy	Fundacja	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	18 000 000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Środki prywatne, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 0,00 PLN)		

Zadanie Nr 6 – Budowa systemu gospodarki wodno - ściekowej

Nazwa projektu	Budowa systemu gospodarki wodno - ściekowej		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Obszar rewitalizacji	Miejsce realizacji
Kwota	6 000 000,00	Okres realizacji	2017-2023

Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 1.860.000,00 PLN)
---------------------	---

Zadanie Nr 7 – Zagospodarowanie terenów zielonych

Nazwa projektu	Zagospodarowanie terenów zielonych		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	500 000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 155.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 8 – Ochrona dziedzictwa kulturowego

Nazwa projektu	Ochrona dziedzictwa kulturowego		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	500 000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 155.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 9 – Remont Gminnego Ośrodka Kultury w Łaszczowie wraz z wyposażeniem

Nazwa projektu	Remont budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Łaszczowie wraz z wyposażeniem		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	2100000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 735.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 10 – Wsparcie organizacji pozarządowych oraz lokalnych liderów

Nazwa projektu	Wsparcie organizacji pozarządowych oraz lokalnych liderów		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów / ngo	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	100000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, , środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 15.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 11 – Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego

Nazwa projektu	Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów / ngo	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	150000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, , środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 15.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 12 – Program działań związanych z kulturą i historią

Nazwa projektu	Program działań związanych z kulturą i historią		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów/GOK	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	60000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 5.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 13 – Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości

Nazwa projektu	Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości		
----------------	---	--	--

Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	50000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 10.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 14 – Edukacja kluczem rozwoju

Nazwa projektu	Edukacja kluczem rozwoju		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	600000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 60.000,00 PLN)		

Zadanie Nr 15 – Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych

Nazwa projektu	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych		
Wnioskodawcy	Gmina Łaszczów / OPS	Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Kwota	80000,00	Okres realizacji	2017-2023
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki unijne (RPO WL 2014-2020, PROW 2014-2020), inne środki zewnętrzne. (Środki własne: 8.000,00 PLN)		

4.5 MONITOROWANIE REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W celu sprawnego i efektywnego wdrażania LPR konieczne będzie ciągłe monitorowanie efektów rzeczowych projektów wchodzących w zakres LPR oraz wydatków ponoszonych na ich realizację. Proces monitorowania obejmie analizę danych, które obrazować będą tempo i stan zaawansowania wdrażanych projektów, a także umożliwią identyfikację potencjalnych trudności czy przeszkód w jego wdrażaniu, co w razie potrzeby umożliwi szybkie podjęcie środków zaradczych. Poszczególne inwestycje będą objęte jednakowym systemem ewaluacji. Odpowiedzialny za to będzie Komitet Rewitalizacji. Będzie on dokonywał ewaluacji poszczególnych projektów, a także corocznej ewaluacji realizacji założeń LPR.

System monitorowania procesu rewitalizacji w ramach niniejszego programu będzie się składał z następujących elementów, tj.:

1. Stałe monitorowanie - proces monitorowania powinien być oceniany szczególnie pod kątem jakości i trafności dostarczanych informacji. Powinien skupiać się na 3 obszarach:
  - a) postęp prac (monitoring rzeczowy) – polegać będzie na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie inwestycji, pozyskiwaniu informacji nt. postępów w ich realizacji, zapewnieniu zgodności z założeniami LPR.
  - b) realizacja budżetu (monitoring finansowy) - umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji oraz zapewni trwałość osiągniętych rezultatów. Dodatkowym aspektem monitoringu finansowego będzie pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji nt. możliwych źródeł finansowania zewnętrznego inwestycji.
  - c) kontrolowanie uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych (tzw. monitoring ryzyka). Zgodność postępów prac z przyjętym harmonogramem rzeczowo-finansowym jest niezmiernie istotna i powinna być przedmiotem szczególnych analiz. Wczesne wychwycenie różnych nieprzewidywanych wcześniej zdarzeń pozwoli na przygotowanie odpowiedniej modyfikacji w harmonogramie i budżecie;
2. Opracowywanie cyklicznych (corocznych) raportów z monitoringu, który powinien zawierać przegląd postępów realizacji projektów opisanych za pomocą wskaźników produktu i rezultatu (zestaw wskaźników oraz sposób ich pomiaru przedstawiony został w opisie każdego przedsięwzięcia). Rekomendacje, zawarte w przedmiotowych raportach powinny stanowić podstawę do przygotowywania poprawek oraz usprawnień w procedurach realizacyjnych.

Postęp prac powinien być na bieżąco przedstawiany lokalnej społeczności, poprzez stronę internetową Urzędu. Uzupełnieniem Raportu powinien być materiał audiowizualny, dokumentujący stan projektów w różnych okresach ich realizacji.

3. Co najmniej raz na cztery lata wskazuje się potrzebę sporządzenia oceny aktualności i stopnia realizacji LPR. Działania podejmowane w procesie rewitalizacji, włącznie z działaniami w ramach partycypacji społecznej, powinny zostać rzetelnie udokumentowane. Dokumentacja, poza opisem działań oraz zestawieniami liczbowymi powinna zawierać również bogaty materiał audiowizualny, ukazujący stan projektów w różnych etapach ich realizacji. Do dokumentacji można załączać także materiały wykorzystywane podczas działań partycypacyjnych – opinie mieszkańców, robocze szkice, materiały z warsztatów itp. Po zgromadzeniu dokumentacji całego procesu (np. w formie raportu końcowego z monitoringu) dokonąć należy oceny zakończonego procesu, co zostanie zrealizowane w ramach ewaluacji ex-post. Jednocześnie warto w tym miejscu podkreślić zasadniczą różnicę pomiędzy monitoringiem, a ewaluacją.

4.6 OCENA POSTĘPÓW ODDZIAŁYWANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Po zakończeniu ostatnich projektów, realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, wskazane jest przygotowanie ewaluacji ex-post, czyli końcowego raportu z realizacji całego Programu wraz z analizą finansową i wykonalnością rzeczową przedsięwzięć, w której przedstawione zostaną wyniki GPR, uzyskane za pomocą zbadania relacji przyczynowo-skutkowych między podjętą interwencją i jej efektami (wskaźniki produktu i rezultatu), a także wywołanymi procesami (wskaźniki oddziaływania), co służyć będzie pokazaniu skali sukcesu bądź porażki podjętych działań rewitalizacyjnych. W oparciu o wnioski wynikające z ewaluacji procesu rewitalizacji, wskazuje się potrzebę sporządzenia prognozy dalszego rozwoju rewitalizowanego obszaru, w której należy wskazać główne zagrożenia i możliwe przeszkody dla kontynuacji zainicjowanych przemian. Bardzo cenne dla władz gminy, będą wskazówki oraz rekomendacje dotyczące dalszych działań, które przyczynią się do utrwalenia rezultatów, osiągniętych poprzez realizację Gminnego Programu Rewitalizacji.

Po zakończeniu procesu rewitalizacji wskazane jest ponowne przeprowadzenie audytu (diagnozy istniejącego stanu) dla obszarów kryzysowych gminy Łaszczów, w celu zbadania zmian, jakie nastąpiły w rewitalizowanym obszarze od momentu podjęcia rewitalizacji, aby możliwe było uchwycenie zmian, które nastąpiły w wyniku interwencji, sytuacja obszaru musi zostać odniesiona do sytuacji panującej na terenie całej gminy. Na efekty podjętych działań nierzadko trzeba będzie jeszcze długo poczekać, zwłaszcza jeśli chodzi o płaszczyznę społeczną. Efekty działań w płaszczyźnie przestrzennej są widoczne natychmiast, natomiast procesy społeczne wykazują się dużą inercją i zachodzą znacznie wolniej, co nie oznacza, że działania realizowane w tej sferze nie mają przełożenia na rzeczywistość. Przeprowadzony audyt pozwoli na aktualizację listy obszarów kryzysowych na terenie obszaru gminy i jeśli będzie to konieczne, podjęcie kolejnych działań rewitalizacyjnych na obszarach szczególnie zdegradowanych.

W roku 2023 zostanie przeprowadzona kompleksowa ocena efektów realizacji, porównanie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu z prognozowanymi, a także zostaną podjęte kroki w celu wyznaczenia kierunków rewitalizacji na następne lata. Komitet Rewitalizacji wykona wzór karty oceny projektów, która będzie wypełniana przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Umożliwi to skwantyfikowanie wskaźników z perspektywy pojedynczej inwestycji, co z kolei umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób jednoznaczny i przejrzysty. Na podstawie kart projektów zrealizowanych już inwestycji, ocenić będzie można ich skuteczność, oszacować zagrożenia i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Stanowić to będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądany kierunek oraz uniknąć błędów dotychczas popełnionych.

Tabela 29 – Zestawienie wskaźników produktu i rezultatu

Wskaźniki Produktu	
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary
Liczba wspartych terenów inwestycyjnych	szt.
Powierzchnia wspartych terenów inwestycyjnych	ha
Długość wybudowanej drogi powiatowej	km
Długość przebudowanej drogi powiatowej	km
Długość wybudowanej drogi gminnej	km
Długość przebudowanej drogi gminnej	km
Długość przebudowanych linii kolejowych	km
Długość wybudowanej sieci wodociągowej	km
Długość przebudowanej sieci wodociągowej	km
Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km
Długość przebudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km
Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej	km
Długość przebudowanej sieci kanalizacji deszczowej	km
Długość wybudowanej sieci energetycznej	km
Długość zmodernizowanej sieci energetycznej	km
Długość wybudowanych gazociągów przesyłowych i dystrybucyjnych	km
Długość nowopowstałej sieci teleinformatycznej	km
Liczba zagospodarowanych obiektów/terenów przemysłowych i powojkowych	szt.
Kubatura budynków położonych na terenach inwestycyjnych poddanych adaptacji na cele gospodarcze	m3
Kubatura budynków położonych na terenach inwestycyjnych poddanych modernizacji na cele gospodarcze	m3
Liczba zrewitalizowanych obszarów	szt.
Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów	ha
Liczba zbudowanych/przebudowanych/doposażonych obiektów infrastruktury mieszkalnictwa	szt.
Powierzchnia wybudowanych "plomb" w zabudowie	m2
Kubatura obiektów poddanych regeneracji/rehabilitacji	m3
Długość zmodernizowanej sieci energetycznej	km
Długość przebudowanej sieci wodociągowej	km
Długość przebudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km
Powierzchnia obiektów świadczących usługi w zakresie pomocy społecznej poddanych modernizacji/przebudowie	m2
Powierzchnia terenów rewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę (np. tarasy widokowe, fontanny, ławki, kosze na śmieci)	m2
Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych	ha
Powierzchnia zmodernizowanej/przebudowanej infrastruktury publicznej (np. place zabaw, miejsca rekreacji, place) na terenie zrewitalizowanym z przeznaczeniem na cele turystyczne, kulturalne, edukacyjne, społeczne lub gospodarcze	ha
Liczba obiektów/zbiorów poddanych konserwacji	szt.
Powierzchnia utworzonych stref bezpieczeństwa	m2
Długość wybudowanej drogi powiatowej	km
Długość przebudowanej drogi powiatowej	km
Długość wybudowanej drogi gminnej	km
Długość przebudowanej drogi gminnej	km
Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	km
Długość wybudowanych chodników	m
Długość przebudowanych chodników	m
Powierzchnia wybudowanej drogowej infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi)	m2
Powierzchnia przebudowanej drogowej infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi)	m2
Liczba zagospodarowanych obiektów/terenów przemysłowych i powojkowych	szt.
Liczba obiektów objętych termomodernizacją	szt.
Powierzchnia budynków zaadaptowanych na cele mieszkaniowe z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych i osób o szczególnych potrzebach	m2
Wskaźniki Rezultatu	
Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych	szt.
Wartość inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach	PLN
Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.

Liczba firm funkcjonujących na przygotowanych terenach inwestycyjnych	szt.
Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów (EPC)	szt.
Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym	szt.
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	szt.

4.7 SYSTEM WPROWADZANIA ZMIAN W LPR

Lokalny Program Rewitalizacji podlegać będzie ocenie aktualności i stopnia realizacji dokonywanej przez burmistrza co najmniej raz na trzy lata. Zmiana LPR następuje w następującym trybie, tj.:

1. Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w LPR
2. Dokonanie aktualizacji LPR,
3. Konsultacje społeczne projektu zaktualizowanego LPR,
4. Wprowadzenie zmian w aktualizacji LPR pochodzących z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii
5. Przedłożenie Radzie Miejskiej przez Burmistrza projektu zaktualizowanego LPR.

5. ZAŁĄCZNIKI

5.1 WZÓR FISZKI PROJEKTOWEJ

FISZKA PROJEKTU REWITALIZACYJNEGO

Miejscowość realizacji .....

I. Projekt (nazwa).....

II. Podmiot koordynujący/odpowiedzialny (Gmina, partnerstwo, jednostka organizacyjna, stowarzyszenie, fundacja itp. ....)

III Potrzebne zasoby

1. ludzkie: .....

2. rzeczowe:.....

3. finansowe: .....

IV Opis projektu (na czym będzie polegał)

1. produkt (co będzie rzeczowym efektem projektu chodzi o materialne efekty jego realizacji)

2. obszar negatywnych zjawisk, które będą niwelowane za pomocą projektu:

- bezrobocie, ...
- ubóstwo, ...
- przestępczość, ...
- niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, ...
- niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym .....
- sfera gospodarcza (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw) .....
- sfera środowiskowa (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska)
- przestrzenno-funkcjonalna (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska
- jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziomu obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych). .....
- techniczna (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska). .....

V. Grupa docelowa (np. młodzież, seniorzy, bezrobotni, osoby wykluczone ze społeczeństwa, podopieczni GOPS, kobiety wiejskie, itp.) której problemy pomoże rozwiązać projekt:

VI. Orientacyjny planowany okres realizacji. (data rozpoczęcia i zakończenia miesiąc rok lub tylko lata) .....

5.2 ANKIETA

Pragniemy poznać Państwa opinię na temat problemów w naszej gminie, które mogą być skutecznie ograniczane przez realizację działań związanych z rewitalizacją. Dane uzyskane dzięki Państwa informacjom umożliwią nam opracowanie programu rewitalizacji oraz pozwolą na podjęcie działań zmierzających do pozyskania europejskich funduszy na realizację projektów. Celem rewitalizacji jest poprawa zdegradowanych obszarów gminy, powiązana z ich aktywizacją społeczną. Badanie jest anonimowe, a wyniki posłużą jedynie do opracowania lokalnego programu rewitalizacji. Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

I. Nazwa miejscowości w której obecnie Pan/Pani mieszka? .....

II. Które z negatywnych zjawisk są obecne w miejscu Pani/Pana zamieszkania i w jakim natężeniu?
Zaznacz x.

	Brak problemu	Niskie zagrożenie problemem	Średnie zagrożenie problemem	Wysokie zagrożenie problemem
Bezrobocie				
Ubóstwo				
Przestępczość				
Niski poziom wykształcenia społeczności / i lub niski poziom edukacji				
Niski poziom samoorganizacji społecznej i współpracy między mieszkańcami, a władzami publicznymi.				
Niski poziom uczestnictwa społeczności w życiu kulturalnym				
Wykluczenie społeczne osób starszych				

III. Proszę ocenić wymienione elementy związane z jakością życia w miejscowości Pana/Pani zamieszkania. *Zaznacz x.*

	Niska	Średnia	Wysoka
Aktywność gospodarcza obszaru			
Poziom indywidualnej przedsiębiorczości			
Stan środowiska			
Zagrożenia naturalne (np. powodziowe)			
Zagrożenia dla zdrowia ludzi (np. wskutek uciążliwego sąsiedztwa przemysłowych, ruchu pojazdów)			
Stan i dostępność infrastruktury społecznej (place zabaw, tereny rekreacyjne, ścieżki rowerowe, etc.)			
Stan i dostępność infrastruktury sieciowej, w tym kanalizacji, wodociągów, gazu			
Jakość i dostępność komunikacji publicznej			
Jakość i dostępność oferty edukacji i wychowania przedszkolnego/żłobków			
Jakość i dostępność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych.			

Estetyka otoczenia			
Dostępność i stan terenów zielonych oraz wypoczynku i rekreacji.			
Stan techniczny obiektów budowlanych			

IV. Jakie Pani/Pana zdaniem efekty powinny zostać osiągnięte w procesie rewitalizacji Gminy Łaszczów? **Zaznacz 3 najważniejsze.**

- aktywizacja gospodarcza obszaru
  - przyciągnięcie inwestorów
  - rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
  - stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej
  - tworzenie przestrzeni dla działań kulturalnych, artystycznych i społecznych
  - tworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji
  - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
  - polepszenie komunikacji zarówno miejskiej, jak i regionalnej
  - wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców
  - przeciwdziałanie problemom społecznym (w tym patologiom)
  - włączenie społeczne osób starszych
  - zatrzymanie w Gminie ludzi młodych, w tym osób z wyższym wykształceniem
  - odnowa zabytków
  - remonty i renowacje budynków
  - ochrona środowiska
  - poprawa stanu dróg i chodników oraz budowa ścieżek rowerowych
  - podniesienie dostępności do komunalnych usług sieciowych (kanalizacja, woda, gaz)
- Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

Wykaz tabel:

Tabela 1 – Wykaz występowania koncentracji negatywnych zjawisk w poszczególnych miejscowościach wraz z przypisaną punktacją	26
Tabela 2 – Liczba mieszkańców Gminy Łaszczów (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	28
Tabela 3 – Liczba mieszkańców Gminy Łaszczów (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	30
Tabela 4 – Liczba osób bezrobotnych w gminie Łaszczów w podziale na poszczególne miejscowości. (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	32
Tabela 5 – Liczba rodzin objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	33
Tabela 6 – Liczba rodzin w tym objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	35
Tabela 7 – Liczba rodzin w tym osób objętych pomocą społeczną wg przyczyn korzystania z pomocy w poszczególnych miejscowościach (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	36
Tabela 8 – Zestawienie występowania negatywnych zjawisk w zakresie osób objętych pomocą społeczną (tabela 5,6,7)	37
Tabela 9. Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone, poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi, w tym czyny karalne nieletnich	39
Tabela 10. Liczba przestępstw na 1000 ludności	39
Tabela 11 - Infrastruktura szkolna (stan na 2016/2017) (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	39
Tabela 12 – Wynik egzaminu 6 klas (średni wynik z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego) (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	40
Tabela 13 – Poziom kapitału społecznego (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	42
Tabela 14 – Poziom aktywności gospodarczej (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	43
Tabela 15 – Infrastruktura techniczna – podstawowe usługi (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	45
Tabela 16 – Infrastruktura sportu i rekreacji (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	46
Tabela 17 – Infrastruktura kultury (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	47
Tabela 18 – Infrastruktura techniczna – komunikacyjna (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	48

Tabela 19 – Grunty (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie)	50
Tabela 20 – Budynki użyteczności publicznej wymagające modernizacji (na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Łaszczowie).....	54
Tabela 21 – Wykaz występowania zjawisk kryzysowych w poszczególnych miejscowościach (5 miejscowości) – zgodnie z przeprowadzoną analizą i przyznawaną punktacją.....	58
Tabela 22 – Analiza SWOT w zakresie gospodarki.....	60
Tabela 23 – Analiza SWOT w zakresie sfery społecznej i kulturalnej	61
Tabela 24 – Analiza SWOT w zakresie sfery technicznej i środowiskowej.....	62
Tabela 25 – Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji.....	84
Tabela 26 – Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć (ramy finansowe)	97
Tabela 27 – Wykaz planowanych zadań	100
Tabela 28 – Nakłady finansowe na realizację przedsięwzięć ujętych w Programie	104
Tabela 29 – Zestawienie wskaźników produktu i rezultatu.....	108

Wykaz map:

Mapa 1 – Gmina Łaszczów: lokalizacja obszaru zdegradowanego (miejscowości Pukarzów, Łaszczów), lokalizacja obszaru rewitalizacji: część miejscowości Łaszczów.	14
Mapa 2 – Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	57
Mapa 3 – Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego	59